



STUDIJE
KONTEKSTA

DIVERZITET
DIVERZITETA

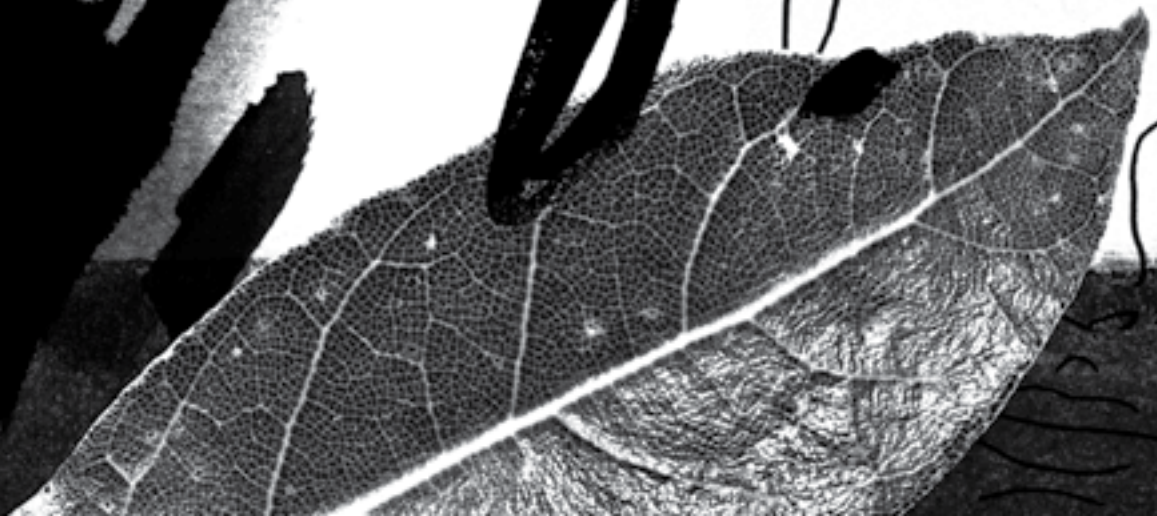
UVEK JE TU RIKA

СПАЛУ

ЗА РАДНИА

ДИВЉИТЕТ НА МЕСТА.

УЛИКАНИЦИ



Projekat finansira Evropska Unija kroz Instrument za predpristupnu pomoć — Podrška civilnom društvu. Sadržaj ovog štampanog materijala je isključiva odgovornost CZKD-a i ni pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.

This publication has been produced with the assistance of the EU — Civil Society Facility. The contents of this publication are the sole responsibility of Center for Cultural Decontamination and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

STUDIJE KONTE KSTA --- DIVERZITET DIVERZITETA

Context Studies
Diversity of the Diversity
2014

Studije konteksta su dugoročni projekat CZKD-a, a u 2014. godini i partnera u gradovima Nišu, Subotici, Novom Pazaru. U formi samoorganizovanog obrazovanja, učesnici/polaznici upoznaće se sa „nasleđem“ savremenih kritičkih praksi, istorije politika emancipacije, ali i prilika da učestvuju u proizvodnji javnih događaja uz pomoć i u saradnji sa širom zajednicom Centra u okviru različitih formi kurseva, rada u produkcijama, kroz javne konsultacije, diskusije, intervjue.



The Context Studies is a long term project initiated by the Center for Cultural Decontamination, and realized in cooperation with the partners from Subotica, Nis and Novi Pazar during the 2014. The participants will be introduced, through self-organized educational programs, to the "heritage" of the contemporary critical practices as well as the history of emancipatory politics. It also offers an opportunity for the participants, with the support of and in cooperation with the wider community of the Center, to produce public events in different formats such as workshops, productions, public discussions and interviews.

Različitost različitosti

Studije konteksta Diverzitet diverziteta

„Različitost“ je, naime, pojam, koji je sledio nakon uotrebe i zloupotrebe pojma „multikulturalnost“. Ta muka sa definicijama sigurno je posledica novih fenomena u stvarnosti savremenog sveta, koje nastojima da objasnimo terminologijom koja nam stoji do sada na raspolaganju.

Sa jedne strane, nikako nije jednostavno udahnuti nov život ili restaurirati pojmove koje je počela da nagriza kako teorija, tako i praksa, a sa druge strane nije jednostavni naći nove definicije za nove fenomene.

„Studije konteksta“ uspele su da uvedu problematizaciju postojećeg, kao i da krenu korak dalje u angažovanju pre svega mladih ljudi koji su u stanju da pokažu, ili da aacrtikulišu svoj pogled na svet, te da tako upute izazov onima koji imaju smisla i moći za odaziv na saradnju.

Na saradnju u kulturnoj produkciji, na stvaralačku saradnju, uprkos ili paralelno sa kulturom nemoći, ili kulturom odgurnutom kao nepotrebnom za „preživljavanje“.

Hajde da kažemo to i ovako, sa jedne strane vrednosti i kultura dovedeni su u pitanje politikom koja ih do kraja čini beskorisnom, a sa druge aktivizam i čuvena „sinergija“ „kulturnjaka“, našla je u političkom odbacivanju mogućnost neograničene nostalgije, „izvinjavajućih zabluda“, i „umora“ od stvarnosti.

Tako je napravljeno ujedinjenje poražavajuće i za bilo kakav princip korisnosti.

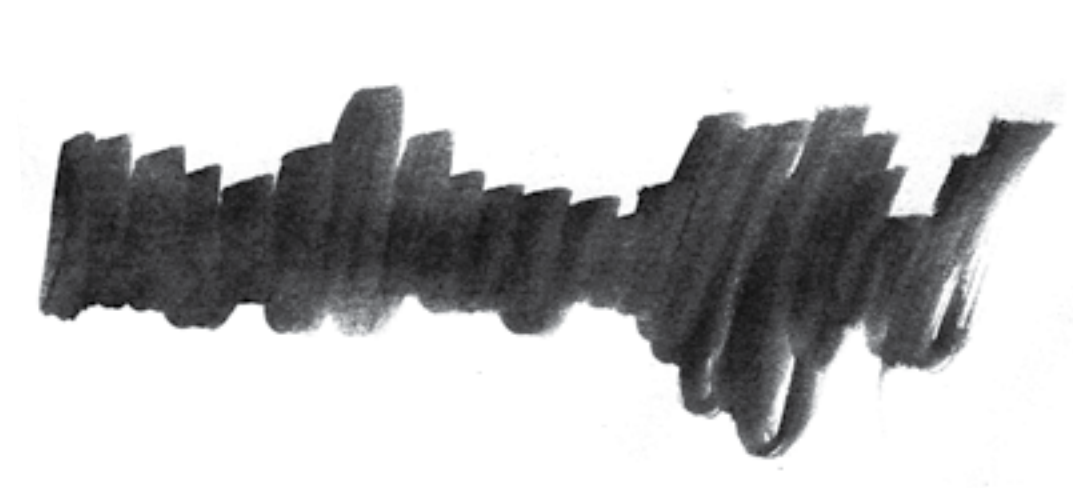
Jer, teško da može biti koristan nedostatak ideja upravo za život, pa i „preživljavanje“.

Studije konteksta“ su godinu dana ustanovljavale i ustanovile potencijale koji postoje u zajednicama Novog Pazara, Niša, Subotice i Beograda, kulturne potencijale, koje ne odriču individualnost, već je, naprotiv, čine primamljivom, kako za kolege sa pretenzijom stvaralaštva, tako i za njihovu okolinu.

Različitost se može osvojiti samo dalim usložavanjem, a pre svega originalnošću onoga štom se stvara i tako ona nije samo „tolerancija“, ili „pristojnost“, već vrednost koju prepoznaje i sam autor i oni koji ga slušaju, gladaju, čitaju.

Susret takvih različitosti postaje bogatstvo, a time postaje i kulturom, a i lepotom.

Takvih je trenutaka u Studijama konteksta bilo i u Nišu, i u Subotici, i u Novom Pazaru, i u Beogradu, i sigurno da će po tim nadahnutim i inspirativnim kulturnim i umetničkim klimaksima one biti i zapamćene i između samih učesnika i onih koji su svedočili, te će tako, bivajući motivišućim sećanjem, stimulisati nove produkte i nove susrete. Što znači bolju budućnost od one bez „Studija konteksta“.



Normalno čudo



Studije konteksta bile su rezultat želje Centra za kulturnu dekontaminaciju i naših saradnika da vidimo kako se infrastruktura javnosti koju smo stvarali može ponovo misliti, otvoriti novim urednicima i stvaraočima. 2013-2014. godine ovaj koncept otvoren je pozivom da se jedan od ključnih pojmova evropske kulturne politike: diverzitet, promisli u procesu otkrivanja i dijaloga kritičke, kulturne, umetničke, aktivističke prakse u četiri grada u Srbiji: Beogradu, Nišu, Novom Pazaru i Subotici. Zadaci su nam bili čudesni: ponuditi produkcijsku podršku, „telefonski imenik“ iz koga se mogu izvući odgovarajući

mentori, predavači, kustosi, umetnici – svi koji mogu činiti jedan četvoromesečni program priprema javnih programa novih učesnika našeg javnog prostora, povezati iskustva četiri grada, tri časopisa, neograničen broj formata programa, stare i nove javnosti, javnog fizičkog i digitalnog prostora, i neograničen broj polaznika programa u vremenu, prostoru i temama. Najveći je izazov bio u tome da se po prvi put jedan ovakav projekat postavi u potpunosti na osnovu poverenja u potencijal i želju novih ljudi da oslobode svoj deo javnosti za svu različitost svojih akcija – na osnovu poverenja da će naš poziv nekome stići i nekoga zaista dovesti do sopstvene akcije u javnosti. Takvo poverenje može doći iz iskustva koje imaju Centar za kulturnu dekontaminaciju sa svojih 20 godina, saradnici i zajednica oko njega, i sve prethodne generacije koje su stvarale svoje nezavisne i alternativne infrastrukture, kao i iz iskustva naših prijatelja koji se sada u gradovima Srbije suočavaju sa potencijalom mlađih kritičkih i kulturnih praksi koji je obeshrabrivan i potisnut. Zato je jedan takav poziv da se izvede to čudo – da se otvaranjem vrata dopusti tom potencijalu da u njemu izvede svoju raznolikost i bogatstvo – pokazao koliko je zapravo to potrebno, normalno i nadolazeće. Uprkos svemu.



Srđan Veljović

Radionica fotografije u okviru projekta Studije konteksta s proleća 2014. godine u

Novom Pazaru okupila je mlade polaznike od srednjoškolske dobi do uzrasta dvadesetih godina. Namera radionice je bila da se kroz razmenu slika/pogleda upoznamo.

Grad. Tačke koje ga čine. Intimna topologija; porodica, portreti, telo. To su teme kojih se ove fotografije dotiču.

Ove slike valja gledati kao poglede ponuđene posmatraču izvana i tim slikama nasuprot/ zajedno pridružen je pogled gosta. One jesu upoznavanje/razmena/poziv.

Takođe i okvir za dalju komunikaciju. Ova je izložba od studija konteksta proizvela kontekst, okolnosti da lepše razgovaramo i bolje se razumemo.

Slep za razlike, vidovit za sličnosti.²

² Oskar Davičo

STUDIJE KONTEKSTA

(CZKD, petak 24. januar 2014.)

Saša Ćirić

U naslovu teme povodom koje ćemo večeras uvodno razgovarati (Pisanje u javnosti: polemika i prevođenje) stoje dva za mene intrigantna pojma: prevođenje i polemika; u obrazloženju još jedan: subverzija. Na prvi pogled, prevođenje i polemika stoje u jednom kontrastnom odnosu, gotovo isključivom, dok bi subverzija bila bliža polemici.

Fokus ovog projekta je na prevođenju, ne toliko s jednog na drugi jezik, mada i tako, već, kako ja to vidim, na prevođenju iz sfere nevidljivog u sferu vidljivog, marginalnog u sferu centralnog, privatnog i grupnog u sferu javnog i opšteg, iz sfere individualno i posebno ekskluzivnog u sferu kontradiktornog spoja pojedinačno slučajnog (desilo se samo ovde i sada) i prepoznatljivo zajedničkog (dešava se svima, sada i možda stalno). Tako shvaćeno prevođenje ima javnu funkciju osvetljavanja, prevrednovanja, pablikovanja ili deintimizacije i hronografske analize, fiksiranje trenutka u onome što je za taj trenutak i autentično i univerzalno. Drugim rečima, postupak prevođenja je postupak otkrivanja, isto kao u nauci, i čin zauzimanja stava ili odbrane određene vrednosti, isto kao u građanskom aktivizmu ili politici, ali političkom istupu pojedinca. U stvari, i ovde je kao kod klasičnog prevođenja reč o prevođenju sa jednog, stranog jezika na jezik, ili bolje rečeno govor, domaće sredine, ali govor koji neće razumeti svi, tačnije koji ne mogu prihvatiti svi kojima se taj govor obraća. Postupak prevođenja, tako, može uzeti dve forme: edukativnu i miroljubivo neutralnu, sa ciljem da razjasni i predoči, eventualno ubedi neistomišljenik i polemičku, ofanzivnu ili ratnu, koja ima za svoj cilj da se nečemu suprotstavi ili da nešto opovrgne, ne gajeći mnogo nade da će ubediti većinu u svoje argumente.

Ako književnost ima pravo a povremeno ispolji i takvu potrebu za simboličkom ekskluzivnošću iz sveta, hermetizmom i radikalnim estetizmom, književna kritika, publicistika i časopisi takvo pravo nemaju, posebno u tzv. tranzicionom i turbulentnom razdoblju i posebno kada postoji čitav niz pisaca i pesnika, kulturnih i društvenih pokreta koji preispituju uslove u kojima nastaje savremena kultura, bave se neprorađenim ili nepriznatim i potisnutim traumatičnim nasleđem i tabuisanim temama ili pokreću inicijative za nove kulturne politike i organizuju se u borbi protiv fašizacije društva koje isključuje imigrante, Rome, homoseksualce, hendikepirane osobe ili protiv neoliberalne ofanzive bankarskog kapitala koji nas čini robovima kredita i socijalne nesigurnosti. U tom kontekstu, a to je naš kontekst, polemika je neizbežna a bekstvo od polemike je ne samo znak kukavičluka, već i intelektualni i moralni suicid.

Na kraju, sva tri pojma lako je sliti u jedan akt: promišljene subverzije koja putem polemike ukida demokratski dremež masa ili povlači pojedinca iz škripca njegove inercije, da citiram jednog savremenog filozofa.



Studije konteksta u Subotici

Udruženje građana „Aktivni region“ iz Subotice je u proteklih godinu dana projekat „Studije konteksta“ realizovala kroz rad pozorišne radionice i vizuelne radionice kreativnog pisanja. Radionice su se održavale u prostorijama Moderne galerije „Likovni susret“ iz Subotice, Pozorišta „Deže Kostolanji“ i kluba „Studio 11“. Moderatori vizuelne radionice su bili Atila Širbik, pisac, i Vanja Subotić, vizuelni umetnik iz Subotice, dok je pozorišnu radionicu vodio mr Branislav Filipović, sociolog i teoretičar iz Subotice. Izuzev Subotice, izložba radova i pozorišna predstava su predstavljene u Beogradu, a u međuvremenu je stiglo nekoliko poziva da budu predstavljene i u drugim gradovima i kulturnim centrima. Projekat je realizovan u saradnji sa Centrom za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda od kojeg su polaznici i moderatori imali punu podršku, u idejno/ideološkom i tehničkom smislu. Ono što je najvažnije, gotovo svi polaznici radionica nisu imali iskustva u umetničkom stvaralaštvu, i nakon realizacije projekta većina već čeka, ali i kreira druge kulturne-projektne izazove.



POZORIŠNA RADIONICA: Brecht kao metod

Kreativni proces u okviru pozorišne radionice protekao je znaku preispitivanja subjektiviteta polaznika, te teorijskoumetničke analize društvenog konteksta globalne potrošačke kulture. Krajnji proizvod, javni nastup pod nazivom „Prec-tava“, sačinjen je u cilju skretanja pažnje polaznika, ali i umetničke publike, na probleme koje postfordistička ekonomija donosi na nivou svakodnevnog života, kao i celokupne moderne kulture. Rad polaznika je bio postuliran na stavu da je svaki oblik kazivanja jedna vrsta činjenja, uprkos činjenici da kapitalistička mreža odnosa sam izbor konstituiše kao performans. Dramski tekst sastavili su sami polaznici. Predstava je prikazana u Subotici u Pozorištu „Deže Kostolanji“, i u Beogradu u prostorijama Centra za kulturnu dekontaminaciju.

Korak po korak - Enes Halilović

Počeli smo stidljivo, korak po korak. Tražili smo talente. Talenti su sami došli. Likovni umetnici, slikari, pisci..., sjatili se na jedno mesto. A mi nismo želeli da punimo njihove glave. Ne. Mi smo samo zavirili u njihove glave i njihova srca. Izašle su riječi, fotografije, scene...

Radove naših polaznika objavljujemo u našem književnom časopisu Sent kao i u drugim časopisima, ili na blogovima i web sajtovima, kao i na platformama za kulturu kakva je newpolis.org.

Zamišljeno je da škola kreativnog pisanja postane tradicionalan projekat pa se prvi kurs bazira na savladavanju jezičke forme i okušavanju u svim formama kako bi se otkrio afinitet kod polaznika. Cilj škole je da razvije afinitet kod talentovanih mladih osoba, te da ih uputi u individualna književna istraživanja.

Polaznici su naučili kako da se poigraju sa rečima u rečenicama, sa rečenicama u tekstu, kako da obične informacije prenesu na neobičan način i time priči udahnu živost i zanimljivost i tako zainteresuju čitaoce da pročitaju i one teme koje ih inače neinteresuju. Zainteresovati nekoga da pročita pesmu ukoliko ne voli pesme, ili nekoga da pročita roman, a ne voli da čita, veliki je piščev uspeh.

Ovaj kurs namenjen je ljudima koji žele da relativno brzo ovladaju osnovnim tehnikama pisanja.

Polaznici kursa naučili su kako da svoje ideje na što kreativniji način pretoče u pesmu, priču, esej, anegdota, aforizam, reportažu, intervju... ali su učili i kreativno čitanje i tumačenje književnog dela.

Praktično znanje stiče se kroz vežbe. Naše vežbe: jezičke, literarne, tumačenja, opis, redukcija teksta, simbol, asocijativnost, sa-

opštavanje u ograničenom broju reči i slova, savladavanje datog broja slova, savladavanje na datu temu sa datim slovima, reportaža iz mesta gde autor boravi, reportaža iz mesta gde autor ne boravi, aforizam, esej, priča, anegdota, izmišljena anegdota, legenda, pesma (sonet, rimovana pesma, pesma u slobodnom stihu, nadrealistička pesma, pesma jezičke poezije, flarf, oda...), intervju, basna, drama.

Prirodno, naša škola se iz Novog Pazara proširila prema Tutinu i Sjenici, a kanimo osnovati odeljenja i u Raški i Prijepolju.

Elitne osobe zaista postoje, mi ih samo povezujemo.



O Studijama konteksta

Ana Isaković



Iz iskustva predašnjih praksi samoobrazovnog delovanja (Raškolovano znanje –projekat Teorije koja hoda) pribojavala sam se trenutka osvešćene slobode delovanja polaznika. Polaznici su imali slobodu da sami organizuju svoje sastanke, da izraze želju za predavačem za koga su oni procenili da im može preneti određeno znanje i da se odluče za finalnu produkciju. Naviknuti na koordinatne starijih obrazaca sistema gde postoji tačno usmeravanje od strane Učitelja, Predavača, Mentora, t momenat svesnosti da raspoložemo apsolutnim oruđem, oružjem za ispunjavanje javnog prostora često izazove strah od pravljenja sledećeg koraka.

Kod polaznika i polaznica beogradske učionice taj trenutak je prevaziđen uranjanjem u niz individualnih produkcija koje su svaka svojim jezikom kritike progovorila u ponuđenom polju.

Od 3. juna 2014., romsko naselje Crvena Zvezda u Nišu nema struju. Sto dana sto porodica i dvestapedesetoro dece živi u mraku.



Kastrat Brijani , Turkijan Redžepi,
Osman Balić, Tamara Simonović

Radnici EDB-a došli su u naselje, pod izgovorom da je neko prijavio kvar. Stanovnici su im omogućili pristup brojilima, a oni su isključili struju, bez ikakve opomene. Satima su ljudi čekali da se kvar popravi, a onda su saznali da su isključeni zbog dugovanja za struju.

Naselje Crvena Zvezda je nastalo 60-tih prošlog veka, kao socijalno stanovanje. Porodice su u Crvenu Zvezdu doseljene posle poplava, kada su dobile i ugovore o korišćenju socijalnih stanova, montažnih kuća. Posle toga, svi su ih zaboravili. Nikada nisu dobili priliku da svoje ugovore o korišćenju pretvore u ugovore o vlasništvu, kao što smo mi, gadže, to uradili 90-tih. Nije bilo ni pomoći ni podsticaja, već su se porodice snalazile kako su umele i znale. Kad bi se porodica uvećala ili nastala nova, ljudi su dograđivali. Tako sada u naselju svoje kuće ima oko sto porodica.

Međutim, u naselju je samo 27 zasebnih brojila, prvobitno postavljenih na socijalnim stanovima. Postoje još 2 zajednička brojila koja očitavaju potrošnju čitavog naselja i nalaze se na banderama. Sve kuće u naselju imale su struju do isključenja i bile su legalno povezane. Njihovo dugovanje od januara do kraja maja 2014. iznosi oko 9.000.000 dinara. To znači da je svako domaćinstvo opterećeno dugovanjem od 18.000 dinara mesečno. Kako je to moguće?

Nepravednim obračunom koji proizilazi iz činjenice da kada dva brojila očitavaju potrošnju za sto porodica, onda je cena struje uvek u višoj tarifi, a isto je i sa kamatom. Računi za struju glase na Naselje Crvena Zvezda, tako da nijedna porodica ne može da ostvari pravo na popust za korisnike socijalne pomoći.

Stanovnici naselja izabrali su svoje predstavnike i tražili da ih prime predstavnici lokalnih vlasti i elektrodistribucije. Do sastanaka je došlo. Ali nikakvog pomaka nije bilo. Direktor elektrodistribucije upućuje ih na novoformirano javno

preduzeće, EPS Snabdevanje, čije je sedište u Beogradu i tvrdi da bez njihovog naloga ne može da im se vrati struja. Istovremeno traže postavljanje kontrolnih brojila, tako da se jasno vidi koliko je koje domaćinstvo potrošilo, pa da se buduća potrošnja može naplatiti tačno od onih koji su struju potrošili, ali i da svi korisnici socijalne pomoći mogu ostvariti svoja prava po pitanju popusta za struju.

Nakon više sastanaka, stanovnici naselja uplaćuju 100.000 dinara, a elektrodistribucija uključuje struju u naselju. Porodice imaju struju 10-ak dana. Nakon, toga, struja je ponovo isključena, a od stanovnika naselja elektrodistribucija traži prvo uplatu od 400.000, a zatim 700.000 dinara. Stanovnici naselja nemaju taj novac, a više i ne veruju u prazna obećanja, jer ne postoji nikakva garancija da struja neće biti ponovo isključena i kad bi uplatili ovu sumu.

Na jednom od poslednjih sastanaka, jedan od zvaničnika elektrodistribucije saopštava predstavnicima Naselja Crvena Zvezda da struju ne mogu uključiti zbog pritisaka vlasnika AD Čele Kula iz Niša, na čijem zemljištu se nalazi deo naselja (nakon što je gradsko zemljište dato na korišćenje ovoj firmi). Naime, ova firma privatizovana je, svi radnici otpušteni, a proizvodnja građevinskog materijala prestala. AD Čele Kula nije Luka Beograd, ali je zemljište očigledno zanimljivo, a postaće još zanimljivije ako i kada se izmesti pruga koja se nalazi u blizini.

Ljudi, žene i deca u naselju žive u nehumanim uslovima, pod stalnim stresom i u strahu. Tri meseca bez struje naterale su porodice da potraže bolji život u zemljama Evropske unije. Među onima koji su napustili naselje, zbog nemogućih uslova za život, nalazi se i dvoje srednjoškolaca, koji su među prvim stanovnicima naselja koju su upisali srednju školu. Ako se rešenje ne nađe, za njima će poći još neki srednjoškolci i tako izgubiti svaku šansu da poprave svoje životne prilike.

Centar za kulturnu dekontaminaciju, u saradnji sa organizacijama YUROM Centar iz Niša, Sent iz Novog Pazara i Aktivni region iz Subotice poziva vas na prvi program projekta Studije konteksta:

DIVERZITET
DIVERZITETA



24. januar 2014. — 18h

**Studije konteksta – Diverzitet diverziteta
Upoznavanje sa alternativnim modelima
produkcije**

Centar za kulturnu dekontaminaciju, u saradnji sa organizacijama YUROM Centar iz Niša, Sent iz Novog Pazara i Aktivni region iz Subotice

Predstavljanje programa Studije konteksta - Diverzitet diverziteta:

Poziv na učešće u prvoj godini programa:
Alternativni modeli produkcije

Program:

18h

Pozorišni prizori koji zazivaju javnost

Tema 1: Breht kao metod

Mentor : Zlatko Paković

Izvođenje prizora: "Neprijatelj naroda kao poučni komad (Ibzen sa Brehtom, partitura sa kompozitora, dva glumca i reditelja)"

Režija: Zlatko Paković Igraju: Igor Filipović, Bojan Dimitrijević, Zlatko Paković; muzičar: Božidar Obradinović

19h

Šta ćemo raditi? Uvod u Studije konteksta:
Borka Pavićević i Aleksandra Sekulić

19.30 pauza

19.45

Pisanje u javnosti: polemika i prevođenje

Tema 2: Prevođenje kao kulturna forma

Mentor: Saša Ćirić

Uvodna reč: Saša Ćirić; **Razgovor:** Saša Ćirić (Beton, Beograd), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Atila Sirbik (Symposion, Subotica)

20.30

Samooorganizovana produkcija

Tema 2: Omladinske kulture

Mentor: Ognjen Glavonić

Uvodna reč: Ognjen Glavonić;

**Projekcija filma "Živan pravi
pank festival", (2013.)**

63 minuta, dugometražni dokumentarni film

Uloge: Živan Pujić ; Režija: Ognjen Glavonić

Kamera: Relja Ilić; Montaža: Sara Santini;

Snimanje Zvuka: Pavle Dinulović; **Dizajn**

Zvuka: Jakov Munižaba; **Produkcija:**
Mladen Bulbuk; **Kolor korekcija:** Nikola
Mrdalj; **Natpisi i špice:** Boris Stanić



Kursevi ove prve godine Studije konteksta će se istovremeno odvijati u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru (koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa "Studije konteksta: Diverzitet diverziteta" će imati priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u oktobru 2014. u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu. Prijavljivanje traje do 20. februara 2014.

Studije konteksta su dugoročni projekat CZKD i partnera u gradovima Nišu, Subotici, Novom Pazaru. U formi samoorganizovanog obrazovanja, učesnici/polaznici upoznavaće se sa „nasleđem“ savremenih kritičkih praksi, istorije politika emancipacije, ali i prilika da učestvuju u proizvodnji javnih događaja uz pomoć i u

saradnji sa širom zajednicom Centra u okviru različitih formi kurseva, rada u produkcijama, kroz javne konsultacije, diskusije, intervju.

Svoje simboličke i tehničke resurse, svoju memoriju i produkciju stvaljamo kao inventar na raspolaganje polaznicima za formiranje otvorenog programa, metodološkog i tematskog okvira koji će se otvoriti za kritičko promišljanje javnog i političkog prostora i na taj način re-afirmisati autore i autorstvo kao osnov kritičkih praksi. Polaznici će iskoristiti kurseve da razviju svoje ideje i na kraju kursa svoju temu obradili u nekom od oblika javnog kulturnog ili umetničkog događaja u svom gradu i potom na zajedničkom trodnevnom seminaru/plenumu u CZKD u Beogradu.

Cilj "Studija konteksta" bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog“ otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva.

Umetnički tim:

Umetnički direktor: Borka Pavičević

Mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić, aleksandrasedkulić@czkd.org

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Sanja Nikolić

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Možete se prijaviti do 20. februara 2014. ili doći na uvodni sastanak polaznika sa koordinatorom. Informacije možete dobiti od koordinatora:

Beograd – CZKD, Ana Isaković, anaiteatar@gmail.com,

Subotica – Aktivni region, Branislav Filipović, ispovednikmaksim@gmail.com

Niš – YUROM Centar, Osman Balić, osmanbalic@sbb.rs,

Novi Pazar – Sent, Enes Halilović, kl_sent@yahoo.com

Centar za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21, Beograd

tel/fax: 011 3610270, www.czkd.org

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić (Fabrika knjiga, časopis Reč), Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić (Links), Atila Širbik (Attila Širbik, Symposion), Branislav Dimitrijević (Škola za istoriju i teoriju umetnosti u CSU, Beogradu), Predrag Brebanović (Centar za istoriju i teoriju književnosti), Snežana Skoko (predavač na kursovima Centra za stvaralaštvo mladih), Ružica Marjanović (Festival "Na pola puta", Užice), Ana Vujanović (TKH – projekat "Raškolovano znanje"), Vesna Milosavljević (SEEcult), Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat "Podrška civilnom društvu" (EU -IPA), Sekretarijat za kulturu Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation

The Center for Cultural Decontamination in co-operation [hifenacija ili tako ili bez hifenacije] with the organizations Yurom Center from Nis, Sent from Novi Pazar and Active Region from Subotica

invite you to join us for the first of the program's projects "Context Studies: Diversity of the Diversity"



January 24th 2014 — 6PM

Context Studies: Diversity of the Diversity

An Introduction to the Alternative Models of Production

The Center for Cultural Decontamination in cooperation with the YUROM Center from Nis, the Sent from Novi Pazar and the Active Region from Subotica:

Presentation of the Context Studies project program *Diversity of the Diversity*, and an open call for participation in the first year's course Alternative Models of Production

Programme:

6PM

Theatrical Scenes that Evoke Public Sphere

Theme 1: Brecht as Method

Mentor: Zlatko Paković

Performance "Enemy of the people as a didactic play (Ibsen with Brecht, a partiture for a composer, two actors and a director)"

Director: Zlatko Paković. **Actors:** Igor Filipović, Bojan Dimitrijević, Zlatko Paković; **Musician:** Božidar Obradinović

7PM

What are We Going to Do?

Introduction to The Context Studies:

Borka Pavičević and Aleksandra Sekulić

7.30PM short break

7.45PM

Writing in Public: Polemics and Translation

Theme 2: Translation as a Cultural Form

Mentor: Saša Ćirić

Introduction: Saša Ćirić; **Discussiion:** Saša Ćirić (Beton, Belgrade), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Attila Sirbik (Symposion, Subotica)

8.30PM

Self-Organized Production

Theme 2: Youth Cultures

Mentor: Ognjen Glavonić

Introduction: Ognjen Glavonić.

Screening of the documentary film: "Živan makes a punk festival" (2013), Featuring:

Živan Pujić; **Directed by:** Ognjen Glavonić

Camera: Relja Ilić; **Editing:** Sara Santini;

Sound recording: Pavle Dinulović; **Sound design:** Jakov Munižaba; **Production:** Mladen Bulbuk; **Color correction:** Nikola Mrdalj;

Credits and intro design: Boris Stanić



The courses will be simultaneously taking place in Belgrade and Novi Pazar (Center for Cultural Decontamination, coordinator: Ana Isaković), Subotica (coordinator: Branislav Filipović, Active Region), Niš (coordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novi Pazar (coordinator: Enes Halilović, Sent), during the period from February to June 2014. The participants of the program *Context Studies: Diversity of the Diversity* will have an opportunity to produce their own programs, with the help of mentors and selected lecturers, as well as to present their production in October in their cities and in the collective event in Belgrade. The call is open until February 20th 2014.

The Context Studies is a long term project initiated by the Center for Cultural decontamination in cooperation with the partners in Subotica, Nis and Novi Pazar. As a model of self-organized education, The participants will be introduced, through self-organized educational programs, to the "heritage" of the contemporary critical

practices as well as the history of emancipatory politics. This also presents an opportunity for the participants, with the support of and in cooperation with the wider community of the Center, to produce public events in different formats such as workshops, productions, public discussions and interviews.

The Center is making available its symbolical and technical resources, its memory and its production facilities for all of the Context Studies' participants through an open program, as well as an adequate methodological and thematic framework, in order to initiate critical thinking about public and political space. In this way, we aim to affirm authorship as the basis of critical practices. The participants will use the courses to develop their ideas for public events, which will be presented in their cities, and later on the joint two-day event: Plenum in Belgrade.

The aim of the Context Studies is questioning the meaning of "public" – opening a space for critical practices related to the immediate context and the heritage of civil society.

Artistic team:

Art director: Borka Pavićević

Mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Ćirić

Team of the project:

Project manager: Aleksandra Sekulić, aleksandrasedkulić@czkd.org

Coordinators: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Active Region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Sanja Nikolić

Media editor: Ivica Đorđević

Administration and organization: Slavica Vučetić

You can apply by e-mail for the participation in the project until the February 20th, 2014, or you can come to the first meeting with the coordinator when announced. Contact the coordinators for further information on meetings:

Belgrade – CZKD, Ana Isaković, anaiteatar@gmail.com,

Subotica – Aktivni region, Branislav Filipović, ispovednikmaksim@gmail.com

Niš – Yurom, Osman Balić, osmanbalić@sbb.rs,

Novi Pazar – Sent, Enes Halilović, kl_sent@yahoo.com

Center for Cultural Decontamination, Belgrade, Birčaninova 21, tel/fax 011 3610 270, www.czkd.org

The Council of the Context Studies: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Attila Sirbik, Branislav Dimitrijević, Predrag Brebanović, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

The project is supported by:

European Union – Program "Civil Society Facility" (EU –IPA)

Secretariat for Culture, City of Belgrade

Open Society Foundation Serbia

Charles Mott Foundation

Detaljniji opis programa

U prvoj godini, CZKD želi da sa partnerima iz Subotice (Aktivni region), Niša (YUROM Centar) i Novog Pazara (Sent) ostvari policentričnu platformu obrazovanja i razmene koja će omogućiti prijavljenim i pozvanim učesnicima studija da sastave obrazovni program i uče u procesu kulturne produkcije.

Teme:



1. Prevođenje kao kulturna forma — polemika i prevođenje

Prevođenje kao proces koji omogućava oslobađanje, pomerenje značenja odvija se u procesu semioze, a vrše ga kulturni prevodioci, u prevođenju se krije poreklo humanističkih nauka "u procesu neprestane potrage za novim oblicima znanja u domenu kulture" (Tomislav Longinović). Časopis Beton iz Beograda i Multimedia iz Prištine su u 2011. učinili najveći i najsubverzivniji gest prevođenja književnosti Kosova i Srbije; časopis Symposion je rekontekstualizovao praksu dvojezičnosti književne produkcije kao fluks jezika i šum postjugoslovenske književnosti, a polazeći od Subotice i mađarskog i srpskohrvatskog pisanja i prevođenja u osmozi sa jezicima vizuelnih umetnosti; koliko je romski jezik prisutan u savremenom obrazovnom i sistemu kulturne proizvodnje ne može se proveriti samo uvidom u statistike, već i u kontekstu svakodnevnog života, da se vidi dublja povezanost marginalizacije i grafita mržnje na spomeniku Šabanu Bajramoviću; koliko praksa prevođenja može inicirati novu književnu dinamiku u Sandžaku; svi ovi primeri su polazište za istraživanje prevođenja kao heterotopije.



2. Diverzitet omladinskih kultura — Samoorganizovana produkcija

Diverzitet omladinske kulture u Srbiji i regionu nije vidljiv niti predviđen van jezičko-etničkih granica shvatanja diverziteta, ali je i skriven stereotipnim medijskim i kulturalnim tretmanom omladine. Omladina kao problem i simptom društva u krizi odavno redovna tema u igri krivice, odgovornosti i zastrašivanja društva, ali u svakoj specifičnoj situaciji dominantna predstava skriva zapravo sve ostale "različitosti" koje nisu predviđene zbog svoje subverzivnosti ili načina na koji ispadaju iz zadatog registra društvenih struktura. Koje su to prakse omladinske kulture koje prethodne generacije nemaju senzibilitet, jezik ili želju da uoče kao savremeni diverzitet sopstvene kulture – to najbolje mogu artikulirati učesnici tog diverziteta, koristeći sve resurse prethodnih jezika, oblika i javnosti koji im se stave na raspolaganje.

3. Breht kao metod — sekularnost kao uslov diverziteta

Otvorena pozorišna produkcija koju koncipira i izvodi Zlatko Paković, polazeći od dijaloga i književnih i filozofskih rapsrava u formi brehtovskih didaktičkih javnih akcija, prizora i igrokaza biće prilika za polaznike da kroz proces pozorišne produkcije ugrađuju sopstvena iskustva u nedorečenosti društvenog političkog života.

Program studija će se predstaviti javnim uvodnim događajima u svim gradovima uključenim u program (Beograd, Subotica, Novi Pazar i Niš) uz učešće potencijalnih mentora/saradnika. Program predavanja i mentorskog rada odgovaraće na „potrebe“ i predloge polaznika, oblikujući kurseve prema „izostavljenom znanju“ u mesto međugeneracijske razmene u javnom prostoru i „za javni prostor.

Additional description of the program

In the first year of the Context Studies, consisting of a program entitled Diversity of Diversity, the Center for Cultural Decontamination and the partner organizations from Nis (the YUROM Center), Subotica (the Active Region) and Novi Pazar (the Sent)... and exchange, in order to enable its participants...

1. Translation as a cultural form – polemics and translation

Translation, as a procedure that enables emancipation and shifting of the meaning, is taking place within the process of semiosis, and it is carried out by the cultural translators. The origin of humanistic sciences lies in translation, “in the development of a continuous search for new models of knowledge in the domain of culture” (Tomislav Longinovic). The Belgrade-based Beton magazine and the Multimedia Center from Prishtine made a subversive gesture by translating literature from Kosovo and Serbia. The Symposion magazine from Subotica re-contextualized the practice of bilingual literary production as a flux of languages and post-Yugoslav literary noises, making Subotica its starting point in the processes Hungarian-Serbo-Croatian writing and translating through an osmosis with the visual languages. The question of how much is the Roma language present in contemporary educational system and cultural production is tackled, not by means of statistical analysis, but by observing the everyday life of Roma people that reveals the profound connection between marginalization and hate-graffiti on the monument to Saban Bajramovic in Nis. We also tested how much can the practice of translation in Sandzak instigate new dynamics in literature. All these examples are only starting points for a boarder research into translation as a possibility of heterotopia.

2. Diversity of the youth cultures – Self-organized production

The diversity of youth cultures in Serbia today, as well as in the region, is not visible or perceived outside the linguistic/ethnic confinements of what is seen as diversity. It is additionally obscured by stereotypical and culturalized media treatment of the youth. The problems of youth as the symptom of a society in crisis have been an usual topic in the game of...

3. Brecht as a method – secularity safeguarding the diversity

Open theater production lead and conceptualized by the theater director Zlatko Pakovic, starting with dialogues and literary discussions in the form of Brechtian didactic public actions, scenes, will be an opportunity for the participants to embed their own experiences into the lacunae of the existing social and political life.



The program of the studies will be presented through the public events in all four cities involved (Belgrade, Subotica, Novi Pazar, Nis) with the participation of the cooperatives and mentors. The program of the lectures and mentorship will address the needs of the participants and their suggestions, shaping that course of the “missing knowledge” as an inter-generational exchange in public space and for public space of education.

27. maj, 19h

Arkzin - kontekst

Gost: Dejan Kršić

U okviru programa Studije konteksta: Diverzitet diverziteta Dejan Kršić govoriće o nedavnoj akciji Arkzina: „Vratite se devedesete“, remedijaciji Arkzina u savremenom kontekstu, o tome kako se iskustvo ovog časopisa koji je stvarao javnost danas može preneti i u novu proizvodnju javnosti.

O projektu „Vratite se devedesete“:

Arkzin se pojavljuje na kioscima kao samostalni prilog novinskog formata onim današnjim tiskanim medijima na ljevici koji stoje za pozicije koje su očigledno srodne Arkzinovoj, ali i pozicije s kojima je Arkzin donekle vječno polemizirao oko pitanja strategija političkog djelovanja. U tom susretu različitih medija mogu se iščitati razlike i sličnosti povijesnih trenutaka, ali i eksplanatorni i strateški dometi i ograničenja Arkzina

<http://arkzin.net/90.php>

„Situacija je bitno drugačija nego devedesetih. Problem je u tome da ne možemo jasno reći šta je drugačije danas. Nažalost nemamo ni jasnu sliku šta je bilo devedesetih, posebno je nemoguće uspostaviti konsenzus u širem društvu. Mislim da nam danas fali neki novi medij koji bi nam objasnio šta nam se događa, šta je ova konzervativna kontrarevolucija“,

Dejan Kršić u intervjuu za
Slobodnu Evropu 26.11.2013



Dejan Kršić rođen je 1961. u Sarajevu. Diplomirao je povijest umjetnosti i etnologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radi kao grafički dizajner, publicist i prevoditelj. Član je HDD (Hrvatskog dizajnerskog društva), a od 2008. stalno je zaposlen na Odsjeku dizajna vizualnih komunikacija na Umjetničkoj akademiji u Splitu.

Održao je nekoliko samostalnih i grupnih izložbi, primjerice u Zagrebu, Ljubljani, Rijeci i Beogradu, učestvovao na više kolektivnih izložbi (Salon mladih, Zagrebački salon, ZGRAF, Izložbe hrvatskog dizajna 01, 02, 03, Type Directors Club) i video-festivalima u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu.

Devedesetih godina bio je jedan od pokretača, grafički urednik, a kasnije i glavni urednik dvotjednog magazina Arkzin, te izdavačkog projekta Biblioteke Bastard. Posljednjih deset godina član je udruge za vizualnu kulturu WHW/Što, kako i za koga. Autor je teksta publikacije o Borisu Bućanu, dobitniku nagrade HDD za životno djelo (HDD, Zagreb 2006), monografije Mirko Ilić: strip/ilustracija/dizajn/multimedija (AGM/Profil, Zagreb 2008), kustos prateće retrospektivne izložbe Mirko Ilić: strip/ilustracija/dizajn/multimedija (Zagreb, Rijeka, Virovitica, Maribor, Tuzla), autor koncepcije izložbe Fragmenti iz opusa Mihajla Arsovskog (HDD, Galerija SC, Zagreb 2008) te monografije Mihajla Arsovskog (u pripremi).



U petak, 13. juna u 19h

**Uvod u fenomenologiju
Druge novosadske scene 1980ih —
razgovor sa Zoranom Pantelićem**

U petak, 13. juna u 19h, sa Zoranom Pantelićem pričamo o nastanku, društvenom kontekstu i alternativnim društvenim praksama Druge novosadske scene 1980ih, jedinstvenog fronta samo-organizivanih umetnika u Novom Sadu koji je u potpunosti egzistirao unutar privatne sfere, odnosno uglavnom po kućama i stanovima njegovih protagonista.

govori: Zoran Pantelić

moderira: Nenad Vujić / A hogan's industrial guide



Studije konteksta otvorile su mogućnost da polaznici i u toku samog rada i kurseva predlažu ghostujuće predavače i sa njima organizuju javne programe na teme kojima se bave. Na inicijativu Nenada Vujića, polaznika programa u Beogradu, pozvani su predavači Zoran Pantelić iz Novog Sada i Dejan Kršić iz Zagreba. Posle sastanka i rada sa polaznicima, održani su javni programi koji su omogućili učešće široj publici.

Yurom Centar iz Niša, Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda, u saradnji sa partnerima Sent – Novi Pazar i Aktivni region – Subotica, pozivaju vas na:

Javno predstavljanje rezultata rada polaznika programa „Studije konteksta – Diverzitet diverziteta“ u Nišu

**Subota, 13. 09. 2014. — 16h
Sala MK „12 Februar“, Niš**

Posle 5 meseci rada sa polaznicima, radionica, predavanja, produkcije, saradnje sa mentorima i timom Studija konteksta, grupe polaznika radionica iz Niša, uz koordinaciju Yurom Centra, u saradnji sa Internet TV Romaworld televizijom i NGO Indigo, predstavice rezultate svog rada i saradnje.

Nastupiće KUD ROMA „Alija Jašarević“ koju koordinira Dragan Osmanović sa folklorom i pozorišnom predstavom „Karte u jednom pravcu“ koja govori o migracijama i nepodnošljivom položaju Roma.

HIP-HOP radionice održane u Nišu u okviru Studija konteksta predstavice se radovima dve grupe polaznika koji su ih pohađali. Grupa koju kordinira Turkijan Redžepi, uz osmišljavanje predavanja i praktični rad sa umetnikom Kastrom Brijanijem, i saradnju sa interenet TV „ROMA WORLD“, radila je na produkciji hip-hop muzike i raznim vidovima njene javne i online prezentacije. Hip-hop grupa čiji je rad koordinirala Tamara Simonović i tim NVO INDIGO u Društenom centru producirala je zajedničku pesmu. Tokom radionica, polaznici su imali priliku da rade sa poznatim muzičarima (Predrag Radovančević – BG Fank, Muha Blackstazy, Vladimir Đorđević (Minilinja)) i da čuju o istoriji hip-hop pokreta (Greg de Cuir).

Svoj rad će predstaviti: Aleksandra Usković, Arslan Maksud, Senjur Asani, Albert Alija, Herman Jašarević, Janko Vučić i Sava Sulejmanović.

Javno predstavljanje rezultata rada u okviru programa Studije konteksta – Diverzitet diverziteta otvoreno je za sve, i biće prilika da se osmisli i predstavljanje rezultata rada polaznika iz Niša na zajedničkom Plenumu Studija konteksta u Beogradu u novembru 2014, gde će učestvovati polaznici iz svih gradova uključenih u projekat: Subotice, Beograda, Novog Pazara i Niša.

Tim projekta Studije konteksta u Nišu:

Osman Balić (Yurom Centar)
- koordinator projekta

Turkijan Redžepi – koordinator online aktivnosti, prezentacije i dokumentacije projekta, koordinator hip-hop radionice

Tamara Simonović (NVO Indigo) – koordinator hip-hop radionice

Saradnici u kulturnoj produkciji: Kastrat Brijani (DJ Kastro), Marko Anđelković (Naopak Ništarija), Dragan Osmanović, Petar Todorović, Meda Barjamovic, Ana Đorđević, Sadik Saitović

Cilj “Studija konteksta” bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog” otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva. Kursevi ove prve godine Studije konteksta su se istovremeno odvijali u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru (koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa “Studije konteksta: Diverzitet diverziteta” imali su priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu.

Tim projekta Studije kontesкта:

Umetnički direktor: Borka Pavičević

Mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić, aleksandraskulic@czkd.org

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

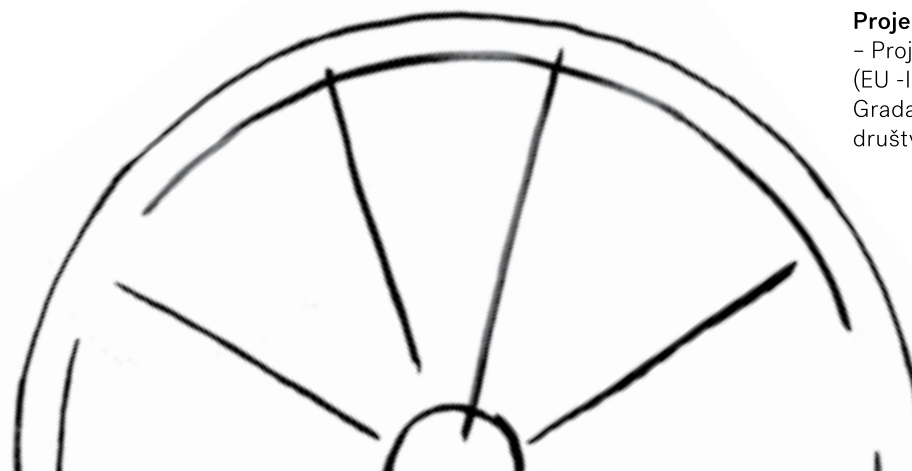
PR: Ljubica Savković

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić (Fabrika knjiga, časopis Reč), Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić (Links), Atila Širbik (Attila Sirbik, Symposion), Branislav Dimitrijević (Škola za istoriju i teoriju umetnosti u CSU, Beogradu), Predrag Brebanović (Centar za istoriju i teoriju književnosti), Snežana Skoko (predavač na kursovima Centra za stvaralaštvo mladih), Ružica Marjanović (Festival “Na pola puta”, Užice), Ana Vujanović (TKH – projekat “Raškolovano znanje”), Vesna Milosavljević (SEEcult), Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat “Podrška civilnom društvu” (EU -IPA), Sekretarijat za kulturu Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation



The YUROM Centar from Niš and the Center For Cultural Decontamination from Belgrade, in cooperation with the Sent – Novi Pazar and the Aktivni region – Subotica, invite you to

Public presentation of the Context Studies: Diversity of the Diversity in Niš

Saturday, September 13th 2014
—4PM
MK “12 Februar” Hall, Nis

After five months of working with the participants of the Context Studies program *Diversity of the Diversity*, in form of lectures, workshops, production, cooperation with the mentors and the team of the project, groups of participants from Niš, coordinated by the YUROM Center, in cooperation with the Internet TV Romaworld and NGO Indigo will present the results of their work and cooperation.

KUD „Alija Jašarević“, coordinated by Dragan Osmanović will perform a folklore dance and theater play „One Way Ticket“ which tackles the issue of migrations and insupportable situation of Roma people.

The hip-hop workshops organized in Niš within the Context Studies program *Diversity of the Diversity* will be presented by the two groups of participants who attended them in two centers. The group coordinated by Turkijan Redžepi, with conceptual and practical support of Kastro Brijani, hip-hop artist from Niš, in cooperation with the Internet TV Romaworld worked on the process of music production and visibility models of hip-hop production, public and online. The group coordinated by Tamara Simonović and the team of the Indigo NGO in Social Center have produced a song together which will be presented later. During the workshops, the participants had an opportunity to work with the musicians of their choice (Predrag Radovančević – BG Fank; Muha Blackstazy, Vladimir Đorđević) and to attend the lectures on the history of the hip-hop movement (Greg de Cuir).

Participants presenting: Aleksandra Usković, Arslan Maksud, Senjur Asani, Albert Alija, Herman Jašarević, Janko Vučić, Sava Sulejmanović.

A public presentation of the results of the work realized within the Context Studies program *Diversity of the Diversity* is open for all, and it will be an opportunity to think about the models of presenting those results as a part of the Plenum of the Context Studies in Belgrade in November, together with all the participants from the cities involved in the program: Belgrade, Subotica, Novi Pazar and Niš.

The Context Studies project team in Niš:

Osman Balić (Yurom Centar)

- project coordinator

Turkijan Redžepi – coordinator of the online activities, presentations and documentation of the project, coordinator of the hip-hop workshops

Tamara Simonović (NVO Indigo) – cof the oordinator hip-hop workshop

Cooperatives in cultural production: Kastrat Brijani (DJ Kastro), Marko Andjelkovic (Naopak Nistarija), Dragan Osmanović, Petar Todorović, Meda Barjamovic, Ana Đorđević, Sadik Saitović

The aim of the *Context Studies* is questioning the meaning of “public” – opening a space for critical practices related to the immediate context and the heritage of civil society. The courses have been simultaneously taking place in Belgrade (Center for Cultural Decontamination, coordinator: Ana Isaković), Subotica (coordinator: Branislav Filipović, Active Region), Niš (coordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novi Pazar (coordinator: Enes Halilović, Sent), period from February to June 2014. The participants of the Context Studies program *Diversity of the Diversity* had an opportunity to produce their own programs, with the help of the mentors and selected lecturers, and to present their production in October in their cities and joint event in Belgrade.

The Context Studies project Diversity of the Diversity team:

Art director: Borka Pavičević

Mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić

Project manager: Aleksandra Sekulić, aleksandraskulic@czkd.org

Coordinators: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Active Region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Sanja Nikolić

Media editor: Ivica Đorđević

Administration and organization: Slavica Vučetić

The Council of the Context Studies: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Attila Sirbik, Branislav Dimitrijević, Predrag Brebanović, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

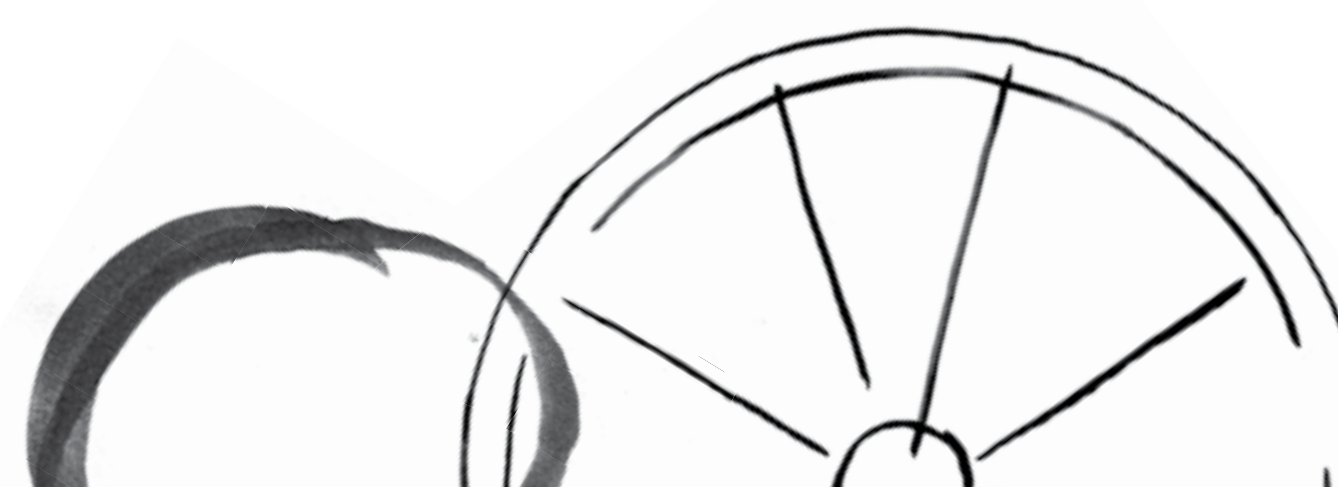
The project is supported by

European Union – Program “Civil Society Facility” (EU –IPA)

Secretariat for Culture, City of Belgrade

Open Society Foundation Serbia

Charles Mott Foundation



- KARTA U JEDNOM PRAVCU -

Pozorišni komad

(Diže se zavesa.

Mladi Romi i Romkinje izlaze na scenu. Teferič je u gradu i počinje druženje. Mladi uz igru i pesmu tako čine svoje druženje na teferiču. Mladić i devojka se zavoleše na tom skupu i tu poče njihova ljubav.

Prva priča počinje splotom igre Bijav. Splet opisuje sve kulturne i tradiciionalne vrednosti romske svadbe.)

Narator: Zaista je bilo lepo, ali mladi braćni par i ne sluti kakav će se preokret desiti u njihovom životu. Moraće da donesu neke odluke na koje će ih život naterati.

Marija: Dragi, stigao si...?

Rule: O da, stig'o.

Marija: Kako je prošlo danas?

Rule: Nikako! Nema posla. Bio do biroa rada, nema. Nego, pala mi neka ideja na pamet! Dosta naših planiraju put za inostranstvo.

Marija: I?

Rule: Pa, ne znam. Šta ti misliš, da i mi probamo našu sreću?

Marija: A odakle nam pare? Trebaju pare za karte i ostale stvari. A starci? Kako sa njima,

sami će da ostanu. Ko će njima pomoći?

Rule: Ovde da im pomognemo – teško, posla nema, socijala nas odbila, kažu da smo radno sposobni, a u ovakvoj situaciji o deci ne razmišljamo, pa nemamo ni dečji dodatak.

Marija: U pravu si! A naše društvo koje se poženilo i udalo, svi imaju decu, sem nas. Ponekad im jako zavidim.

Rule: Ne brini. Biće I dece kada odemo u Nemačku. Radićemo na tome i naći ćemo nekog da prizna dete i eto papira nemačkih. Pa zapošljene, pa dečji dodatak i eto nas u boljem svetu.

Marija: A da ti ne letiš malo više od dozvoljene visine?

Rule: Ne! Ja letim za sve nas a novac snaći ću se.

Marija: Kako kad smo jučerašnji dan pre-spavali da zavaramo našu glad, a kako mi se cini i danas će biti isti scenario?!

Rule: Neće! Odoh ja da uzmem novac od Roberta kamataša. Večeras ćemo jesti i početi pakovanje za put, pa kako nam Bog da.

Marija: Čekaj, ne brzaj, razmisli!

Rule: Razmislio sam! Odoh ja, a ti počni da pakuješ stvari i zbogom sirotinjo.

Narator: Dok jedna mlada porodica pakuje kofere i ide glavom kroz zid, čudne se stvari dešavaju po romskim mahalama. Jeste da svi žive na različitim mestima, ali su problemi isti. Neka neko uštine ovaj mladi braćni par i probudi ih iz njihove najgore noćne more. Nego, pogledajmo sa kakvim problemom se susreće jedna na prvi pogled normalna porodica. Da li je normalno ili ne ono što se dešava unutar ove porodice, prosudite sami. Mi smo prosudili, red je na vas, pa izvolite, pogledajte cenjeni publikume.

(Čovek u rudi drži gasnu lampu I ulazi u svoj dom za stolom sede dva deteta I majka te dece, okupili se uz svecu deca pišu svoje domace zadatke a majka im pomaze u svemu tome. Alija u ruci drži flasicu sa gasom I ulazi u kucu sav izmoren.)

Ali: Dobro več.

Svi: Dobro več.

Ali: Eee, evo struje (stavlja flašicu na sto), dobro je kad možeš struju kupovati u flaši.

Supruga: Ne pričaj gluposti pred decom, sutra mogu u školi da ih pitaju nešto o struji! I oni će to isto da kažu. Nego kaži, kako je bilo danas?

Ali: Kako! Onako nikako, nema, napravio 2-3 kruga, skupio malo gvožđa, počistio podrum nekom čoveku, i to je. A ti, jesi li podigla socijalno danas?

Supruga: Nisam.

Ali: Što?

Supruga: Nisam, nije bilo uplate, kažu

za 5 do 6 dana kasni, nema para.

Ali: Kasni? Eeee, u Nemačkoj ljudi na vreme primaju i mogu da žive od socijalnog, a ovde?!

Supruga: A ovde je ovde.

Ali: Ovde je da ne kažem šta, nema socijale, nema struje, nema ništa! Da znaš da ću sa vama da odem na kraj sveta!

Supruga: E, bili oni naši za struju.

Ali: Koji naši? Svi su naši.

Supruga: Naši političari.

Ali: I šta kažu? Sta kažu, oće li struja?

Supruga: (cukne ustima) Jok.

Ali: Šta "jok" (I on cukne ustima)?

Supruga: Neće! Kažu: svaka kuća treba da daje ponešto para.

Ali: Šta, bre, pare?! Kakve pare?

Supruga: Ne znam, ništa ga niko nije razumeo, samo smo razumeli pare. Samo kad je rekao pare, rekao je jasno i glasno: PARE.

Ali: Pa, majka mu stara, pa da li su oni u školi naučili samo reč pare? Na druge časove nisu bili, nego samo kad se učila reč pare!

Supruga: E, to ne znam, to ti lepo pitaj njih.

Ali: Pa da nije on možda iz grupe ABA i peva samo: mani, mani, mani!

Supruga: Ma mani ti mani, nego mani za decu, izjutra idu u školu, treba im za užinu! A I patike im se pocepale, trebalo bi druge da kupimo. Sad će kiše, i jaknice fale, farmerice, nove torbe, čarape, majce, gace...

Ali: Ti, be, ženo, ko da si inspekcija, sve tražiš kao na lager listi. De ti je ovo, de ti je ono, fali ti ovo, fali ti ono!

Supruga: Meni fali normalan život i normalni uslovi!

Ali: E pa ovde teško da bude normalno kad su svi skoro nenormalni. Počev od vrha pa nadole, to ti je kao onaj kupus što spremaš, onaj naš sirotinjski. Red nenormalni, pa poneki normalan da zamiriše.

Supruga: I šta dalje?

Ali: Nema daljeg od ovoga, nema struja, nema socijala, pare za užinu, pare za patike, majce, pantalone, gaće, čarape!

Supruga: Tako je!

Ali: E pa, ženo, ja ne mogu više! Kad odem po kante ranije, hleba na tone se bacalo. I stare stvari i svega je bilo!

Supruga: Bilo nekad.

Ali: E, a sad nikom ništa, nego da prodamo mi naše konje i spider založimo kuću pod kamatu i pravac Nemačka, Švedska, Holandija, Italija..., bilo gde.

Supruga: Misliš da će tamo biti bolje?

Ali: Sto posto bolje nego ovde. Nemaš struju, nema socijale, ne možemo deci da priuštimo najosnovnije. Traže pare da nam pomognu a mi i dalje goli i bosi. Idemo zenče pa kako nam Bog da.

Supruga: Dobro, kako kažeš.

Deca: Tata, a kako je tamo? Da li ćemo opet moći da gledamo TV i da imamo struju? Ne kao ovde. U ovoj tvojoj iz flaše mnogo smrdi.

Ali: Ne znam, ali sigurno će vam biti bolje. Barem se nadam da je tako.

Narator: Nema struje, nema redovne isplate socijale, nema normalnih uslova za život. Deca su obaveza koju treba poštovati, školovati, negovati. Šta ćete, to je igra sudbine. Dok nam se i ova porodica lagano sprema da ode negde, u komšiluku čuje se romska muzika, čuje se veselje, oseća se toplina u ovoj kući za koju ne znamo koliko će potrajati. Stigli su povratnici iz inostranstva koji su nesto stekli u tuđini. Koliko će to potrajati – ne zna se. Pa, zavirimo malo u njihov život.

Otac: Sinko, stigao si?

Sin: Stigao, tata. I nije mi žao sad kad sam video tebe i majku. Deca su porasla, je-dva smo ih nagovorili da se vratimo.

Otac: Lepo sine, nego ajde na spavanje umorni ste od puta, sutra ćemo se ispričati.

Sin: Neka tata, teško da ću se uspavati od uzbuđenja.

Narator: I tako odoše svi na spavanje, svanu novo jutro i priča tek počinje. Sin i snaja ulaze u dnevnu sobu dok su starci već odavno budni.

Sin i snaja: Dobro jutro.

Starci: Dobro jutro.

Otac: Ajde baba, daj još po jednu kafu.

Majka: Sad će baba.

Otac: Ajdete deco, što stojite? Ovo je vaša kuća, vašim parama smo je sagradili.

Sin: Ma, pusti to, kako je ovde?

Otac: Nikako, nego pamet u glavu i ti i snajka. Ne razbacujte se parama sad.

Snaja: Ne brini tata, videćemo nešto da radimo.

Sin: Da, neka prođe par dana pa ćemo nešto da nađemo.

Snaja: Tata, tamo gde smo bili ko hoće da radi ima posla. Ja radila, on radio, i to dva posla, radila i deca. Eto tvoj unuk raznosio reklame, novine i mesecno, kada je na feriji, on zaradi 500 eura za mesec dana.

Sin: Jeste tata, ko hoće raditi, ima posla.

Otac: Eee sinko, ovde nema posla za one koji žele da rade.

Narator: I tako, prošlo je neko vreme a naši povratnici ne mogu da se uklope u život. Nakon nekog vremena oni su u čudu šta se dešava. Svi su na okupu, sem sina koji ne zna gde da pokuca, na koja vrata, kako bi dobio neki posao. U neko doba, eto i sina nervoznog koji ulazi u kucu.

Deca: Evo tate, stigo je.

Otac: Stigo tata, zdravo deco, zdravo zenče, zdravo babo i dedo, šta se radi danas?

Deca: Ništa, pričamo sa dedom.

Sin: Koga sad ogovarate?

Deca: Ma nikog, uskoro će škola pa smo ga malo pitali kako je ovde u školi.

Snaja: Škola ko škola, kako sva deca tako i vi, nego kako je bilo danas, da li si našao posao?

Sin: Posla ni za lek, ovo je cudo. U Nemačkoj sam radio dva posla, radio na baušteli i prao sudove u kafani. A

ovde ne mogu ni ulicu da operem.

Otac: Polako, biće posla, samo malo se strpi. Nego da odeš u socijalno da nabaviš papire za socijalno i dečji dodatak, na to imaš pravo.

Snaja: Socijalno i dečji dodatak? A posla nema? Kako onda ovi ljudi žive?

Otac: Kako žive?! Skupljaju flaše, kartone i gvožđe.

Sin: Tata, pa kako ćemo mi?

Otac: Tako kao i svaki Ciganin.

Sin: Ovo ovako ne ide, raspitao se ja ovde, kilogram flaša dvadeset centi. A u Nemačkoj, jedna flaša 20, 25, 30 centi, sve zavisi. I to ubaciš u onu mašinu, dobiješ račun – hoćeš pare ili da kupuješ s tim računom, a ovde skupljaj pa nosi, pa nema para, pa dođi u sredu.

Otac: Kako svi, tako I ti.

Snaja: Tata, mi ovde istrošismo silne pare a od posla ništa. Da li samo da sakupljamo sekundarnu sirovinu? Šta se dešava sa ovom decom koja ide u školu? Na fakultete? Šta, i oni skupljaju flaše I kartone?

Otac: Šta da vam kažem deco moja, drago mi je što ste se vratili, nisam vas video duže vreme. Unuci otišli ko bebece a sad, gle, ko pravi omladinci. A sa druge strane žalim što ste se vratili, jer znam gde ste došli.

Sin: Dobro, nije kraj sveta, možemo mi opet.

Snaja: U Nemačku?

Sin: Da, ako i dalje ne bude ničeg, odosmo mi.

Otac: Deco, razmislite dobro šta ćete i kako ćete.

Sin: Tata, nećemo odmah doneti odluku. Znam, osećam, vidim šta je i kako je. Da je dobro, nije.

Snaja: Tata, šta bi ti savetovao nama?

Otac: Deco moja, i da se vratite u tu Nemačku, ne bi se naljutio. Vidim po priči da ste tamo imali bolje uslove, i normalne uslove, deca se ovde nisu uklopila sa ostalom decom.

Snaja: Tata, ti se ne bi naljutio ako bismo se mi vratili?

Otac: Nikako! Na vašu odluku nikako.

Sin: Tata, ovde od nas nemaš koristi. Ja sam prelomio, vратиćemo se. Da imamo nekog posla, ostali bi i bilo bi lakše, ovako nema fajde.

Snaja: Moraćemo i moje roditelje da obiđemo i kažemo da se vraćamo uskoro u Nemačku.

Sin: Da, schatzy, u pravu si.

Majka: Pa, deco moja, ne bi bilo lepo da odete a da im ne javite.

Snaja: Da, ionako trebam otići, kupila sam im lekove. Nisu imali novac za lekove, pa ćemo im reći kad.

Majka: Trebala si odmah da im odneseš a ne muža da čekaš da se vrati.

Snaja: Neće se naljutiti.

Otac: Neće, znam prijatelje. Da nije bilo vas koji ste održavali obe kuće, teško si ga nama, možda bi nas odavno pokrila zelena trava zaborava.

Sin: Ništa se vi ne brinite, dobiće oni lekove, nego mi prvo da obezbedimo vas starce: lekovima, drvima za zimu i naravno zimnicom i odosmo mi. Kupićemo vam i neki kompjuter i moći ćete svaki dan da se gledate preko skajpa sa vašim unucima i snajom.

Deca: Pa da, tata, mi ćemo ih naučiti dok smo ovde.

Snaja: Tako je deco, nego aj pozovite taksi, pa odosmo svi do mojih. Ionako su sami, biće im drago kad nas vide.

Svi: Ajmo.

Narator:

Da zavirimo u jos neku porodicu ne znam sta bismo tu videli,mozda jos goru situaciju. Ovde smo videli.

Kako spavanjem ljudi varaju svoju glad.

Uzimanje novca od zelenasha.

Žal za decom koju toliko priželjkiju a materijalna situacija im ne dozvoljava.

Prodaja konja I zapregi, kucu založiti zelenashu, samo da bi pobjegli iz bede.

Isključena struja.

I da ne nabrajamo sijaset situacija, od pokvarenih romskih kvazipolitičara pa u nedogled.

Nego, ajmo da pogledamo šta se desilo sa našim komšijama.



Predstava „Spavanjem varaju glad“ polaznika studija konteksta iz Niša

Predstava „Spavanjem varaju glad“ je zajednički program nekoliko radionica u Nišu. Nastala je razvijanjem inicijalnog dramskog projekta „Karta u jednom pravcu“ Jakute Osmanović i KUD ROMA „Alija Jašarević“ koju koordinira Dragan Osmanović, koja govori o migracijama i nepodnošljivom položaju Roma.

U ovaj projekat su svoje pesme uključili polaznici hip-hop radionica, čime je dobijena zajednička dramska muzička forma. HIP-HOP radionice održane u Nišu u okviru Studija konteksta predstavice se u predstavi muzičkim radovima dve grupe polaznika koji su ih pohađali.



Grupa koju kordinira Turkijan Redžepi, uz osmišljavanje predavanja i praktični rad sa umetnikom Kastrom Brijanijem, i saradnju sa interenet TV „ROMA WORLD“, radila je na produkciji hip-hop muzike i raznim vidovima njene javne i online prezentacije.

Hip-hop grupa čiji je rad koordinirala Tamara Simonović i tim NVO INDIGO u Društvenom centru producirala je zajedničku pesmu.

Učestvuju: Janko Vučić, Sava Sulejmanović i Marko Anđelković, Turkijan Redžepi, Kastro Brijani i Ergin Avdulahu, polaznici radionice u KUD „Alija Jašarević“.

For my people/ Za moj narod

Ovo je stvarni romski zivot
Što živimo od danas do sutra
Ne stidimo se toga, šta ćemo sad
Romi smo, i Romi ćemo I umreti

Romi smo, mi se ne stidimo
Oh Bože, kako je težak život ovaj
Holokaust, masakar, rasizam, bato
Gde ti je evropski život sad nakazo

Sta je bilo? Jos jedan mladi Rom je nestao
Ej umro!
Tebi je važan tvoj buržujski život
A gde je sad tvoj realni život, tvoj pravi život
Gde Romi zive u svojim kućama, a ne ko psi.

Bože, daj mi malo snage da izdržim ove muke
Ovaj dan što prolazi...

Engleski deo- Srpski deo(za moje ljude)

Rasizam, svaki dan iste reci slušamo
Isto sranje slušamo
Kao zmija ispod kamena
Ako smo Romi nismo džukci-psi

Pa kako da živimo,
Zašto nas ne pitate kako nam je
Vi gledate vas Rolex sat
Vasa fotelja je vruća
Mi smo socijala velika
Ispred Božijih očiju smo muka
Oh Bože, daj mi malo snage da preživim ovaj dan
Dal' nekog treba da ubijem ili potkradam
Ali kradja mi ne ide
Bolje krade ova vlast
I njena politika
To im je u krvi.

Šta da radimo takav je jedan romski zivot.



03 Završni radovi

I Niš II Novi Pazar III Subotica IIII Filmski susreti IIIII Beograd IIIII Saradnja Beograd - Subotica



Rasizam svako dive ista lafija asuna
Ko isto kula zivina sar o sap talo bar
Ako sijam roma nasijam dzukela doklji vise ka han kula
Pa sar te zivina so na pucen amenge sari a tumen diken tomaro
Jebeno rolex sahati hem tomari fotelja tati amaen sijam socijala bari
Anglje devljeske jaka sijam muka bari ah devla dema hari godi
Sar te opstaninanav dal nekas te mudarav il te corav ali o coribe mange na dzal
Posukar coren o vlast hem i politika odova i ljenge ano rat ali
so ka kera asvko tano jadno romano dzivdipa

This is real life of the roma living from day to day
We're not ashamed, what can we do We're born roma and we'll die roma
We're roma and not ashamed oh god this is hard
Holocaust, massacres, racism, man Where's your european life now
Another your roma disappears dead,
Hey all that matters to you is trying To live a bourgeois lifestyle
What about real life, your real life a life Where roma live like people, not dogs
God, give me the strength to survive these hardships with every day that passes
For my people roma !!!
Racism, we hear the same empty words Every day the same shit everyday
Like a snake under a rock we're roma ,not Dogs so how're we supposed to survive
Why don't you ask us how we are while The rich and powerful are comfortable
And looking at their rolex's we're surviving off of Welfare and we're poor before the eyes of god
Give me the strength to survive to Day should i rob and kill but stealing isn't for me the government
Is better at it anyway with their policies it's their nature what can we do, this is tragic life of the roma
for my people roma !!!



Cap Ca Rap

Sava:

Pričam vam o Zvezdi, ovo je put šesti,
od smrada ostaćete bez svesti.
Opština Palilula bila je da snima,
misle da je veliki problem kad se pokvari klima.
Ne znaju kako ovde mož' da bude leti,
jer kad upekne sunce – sve se oseti.
Žena sa mužem se svađa i kad ostanu sami,
ona skuplja stvari i kaže da vратиće se mami.

I'm telling you about Zvezda for the sixth time,
You will faint because of the smell.
Palilula Municipality came to record,
They think the air conditioner breaking down is a big problem.
They don't know how it can be here in the summer,
Because the sunshine causes the smell.
The wife and husband are arguing and when they stay alone
She is collecting her stuff and says she is going back to her mum.

Vakerav tu menge tari Zvezda,
kava si drom shofto,
taro mel (?) ka peren ko nesvest.
Opština Palilula sine te sniminen,
mislinen kaj si baro problemi kana pokvarinolpe i klima.
Nadjanen sar si kate kana si o milaj,
kana thatarol o kam sa kandhol.
Romni romeja marolpe i kana achoven korkore,

oj lol pe sheja i penhol kaj kadjal ke pi dhaj.

Senjur:

Klinci se igraju, pa se posvađaju.
Ti česti sukobi me više ne iznenađuju.
Upadnu ludaci, pa nastane katastrofa,
Svađa ljudi ispod istog krova,
svakome fali lova.
Tu je glavni problem, pa se razmišljam:
Da li treba da ostanem ili možda da odem.
Svako sanja geto snove, svako
bi da bude poznat,
Trbuhom za kruhom i pravac Deutschland.

The kids are playing and then arguing,
These frequent clashes do not
surprise me any longer.
The lunatics bust in and the catastrophe starts,
The argument of the people living under the
same roof, nobody has got enough money.
That's the main problem, so I am thinking:
Should I stay or should I maybe go?
Everybody dreams the ghetto dreams,
everybody wants to be famous,
Directly to Deutschland to make a living.

*Chave khelenpe, pa marempa
gola česta maripha na iznenadninenma.
aven o dile, pa avol katastrofa,
chinga o roma talo isto krovo,
svakonese trubun pare.
Gova si baro problem, pa razmislinav:
Da li te achovav ili te djav.
Svakono suno ko geto suno,
svako bi teavol poznato.
zbog o bokhalipe – pravac Deutschland.*

Albert:

Ki Nemacka me djava o papiri te kerava,

Cap-carap te kerava,
Mo sprat me te vazdava.
Ki romani mahala mo gypsy style sikavava,
Cap-carap te kerava, najema mahana.
Zivinava ki jek romani mahala,
O djubre taro sao strane cistinena o gadje
Ali sae djabe mora cap-carap te kerav
O djubre cistinav
Em mo sprat me te vazdav

I am going to Germany, to sort out the papers,
And to nick,
My flat to build,
In the Roma settlement to show
off my Gypsy style,
To nick, as I don't have a problem with it.
I live in a Roma settlement,
The garbage is everywhere,
the Gadje are cleaning,
But there is no use, I have to nick,
Pick up the garbage and build my flat.

*U Nemačku idem, papire da sredim,
Cap – carap da radim,
Moj sprat da izgradim.
U romskoj mahali moj gypsy style da pokažem,
Cap – carap da radim, s tim nemam problema.
Živim u romskoj mahali,
Đubre sa svih strana, Gadže čiste,
Ali sve je džabe, moram cap – carap da radim.
Đubre čistim
I svoj sprat gradim.*

Refren:

Hey, you, what's that sound?
Hajde dođi i probaj da sa nama provedeš dan.

Nemoj da se kurčiš i skloni taj gun!
Bolje da prepoznaš pravi
ciganski underground.

Hey, you, what's that sound?
Come and try to spend a day with us.
Don't show off and put away the gun!
You'd better recognise the real
Gypsy underground.

*Hey, you, what's that sound?
Hajde ava i probin amenca te provodine o dive.
Ma te kurčinetut i cid o pištolji!
Bolje tuke te prepoznaije pravo
romano underground.*

Bruci:

Prolazim sa ulice, gledam sa strane
kako bacaju banane, neki likovi se gade.
Staju kola, izbacuju vreće,
Ceo grad ovde dolazi da baca smeće.
Prolazim niz ulicu, špartam po kvartu,
panduri traže ličnu kartu u klizećem startu.
Crn kao Rom, a ne kao Bantu,
sreću vidim u skanku koji gori u blantu.

I am passing by, looking from aside,
They're throwing away the
bananas, some are sick.
The car is stopping and the
sacks are thrown out.
The whole city comes here to
throw away the garbage.
I am going down the street, crossing the block,
The cops are running to demand an ID.
Black as a Rom, not as a Bantu,
I find happiness in skunk burning in the blunt.

*Nakav tari ulica, dikhav pi strana
sar bacinen banana, nesave gadje gadinenpe.
Achon o vrda (drama), chuden o gono.
Celo foro kate avel te chudel gunoj.
Nakav tari ulica, phirav po krajo,
Chohane roden i lično karta sar dile.
Khalo sar Rom, a na sar bantu,
bahtalipe di khav ko skank so phabol ko blant.*

Janko:

**Neću i ne želim više ovo da trpim.
Svaki dan se krpim, samo nešto mutim.
Zapaliću daleko gde odlaze drugi.
Još jedan sam u nizu za vizu, pa ludim.
Crn sam, imam osećaj – mrze me svi.
Mračne strance, dvorske lude
pune tuge sret'o bi',
Muzika mi je ljubav, s njom svuda kren'o bi',
Kao čarolijom, muzikom ja sam svetao lik.**

*I will not and cannot take this anymore,
I make ends meet every day; I
am gypping all the time.
I'll dart far away from here, where
the others are going.
I'm one more in a visa queue, going nuts.
I'm black and have a feeling
everybody hates me.
I'd meet dark strangers, jesters full of sorrow,
Music is my love, I'd go with it everywhere.
Like magic, music makes me bright.*

*Namanghav više kava te trpinav.
Svako dive krpinama, samo nešto mutinav.
Ka phabarav dur kaj djan aver.
Još jek sem ko nizo – bashi viza dilinkherav.*

*Khalo sem, osetinav da mrzinen ma sare.
Darutne avertne, dile taro dvor kaj
si tuzne mangav te dhikav.
Ghili si mo vilo, lasa bi svuda djava.
Sari magija, ghiljasa me sem
svetimo (?) manush.*

Arslan:

**018 reprezent amaro foro
Juzno prugasto, ama bas tuzno.
Niko nadjanel sar ka avel baso 5 bers
Dekada romani akaja amari.
Sare kerena razlika baso Roma, penena
Cap-carap kerena, mislinena o Roma
Samo baso coribe on stvorime.
Ama nane adjahar, on mora te radinen,
Tumare caven te parvaren,
Se asavko zivoti vodinen, aver
Pravilija olenge nane, understand,
Roma tane odova na garaven**

*'018' represents our city,
On the south railway and very sad.
Nobody knows what our Roma Decade
Will look like in 5 years.
Nobody treats Roma equally,
They say the Roma nick
And are made for nicking only.
But, that's not true. They have to work
And feed their children.
They are living this life,
As there are no other rules
for them, understand.
They are Roma and they do not hide it.*

018 predstavlja naš grad,

*Južnoprugast i mnogo tužan.
Niko ne zna kakva će da bude za 5 godina
Ova naša Dekada Roma.
Svi prave razliku prema Romima, kažu
Da rade cap-carap, misle da su Romi
Samo za krađu stvoreni.
Ali nije tako, oni moraju da rade,
Svoju decu da hrane,
Ovakav život vode, druga
Pravila za njih ne postoje, understand,
Romi su i to ne kriju.*

Aleksandra:
**Izađem napolje da nagazim ulicu,
Vidim – malog dečaka vode u bolnicu.
Šta je?! Nečija baba baje, pa se posle kaje,
dok deca broje zalogaje.
Đubretari dolaze stalno da čiste
i opet bude đubre, pa mi kaži realno:
da li je to stvarno normalno?!
You don't know shit about me, bukvalno!
Da, ja živim ovde i šta ti imaš s tim?
Ti samo prođeš da prošetaš skupe pantalone
koje te čine nervoznim u rano poslepodne.
Prepotentan si, jer ti one stežu prepone.**

*I get out in the street,
I see a little boy being taken to hospital.
What?! Somebody's granny is casting
spells and then repents,
While the kids count the bites.
The garbage men always come to clean,
But the garbage is here again,
so be realistic and tell me:
Is it really normal?
You don't know shit about me, literally!*

*Yes, I live here and what's your problem?
You only walk by in your expensive trousers
Which make you nervous in early afternoon,
You are stuck-up, as the trousers
grab your crouch.*

*I kljovav avri te gazinav ulica,
dikhav tikhne chave igaren ki bolnica.
Sosine?! Nesavi baba bajini, pa posle kajnelpe,
dok chave brojnen bukhe.
Gunojdzije aven stalno te chistinen i opet
avol o gunoj, pa vaker mange realno:
da li sig ova chache normalno?
You don't know shit about me, bukvalno!
Va, me zhivinam kate i so tu mange?
Tu samo nakhe te shetine te skupe pantalone
save kherentut nervozno u rano sabajle.
Prepotentno sijan, jer on stegninen te pele.*

Refren:
Hey, you, what's that sound?
Hajde dođi i probaj da sa nama provedeš dan!
Nemoj da se kurčiš i skloni taj gun,
Bolje da prepoznaš pravi
ciganski underground!

*Hey, you, what's that sound?
Come and try to spend a day with us.
Don't show off and put away the gun!
You'd better recognise the real
Gypsy underground.*

*Hey, you, what's that sound?
Hajde ava i probin amenca te provodine o dive.
Ma te kurčinetut i cid o pištolji!
Bolje tuke te prepoznaije pravo
romano underground.*

Časopis SENT iz Novog Pazara, Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda, u saradnji sa partnerima Yurom - Niš i Aktivni region - Subotica, pozivaju vas na:

Javno predstavljanje rezultata rada polaznika programa „Studije konteksta – Diverzitet diverziteta“ u Novom Pazaru

Petak, 19. 09. 2014. — 19.30h

Hol Kulturnog centra u Novom Pazaru

Nakon pet meseci rada – radionica, predavanja lokalnih i gostujućih predavača (Srđan Veljović, Maida Gruden, Igor Filipović, Selma Hasanović, mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić), kao i samostalne produkcije – polaznici programa „Studije konteksta – Diverzitet diverziteta“ u Novom Pazaru i Sjenici, u organizaciji časopisa SENT i koordinatora Enesa Halilovića, predstaviće rezultate svog rada.

Program:

Predstavljanje mladih pisaca: Edin Turković, Anida Husović, Amina Ljajić, Birsena Džanković, Alma Zekić, Seniha Pepić, Haris Jašarević i Enisa Avdović.

Izvođenje komada koji je rezultat radionice „Brecht kao metod“, glumci : Aladin Škrijelj, Anisa Redžović, Irfan Preljević i Irhad Preljević.

Izložba umetničke fotografije, autori: Azra Hamzagić, Emina Zilkić, Aida Camović, Nermina Zilkić, Aiša Šabanović, Irfan Ličina, Senaid Šarenkapić, Ilija Mirković, Ilda Koca, Hana Hadžibegović i Marijana Kulundžić.

Projekcija kratkog filma „Ruke“, režija: Emir Mehović.

Gosti: Borka Pavićević, Aleksandra Sekulić, Srđan Veljović

Tim projekta Studije konteksta:

Umetnički direktor: Borka Pavićević

Mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić, aleksandrasedkovic@czkd.org

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Ljubica Savković

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Cilj “Studija konteksta” bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog” otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva. Kursevi ove prve godine Studije konteksta su se istovremeno odvijali u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru (koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa “Studije konteksta: Diverzitet diverziteta” imali su priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu.

Koordinator “Studija konteksta” u Novom Pazaru: Enes Halilović

Zahvaljujemo se Narodnoj biblioteci “Dositej Obradović” u Novom Pazaru, novopazarskim medijima, prosvetnim institucijama i kulturnim radnicima na saradnji.

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić (Fabrika knjiga, časopis Reč), Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić (Links), Atila Širbik (Attila Širbik, Symposion), Branislav Dimitrijević (Škola za istoriju i teoriju umetnosti u CSU, Beogradu), Snežana Skoko (predavač na kursovima Centra za stvaralaštvo mladih), Ružica Marjanović (Festival “Na pola puta”, Užice), Ana Vujanović (TKH – projekat “Raškolovano znanje”), Vesna Milosavljević (SEEcult), Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat “Podrška civilnom društvu” (EU -IPA), Sekretarijat za kulturu Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation

The SENT Magazine from Novi Pazar and Center For Cultural Decontamination from Belgrade, in cooperation with the YUROM center - Niš and the Active Region - Subotica, invite you to:

Public presentation of the results of the Context Studies - Diversity of the Diversity in Novi Pazar

Friday, September 19th 2014
— 7.30PM

The Hall of the Cultural Center, Novi Pazar

After five months of work with the participants of the program of the Context Studies program *Diversity of the Diversity*, lectures (Srđan Veljović, Maida Gruđen, Igor Filipović, Selma Hasanović, mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić), workshops, production, groups of participants from Novi Pazar and Sjenica, organized by SENT magazine and coordinator Enes Halilović, will present the results of their work and cooperation.

Program:

Presentation of the young writers: Edin Turković, Anida Husović, Amina Ljajić, Birsena Džanković, Alma Zekić, Seniha Pepić, Haris Jašarević i Enisa Avdović.

Performance of the play A theatrical play as the result of the workshop Brecht as Method, **actors:** Aladin Škrijelj, Anisa Redžović, Irfan Preljević i Irhad Preljević.

Art photography exhibition, artists: Azra Hamzagić, Emina Zilkić, Aida Camović, Nermina Zilkić, Aiša Šabanović, Irfan Ličina, Senaid Šarenkapić, Ilija Mirković, Ilda Koca, Hana Hadžibegović i Marijana Kulundžić.

Short film screening: „The Hands (Ruke)“, director: Emir Mehović

The aim of “The Context Studies” is questioning the meaning of “public” – opening a space

for critical practices related to the immediate context and the heritage of civil society. The courses have been simultaneously taking place in Belgrade (Center for Cultural Decontamination, coordinator: Ana Isaković), Subotica (coordinator: Branislav Filipović, Active Region), Niš (coordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novi Pazar (coordinator: Enes Halilović, Sent), in the period of February-June 2014. The participants of the program Context Studies *Diversity of the Diversity* had an opportunity to produce their own programs, with the help of the mentors and selected lecturers, and to present their production in October in their cities and joint event in Belgrade.

Coordinator of the Context Studies: The *Diversity of the Diversity* in Novi Pazar: Enes Halilović

Thanks for all the help and cooperation: National library “Dositej Obradović”, media, education and cultural workers in Novi Pazar and Sjenica.

The Context Studies project Diversity of the Diversity team:

Art director: Borka Pavićević

Mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić

Project manager: Aleksandra Sekulić, aleksandrasedkovic@czkd.org

Coordinators: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Active Region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Sanja Nikolić

Media editor: Ivica Đorđević

Administration and organization: Slavica Vučetić

The Council of the Context Studies: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Attila Sirbik, Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

The project is supported by

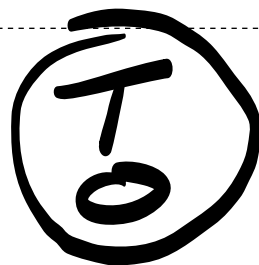
European Union – Program “Civil Society Facility” (EU –IPA)

Secretariat for Culture, City of Belgrade

Open Society Foundation Serbia

Charles Mott Foundation

Objavljujemo poeziju polaznika Škole kreativnog pisanja i kreativnog brisanja koja deluje u okviru projekta Studije konteksta. Mladi polaznici su imali za cilj da dodirnu TO, po Milošu Komadini.



**Objavljujemo poeziju
polaznika Škole
kreativnog pisanja i
kreativnog brisanja koja
deluje u okviru projekta
Studije konteksta. Mladi
polaznici su imali za
cilj da dodirnu TO, po
Milošu Komadini.**

Edin Turković

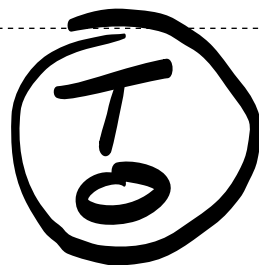
Sa prvim jutarnjim svetlom
TO mi je pred vratima,
Eto ga, trči mi oko glave.
Ali ja ga neću primiti u svoje srce.
Opet TO prolazi pored mene.
Eno ga u očima starog prosjaka,
Odvratno li je.
Ovaj put ga gledam u očima mladića,
Devojka trči, ali prolazi pored njega,
TO se gasi.
TO nije realno.
TO nije nerealno.

Amina Ljajić

TO nikada neće biti TO
TO nemam ja kada sam tužan
TO nemaš ni ti kada si srećan
TO se gubi onoga trenutka kada
nešto naučimo kao deca
i kada shvatimo kao ljudi
TO nema ona TO on ima
Na mojim krvavim rukama je TO
Ali TO nikako ne dolazi do srca
TO ima osuđenik u svakom pokretu
TO je između neba i zemlje
Između krova i temelja postoji TO
TO ću uvek imati na umu čak i kada budem
gradio dvorac robova
Ali TO nikada neću primeniti na njih
TO nastaje iz moje borbe sa
životom a struji kroz telo
rezervisano za dame i gospodu u belom
TO izdaje svake sekunde
TO je razlika između danas i sutra
Na vašem dlanu postoji TO ali ne pripada vama
To postoji između majke i dete-
ta TO nije pupčana vrpca.

Birsena Džanković

Ti, koji tražiš TO u suzama i krvi,
Pazi, nešto ćeš naći.
Ti, koji tražiš TO vodeći se tuđom knjigom,
Pazi, stranice se okreću.
Ti, koji tražiš TO kostima zemlju rovaćući,
Pazi, progutaće te, a s njima treba živjeti poslije.
Ti, koji tražiš TO gazeći krv umjesto rose,
Pazi, šta posle.
Ti, koji tražiš TO
Znaš li?
Da TO je prepoznao zec ugledavši mrtvu pticu.



Alma Zekić

TO ima u kući.
Tamo-vamo, levo-desno,
Jasno se vidi.
TO trpi tešku zemlju
Pokriveno više godina.
TO je lavirint.
Samo jedan čovek zna pravi put, on je i napravio TO.
To čini piće skupljim.
Za cure je TO obavezna stvar u kafiću.
One znaju za TO.
Može skrenuti.
Može se računati.
TO i TO imaju isti oblik i ime.
Ali nekada
ni TO nije To.

Seniha Pepić

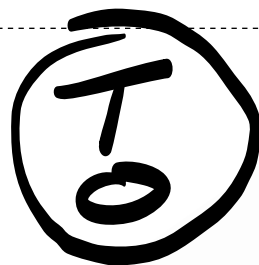
TO nije odavde,
a među nama je.
TO je budilnik za put i u poslednjem času stizanje.
TO nije odabir perli ni smaragda,
TO ti se prosto samo daje.
TO je susret poznanica u jutarnjem autobusu.
TO nisu razlegle besede.
TO je ono što među redovima rijetki dokuče.
TO nije Lorelaj.
TO nije magija.
TO je nerv što prirodu probudi, nakon što je TO i umrtvi.
TO kreše pipke. TO ih oživi.

Enisa Avdović

TO nije hrabrost.
TO nije smisao.
TO vide deca.
TO ne vide stari.
TO ne govori, ali može se razumeti.
TO nije zagonetka
Trčim kroz klepsidru, ustanem i padam na TO.
Vidim mladost u ogledalu. Starim.
O, TO je očigledno.

Anida Husović

TO se vidi u oku zle žene,
Igra u sobi u hladnoj noći,
TO daje ritam pucketanjem,
TO je daleko od mora,
A uvek tako blizu ponora.
TO su crvene stranice knjiga,
TO je život koji izbledi,
TO je živo, to je neživo,
TO nije stvarno, to nije nestvarno.

**Selma Hasanović**

Glava mi je između čekića i nakovnja,
I nije krivica ni kazna već TO,
Velika iskušenja velikima pripadaju
Male uvijek zaplaši talasanje žabokrečine.
Ima stolica sa sto lica, a TO je moj zalogaj, što im je zapeo za oko.
Na njihovu glavu može svaka kapa,
A meni samo mahrama paše.
TO što se čekić i nakovanj u žestini sopstvenog bijesa istopiše,
Nije ni kletva, ni osvjeta,
TO je brza Božija pravda.
No, Sudnji Dan priželjkuju žrtve, a nikada dželati.
Rastanak me raspolovi, svaki put, pa umorim godine tražeći tvoj lik,
Jer moje si TO što gubim i nalazim, čega se odričem i šta prisvajam.
Suza je TO što klizne u Geteovom gradu, a niko je ne vidi jer,
Istočnjački izgled i zapadnjački akcenat skovaše TO u maslinastom oku.
Shvatiš da si odrastao kada uvidiš da je TO što ti nedostaje,
Zapravo krilo koje je odrezano sa tvog lijevog ramena,
Pa letiš samo sa jednim, onim desnim, praveći iste greške iznova.
TO je slovu G optuženi krivac bez krivice, koji hrani gladne pse,
Misleći da se svaki Arda zove, a oni siti ujedošu ruku koja ih nahrani.
TO je zagrljaj mog Odiseja nakon deset godina.



LIST

Selma Hasanović

Plavetnilo neba je suncu služilo kao ogledalo. Od ranog jutra je bilo toplo, vedro i mirno. Mirisala je tek pokošena trava, kao nikada do tada. Vrapci su se sastajali, samo radi razgovora na ponekoj grani u voćnjaku. Lišće na granama je bilo smireno, naučeno da se u danima suše ne buni i ne kočoperi. Samo jedan Hapko, mladi, sočni, zeleni list dunje nikada nije umeo mirno da sedi, da posmatra, da se pomiri sa sudbinom. Neprestano se žalio, ništa mu nije bilo dobro, stalno je poput Plačka iz priče za decu, sanjao nemoguće snove, želeo da je neko drugi, želeo da živi nekim drugim životom. Kako nije bilo naznaka da će pasti kiša, cela priroda je pognula glavu ne očekujući osveženje tog dana. A nestašni Hapko je naravno, proklinjao sve čega se setio, a najviše svoju peteljku kojom je bio vezan za jednu zdravu, čvrstu granu dunje. Njegov pogled bio je stalno na horizontu, njegovo mlado telo je žudelo za daljinama. Bilo je očigledno da želi da se otkine, da ode po svaku cenu, ali samo listovi u njegovoj neposrednoj blizini nisu to uviđali ili nisu želeli da uvide. Ta dunja je imala posebno mesto u tom voćnjaku. Imala je jak i dubok koren, tako da joj ta povremena suša nije mogla naškoditi ni koliko zrno bibera. Za njene grane se govorilo da su od čelika. Njeni plodovi su bili zdravi, jedri i sočni. A grana na kojoj je bio Hapko bila je posebno napredna. No, on nije bio svestan svoje pozicije i nije cenio to mesto koje mu je priroda ustupila, a godinama se na tom mestu čekao jedan takav list. Hapko je bio nešto kao sin jedinac. E taj list, sin jedinac, je svojim nezadovoljstvom učinio da tog lepog, vedrog junskog dana, dune takav strašan vetar, koji je doneo crne oblake sa svih strana horizonta na kojem mu je pogled počivao. Nisu uspeli ni da shvate šta se zbiva, a već se snažna grmljavina prolomila nebom koje se spustilo toliko nisko da se nije moglo disati. Postalo je mračno, kao u najcrnijoj noći bez meseca. Krupne kapi ledene kiše lomile su sve prepreke na koje su nailazile. Vetar je nosio sve što nije imalo zaštitu i koren. Dunja je ponosno stajala raširivši svoje grane, demonstrirajući time da se uzdignutog čela čast pokazuje. Životinje su bežale prestravljene i ljute na sebe, jer prvi put u životu nisu predosetile oluju. Ljudi su pokušavali da spase useve, da sklone decu, ptice su nekuda nestale brzinom svetlosti, no one su imale krila, njima je bilo najlakše, mislili su tada oni koji nisu mogli da lete. Vetar je nosio crepove sa krovova, kao da su od

hartije. Hapko se opet bunio, da može da ode nekud sa te grane sve bi bilo drugačije. U toj misli je bio, kad jedna krupna kap ledene kiše pogodi njegovu peteljku, on pade sa grane, no u tom času vetar dunu i podiže ga sa zemlje nekud visoko, visoko ka oblacima. Dubok, zastrašujući i tužan uzdah ispusti lišće sa njegove grane, a ona sama povijajući se i podižući visoko pokuša da ga vrati sebi. Uzalud! Bio je visoko, daleko i sve dalje. Kiša je najednom počela da jenjava, vetar je bio sve blaži, tamni oblaci su se razilazili i oluja je prolazila, brzinom kojom je i nastupila. Tek u daljini se čula povremeno poneka grmljavina. Za tili čas nebo je bilo vedro, zemlja natopljena vlagom, a trava zasuta ledenom kišom. Bilo je polomljenih stakala i crepova u dvorištima kuća, vrtovi su desetkovani, voćnjaci su takođe preživeli veliku štetu. Verovatno se pitate šta je bilo sa dunjom. Dunja je u očima drugih najbolje prošla, nestao joj je jedan jedini list, Hapko. Ali dunja je bila najtužnije stablo na planeti. Kroz njen koren do stabla i listova više nije tekao sok, već garež, jad i bol. Oluja je ostala u njoj i nad njom i nije prolazila. Ni jedan milimetar njenog bića nije više osećao sunce koje se trudilo da joj ugrije dušu. Druga stabla su u toj oluji izgubila mnogo više, a podnela su taj gubitak mnogo bolje. Nikada se više nije umilno smešila posetiocima koji su pod njenim stablom tražili hlad i sklonište. Njeni plodovi su bili suvi i gorki. Sva je bila usmerena ka zapadu, prateći svaki zalazak sunca i šaljući po njemu pozdrav Hapku, negde na kraju sveta. Kao što je nekada njegov pogled bio usmeren ka horizontu, sada lišće, sve grane i celo stablo pogled upire na onu stranu na koju ga je vetar odneo. Došlo je novo proleće, nova stabla su zasađena, zazelenelo se novo mlado lišće, ali tuga je ostala. Hapka nikada niko nije mogao da zameni. Nedostajale su i njegove mane. Nije to ni ljubav, ni lojalnost. Treba im psihijatar. Govorile su komšije višnje, jabuke, trešnje. Prolazile su godine, dunja je venula, postala krta, neotporna i slaba, samo se u duši njenoj ništa nije promenilo, tugovala je nadajući se. Tek ponekad u proleće, neka lasta donese vest o Hapku. Da je ostao zelen. Da se nije skrasio. Da u raznim baštama provodi vreme mirišući neke mlade, šarene ruže, nastale ukrštanjem rasa. Te su mu omiljene. Možda nikada nije uspeo da shvati vrednost topline i harmonije svog doma, a možda je odmah shvatio, ali nikada nikome nije priznao to.

Muhamed Hasanović

.....

Zaboravio sam,
Uspavao se.
Prošle su godine, decenija, dvije decenije,
Otkako sam spakovao je kofere, pop-
io kahvu i stisnuo zube.
Voda iz bokala se izlila za automobilom,
Desetak pari očiju abdesti-
lo se gledajući za mnom.
Dvije decenije otkako sam zalutao.
Dvije decenije me nije usred noći ma-
jka nadgledala kako spavam,
Da li sam se pokrio, da ne nazebem.
Dvije decenije me sestra nije budila ujutru
vukući me za nos da mi se kahva ne ohladi.
Dvije decenije me nije ezan budio na sa-
bah i opominjao da ne zalutam.
Dvije decenije nisam imao odmor
da sve to osjetim kao nekad.
Dvije decenije stajali su tragovi točkova u avliji,
Miris „Tabaka“ u kući, zagrljaj koji
se čuva u škrinji sjećanja.
Dvije decenije me podsjetiše ko
sam, čiji i kuda sam pošao.

Alma Zekić

.....

Horor pesma

Odraz
Ponovo isti san. On prilazi.
Crna mi mačka predje put.

Iz očiju mu krv teče. Zašto plače?
Vadim maramicu i lomim ogledalo.
Sedam godina nesreće.

Pruž a mi hladnu ruku.
Stotine duša vidim u tom dlanu.
Danas nikoga nije ubio.
Kucam u drvo da ne ureknem.

Nervozan je. Veoma nervozan.
Kao ljudi koji ostave cigare.
Grlim ga i sečem svoje ruke.

Porastao je. Kaže da mu je grob postao tesan.
Iskopaće sebi novu rupu.

Odlazi. Ja se budim.
Ustajem i vidim njega.
U ogledalu.

Snoviđenje

Napolju hladno kao u grobu
Ja lutam pustim sokacima
Moje misli vode borbu
Hodam teškim koracima

Duša se stegla I postala škrt a
Kao da na nju neko stavi lance
Srce odjednom skrenulo s'puta
Promenilo sve svoje pravce

Čudnih li oblaka bože
Što se nada mnom sviše
Ja nemam gde iz ove kože
Svi se prijatelji od mene kriše

Ja zakucah na njihova vrata
Moja oči pomoć traže
Ja stajah dva tri sata
Da se pravi prijatelj pokaže

I tebi sam krenuo te noći
Pod prozorom stajao do zore
Zamisljah da ljubim plave oči
Da zajedno dočekasmo bore

Na prozoru ugledah njega
Cigaru zapalio
U grudima kao da je stega
skamenih se, hladan znoj me oblio

I sve nestade u tren
Slika izgubila je boje
Ja se iz sna prenuh.
Hvala bogu gotovo je



Alma Zekić

Kazaljka

Prošlo je moje.Vreme.
Kazaljka otkucava.
Sat.
Tik tak.
Velika.
Mala
Ostani.
Zakasničeš?
Pa šta.
Idi.
Nisi prava, jer bi i na prvo ostani ostala.
Bez pogovora.

(Ne)srećan dan

„Danas nam je četvrta godina braka, draga” – govorio je muž, dok je nežno držao ženinu ruku.
Ona, posebno lepa u haljini koju je nosila kada su se upoznali.
Svaki put, na dan godišnjice, oblačila je tu prekrasnu crvenu haljinu.
„Kupio sam ti poklon” – nastavio je muž.
„Kupio sam ti predivnu ogrlicu sa lju- bičastim svarovskim kristalom. Ljubi- často je tvoja omiljena boja.” –tiho je govorio, dok je ljubio svoju voljenu.
Ona je blistala. Video se sjaj u očima, a širok os- meh nije mogao da sakrije koliko je bila srećna.
„Izvoli” – uzviknu muž.
Ženi dah stade.
U rukama je držala samo račun, jer su mu ogli- cu ukrali u gradskom prevozu, dok je žurio kući.

Vilinsko blago

Okupi deda svoje unučice da im is- priča priču. Dede to rade.
Pričaju unucima priče. Bar je meni deda pričao.
Priča deda da, ako uzmeš kovčeg, poneseš ga u šumu, staviš ispod najvećeg drve- ta, šumske vile u njega stave zlato.
I tako neki čovek iz dedinog sela uzeo kovčeg, poneo ga u šumu, stavio is- pod najvećeg drveta i otišao kući.
Sutradan ode po kovčeg, nadje ga gde ga je i ostavio, otvori kad...
„Kad šta”-upita me mlađji brat iskolačenih očiju.
„Kad ništa”-odgovorih.
„Kako ništa”-poviknu.
„Eto tako”- rekoh. „Deda zaboravio”...

Običan dan

Čovek je trčao ka meni sav usplahiren i ra- dostan.Činilo se kao da će kupiti ceo svet.
„Izvinite”- obratio mi se. „Koji je danas dan?”
„Petak”- odgovorih.
„Petak koji?”- upita me.
„Petak trinaesti”- rekoh.
„Danas mi je najsrećniji dan”- uzvi- kunu. „Dobio sam sedmicu”.

Edin Husović

Apokalipsa

Apokalipsa

Padoh niz kulu i prokleh ruku,
koju mi nisi pružio.

I zvezde popadoše.

Sladak bol.

Tvoj osmeh beše kiseo.

I bolje što mi nisi pružio ruku,

Nikad i nikad više.

Krv prosuta, vrat slomljen,

Okupljen narod.

Komentari.

Etar

Kuda idu izgubljene stvari?

U dah vetra, ili pak glasu mora?

U otkucaj srca ljubavnika, mozd?

Tu, na dohvat ruke, nadomak beskraj?

U nistvailo? Svukud? U moju glavu?

U snove mornara na kopnu?

U zemlju pod noktima znojavih ratara?

Na krila lepršavih leptira?

U prvi poljubac, ili u poslednji uzdisaj?

U krik revolucionara pred bajonetom,

Ili na osmeh dame na balu?

U istocnjacke mirise bludnika,

Ili u sesiru osakacene varalice?

U more, ispod koralnih grebena?

U rusevine mocnih carstava?

Ili mozda u koraku gubavca?

Duboko, u iskrenost?

U zelju bolesnika?

U razumu zdravog coveka?

U nadu ostavljenog?

U plac majki koje cekaju sinove,

U trbuhu izgladnelog deteta,

U grad od sivog zlata.

U suzu pre poslednjeg treptaja.

U tragediju?

U smrt.

Gospodin Siže je bio sasvim običan čovek.

Svakog jutra, tačno u 7:30, on bi mrzovoljno stao na noge. Usledilo bi pranje zuba, oblačenje, pa doručak, koji bi bio završen do 8:15. Na nogama si mu uvek mogao videti rasparene čarape, jer mu je bilo muka da traži drugu po veš mašini koja ih već godinama guta. Ne, on ne bi poljubio svoju ženu, niti bi poželeo dobro jutro svojoj deci, pre nego što bi krenuo na posao u obližnjoj fabrici bušalica, u kojoj je radio kao računovođa. Njegove kolege ga nisu volele, a nije ni on njih. Gospodin Siže je mislio da je njegov šef debelo okrutno prase koje se izživljava nad radnicima. Imao je samo jednog druga, Antoana Helarda, sa kojim bi svake subote gledao utakmicu njegovog omiljenog tima. Drao se kada bi gledao vesti, proklinjajući državu jer „Krade od naroda.“

Međutim, jednog dana, nakon insistiranja gospođice Siže, popeo se da očisti tavan, kao što je i obećao da će da uradi, pre 15 dana. Nakon psovki zbog prašine koja mu je ušla u oči, pažnju mu privukla stara kutija od finog drveta. Otvorio ju je i video strast svoje mladosti. Bilo je to kao da vidi svoga starog prijatelja. I Gospodinu Siže, prvi put nakon nekoliko godina, je iskren osmeh bio na licu. Taj dan je svirao božanstvenu muziku, odu lepote i strasti, sve vreme ne skidajući taj osmeh sa lica. Njegovi prsti su svirali, i svirali, i svirali, sve dok nisu otupeli, prokrvarili. Osećao je kako mu se nešto komeša u stomaku, da li ljubav ili pak nešto drugo nije znao. Nije ga bilo ni briga. Nije želeo da stane. Nikada.

Čuo je kako je neko zalupio ulazna vrata, što je znak da mu se žena vratila kući. Vratio je violinu u kutiju, očistio tavan i otišao na spavanje.

Ujutru, u tačno 7:30, ponovo je stao mrzovoljno na svoje noge. Nikada više nije otvorio kutiju sa violinom.

Da, gospodin Siže je bio sasvim običan čovek.

Edin Husović

S.P.Q.R.

" Mir u senatu! " Čuo se, poput groma, silan glas Pompeja Marcelusa.

Lucijus Oktavijus je sedeo na svom uobičajenom mestu u senatu, pitajući se šta on zapravo radi ovde. Ponovo ista priča. Prokelti plebejci. Nikada nisu znali gde im je mesto. Njihovo mesto je bilo pored polja i svinjaca, gde trebaju da hrane one kojima je interes države na prvom mestu, ne sopstveni interes! Za dobrobit republike!

" Zar vam nikada nije dosta? Sada biste hteli i da birate magistrature? Tribune? Zar vam Rim uopšte ništa ne znači? "

" Smiri se, Romule. Mi samo želimo ono što je naše pravom! Usuđuješ se da dovediš u pitanje moj ljubav prema Rimu i narodu? Ti najbolje znaš ko uvek stoji u prvim redovima, kad je odbrana Rima u pitanju. To niste sigurno vi, prokleti patrijci. A kako nam se zahvaljujete? Vi od nas pravite usmrdele robove tim dužničkim zakonima, umesto da nas uzdignete i dozvolite nam da vladamo zajedno sa vama. "

" U pravu je. Mi ne tražimo prev... "

" Magarac magarca gladi! Naravno da se slažes sa njim, Kvintuse, vi samo... "

" Od svih ljudi ovde, od tebe sam najmanje očekivao ćutnju, Lucijuse. " Začu se tihi šapat Regulusa, koji se odjednom pojavio iza Lucijusa.

" Nema vajde. Izgubio sam strpljenje. Ne možemo ovo pobediti. Ako im ne damo šta žele, jednostavno će ponovo izvršiti secesiju. Masovno će napustiti Rim u uništiti naš odbrambeni potencijal u ova očajna vremena, gde brat objavljuje bratu rat. Ali ako nastavimo da im popuštamo.. Gde će nas to dovesti? Imaće većinu u senatu, a onda će nas i izbaciti iz njega. Prokleti tirani "

" Možda im ipak treba popustiti. Ne gledaj me tako, Lucijuse, ja razmišljam samo razumno.. Realno gledajući, oni ne traže mnogo... Kada bude došlo glasanje, znam šta moram da uradim. A molim te kao nikada u životu, preklinjem te, učini isto. Jedino tako možemo zaustaviti ovo ludilo, kao i ludilo do kojeg može doći. "

Prekorno je pogledao svoga dugogodišnjeg prijatelja Regulusa. Nešto je bilo čudno u njegovom ponašanju, kao i u tako pažljivo odabranim rečima. Ruke su mu drhtale, a znoj se mogao videti na njegovog golom licu. Ali najčudnije su bile njegove oči. Video je.. žaljenje u njima. Zašto? Do čega može doći?

" Da te ne poznajem bolje, stari prijatelju moj, rekao bih da mi pretiš. Ne može

ni do čega doći, ne bi se usudili. Ne zaboravi da si i ti sam patricij. "

Vika i dalje nije prestajala. Marcus je prestao da umiruje članove senta. Sada im se već pridružio. Lucijus se okrenuo i prvi put posle dosta godina, pravo osmotrio svoga prijatelja. Gde nam nestade mladost? Regulusu je lice bilo prekriveno sada borama, a sada kosa skoro opala. Crte lica su mu omekšale, mada je mršaviji no što je to bio u mladosti. Prisećao se samo kako bi se natopili vinom i udvarali se ćerkama uglednim članovima senata. Jednom ga je jedna devojka, inače ćerka uglednog patricija Servijusa Vitusa, polila noćnom posudom, nakon što joj je pevao pod terasom. Uzdisao je, sećajući se njenih širokih butina kao i prelepog pegavog lica. Ljubav prema ridokosim devojkaama mu je opstala i do danas. Njegov prijatelj je tada uvek bio uz njega, pevao pod terasom. Samo njega nikako da pogode stvarima. Previše je bio brz.

Sada je spustio pogled u svoje piće. Vino mu nije prijalo kao nekad. Pio je običnu vodu. Njegov odraz nije bio prijatan. Nije ni on više tako mlad. Staračke pege su mu bile vidne na licu, a on, za razliku od svog prijatelja, se poprilično ugojio. Uzadhnuo je i počeo svoj kukast nos, a zatim je ispio vodu iz duška. Digao je pogled. I dalje nisu prestajali sa raspravljanjem.

" ...Dosta više sa ovim budalaštinama! Moramo glasati. " Reče čovek sa tek po kojoj sedom dlakom u svojoj kosi, poprilično mlad za člana senata, kojeg Lucijus prepozna kao čoveka po imenu Marko Kogvitus.

" Da, počnimo. " Progovori visoki plebejac u togi koja je očigledno bila prekratka za njega.

" Konačno da se slažemo za nešto. Svi oni koji su za podnošenje zahteva o osnivanju i priznavanju narodnih tribuna skupštini, neka podignu ruku. "

Regulusova ruka je prva bila u vazduhu. Popratili su ga svi plebejci, kao i poneki patricij. Oni patriciji koji su sada digli ruku su izgubili ugled i poštovanje zauvek. Regulus ga molećivo pogleda, ali Lucijusu nije padalo na pamet da dignu ruku. Marcus je počeo sa brojanjem glasova.

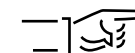
Plebejci su pobedili sa tri glasa razlike.

" Rim je progovorio. Slučaj je završen. Senat se raspušta. " Rekavši to, Pompej Marcus ustreli svojim prodornim zelenim očima Lucijusa Oktavijusa. " Oktavijuse, prošetaj sa mnom. "

Lucijus Oktavijus je osećao gnev koji mu se komešao u stomaku zbog pobebe plebejaca.

" Naravno. "

Lucijusu je svež vazduh prijao nakon dugog dana punog besmislenog raspravljanja. Marcus



Edin Husović



je skrenuo sa glavne ulice i krenuo jednom od sporadnih. Po noci, prolaženje ovim ulicama je bilo ravno samoubistvu, ali po danu je bilo relativno sigurno. Išli su tako neko vreme, ne progovorivši ni reč, dok Marcelus nije bio siguran da je bilo bezbedno govoriti. Najzad, on poče:

" Harmonija je tako čudna stvar. Ljudi su za njom oduvek težili, a umetnici su pokušali da je definišu od početka vremena. Neki su rekli da je sklad prirode harmonija... Muzičari govore kako je harmonija ustvari slaganje zvukova. Filozofi, međutim, govore kako je harmonija odnos ljudi u mirnodopskim vremenima. U miru. "

Lucijus ga je pažljivo slušao, ne prekidajući ga. Znao je gde se njegova priča završava, iako je jos nije čitavu čuo.

" A šta je to mir, do pauze između dva rata? Rata protiv varvara, ili samih građana, svejedno, mir je nešto što je.. neophodno za našu zajednicu. Čovek uvek mora uraditi ono što je potrebno, ne ono što mu se sviđa. A potrebno je uvesti mir u naše redove. Silom. Ti si pametan čovek, Lucijuse. Ugledan član senata, iz primerne porodice, prilično pametan, kao i čovek sa velikim životnim iskustvom. Ti znaš šta je potrebno. Nekada, ljudi ne znaju šta je dobro za njih. Otuda i ta prokleta podela na patricije i plebejce. Mi znamo šta je dobro za sve, oni su zatupljeni poput mačeva veterana. Sada, Rimu je potreban pravi vođa. Neki od nas. Jedan vođa, koji će u ovim kriznim vremenima doneti red. Ja sam taj vođa, Lucijuse. Ja, Pompej Marcelus. Međutim, ne mogu sam uspeti u onome što sam naumio. Potreban si mi."

" Ovo je malo previše, Marceluse... Moram razmisliti. "

" Ako zaista voliš Rim i ako ćeš stvarno učiniti sve što je potrebno za dobrobit rima, onda budi kod skupštine sutra u podne. Biće tu i ostali.. um.. predstavnici mira. "

Ne sačekavši da odgovori, Pompej Marcelus ga napusti. Lucijus se okrenu i zaputi se ka svom domu. Sve mu se pomešalo u glavi. On nikada nije bio čovek koji je.. rizikovao. Baš kao i što je rekao Pompej, on je čitavog života bio ugledan član zajednice. Da li je baš sada bio spreman da rizikuje, da sve baci na kocku? Sa jedne strane, ako uspe, čitav svet je njegov. Ako pak ne bi uspeli.. Nije želeo da misli o tome. Nije voleo plebejce, ali nikada nije imao petlje uopšte da pomisli da ubije neke od njih.

Ispred ulaza vile stajala je njegove žena. Nijednim znakom nije pokazala da ga je primećila dok je prolazio pored nje. Tako srećan brak. Setio se svoje mladalačke ljubavi. Ah, Klaudija. Činilo mu se da je ona bila dokaz milosti bogova. Dokaz da bogovi uopšte postoje. Nju je želeo oženiti, ne ovu prljavu prekljaču od žene. Ali, na kraju ipak nije smeo

protiv volje svoga oca. Da je samo bio dovoljno hrabar da se suprostavi svome ocu..

Uzeo je staru, zapečaćenu kutiju pored kreveta, a zatim je seo je za velikim stolom u trpezariji. Kutija je bila ukrašena šarenim mozaicima koji su oslikavali boginju Minervu. Duboku uzdah je popratio otvaranje kutije. Oštrica je bila pomalo zarđala, ali ništa što se nije moglo popraviti.

Sutra će Rimom teći krv.

Nije mnogo spavao. Svejedno nije osećao umor kada je krenuo od kuće. Srce mu je lupalo kao nikad u životu, a put do skupštine mu se nikad nije činio dužim. Po prvi put, pravo je pogledao oko sebe i divio se lepoti Rima. Neka deca plemićkog porekla su se igrala krutim drvenim mačevima, terajući se oko foruma. Ispred velikog Atininog hrama je bila njena statua, ugllačana do savršenstva. Nije mogao da se ne nasmeje njegovom starom drugu filozofu koji se raspravljao sa svojom ženom blizu nekog mermernog stuba. Još ih je gledao kad se ispred njega pojavio Marcelus.

" Spreman, Lucijuse, da izvršimo volju bogova? "

" Spremniji sam no što ću ikada biti. "

" Odlično. Idemo sresti ostale. "

Stegao je čvrsto nož, sakriven ispod toge. Oh, bogovi pomozite. Trenutak je došao.

Nisu daleko stigli.Ulaz u narodnu skupštinu je bio pust. Stali su ispred nje, gledajući okolo. Gde su ostali? Zar oni ne bi već trebali da nas čekaju? I Marcelus je očigledno pomislio isto, jer je mogao videti njegove nozdrve kako se šire u besu. Nisu stigli ništa da izuste. Odjednom bili su opkoljeni.

Kao da se čitav senat udružio da ih dočeka. Oko njih je bilo bar pedeset ljudi, ne brojeći fa-lange koje su uperili svoja duga koplja u njih. Skupinu nije predvodio niko drugi do Kvintusa, starog bogatog plebejca sa spojenim obrvama. Iza njega, stajao je Regulus.

Njegov pogled je bio tužan, skoro se izvinjavajući za podmuklu izdaju. Začudo, Lucijus je našao spokoj u tom pogledu. Osetio je hladan zagrljaj noža na svom vratu. Očekivao je bol, ali on nije došao. Pogledao je svog dragog prijatelja i osmehnuo se. Lucijus Oktavijus se glasno nasmejao, skoro histerično, a njegova poslednja uspomena je bila njegova sopstvena krv kako zaliva stepenice narodne skupštine.

Edin Husović

Tatjana

Tatjana,
Noć se iznova poklanja tvojoj lepoti.
Prosula se kosa tvoja mirisa tamjana,
Te dade smisao mojoj slobodi,
Srce moje tvoj pogled ranjava.
Aj, velika je tuga moja.

Tatjana,
Sva je moja ljubav ispunjena tobom.
Ti si moja noćna šetnja, moj tihi breg,
Moja večnost ispunjena nevidljivim dobom,
Moja visibaba, moj prvi sneg.

Tatjana,
Okrutne su čari tvoje!
Vezan sam nitima crvenim,
Oči, bez koji mi je svet bez boje,
Ne smem drugima da prepustim.
Oči, posute zvezdama, daju
dušu svemu što osmislim.

Tatjana,
Zar ne vidiš das u bogovi ljubomorni?
Afrodita te zajedljivo gleda sa vrha Olimpa,
Te baci ratnu zastavu da ti odgovori,
Što smrtnik, proklet, bratsku krv za te proliva,
Običan smrtnik, koji ne može da ti odoli.
Aj, taj li sam smrtnik ja.

Utočište

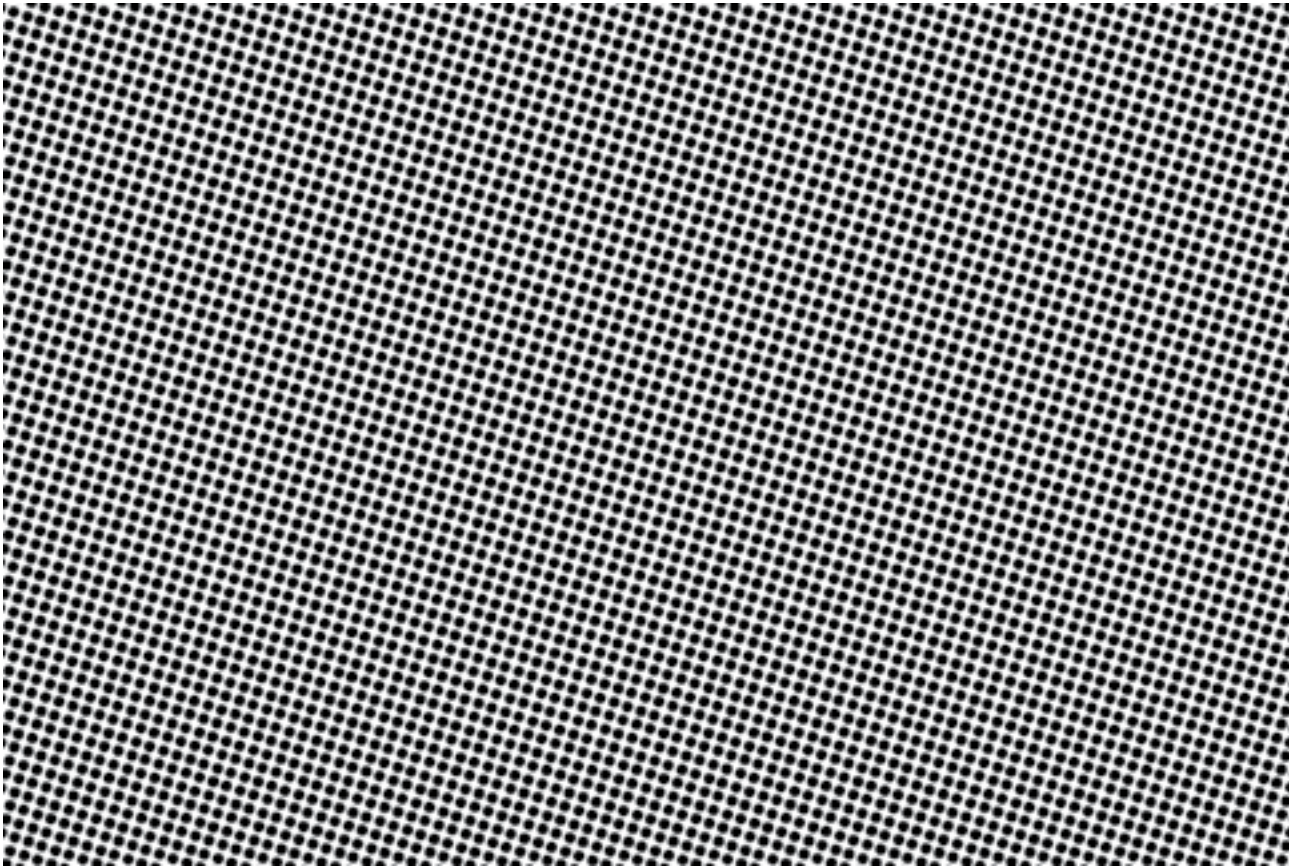
Ne govori mi da mi ne veruješ.
Tvoja luckasta glava ne shvata,
Da ju od ramena,
Deli moj dom,
Mesto na kome su moje usne našle smiraj.
Jer mi smo poput drveća čiji su se koreni,
isprepletali duboko pod zemljom,
Buntovno i samoglavo,
Naše duše su se stopile,
Gaseći žeđ prisustvom.
Revolucija, to je dodir naših usana,
Harmonija, to je moj miris na tvojoj košulji,
Vera, to je nada da će naši prs-
ti večito igrati valcer,
Spokojno, jedni sa drugim.
Slušaj malo kako moje srce kuca.
Oseti moj dodir na svojim kukovima.
U inat svetu i ljudima, poželi me.
Ja ću te čekati,
Tu, u mom domu, gde već sve miriše na tebe,
Odmah ispod tvoje luckaste glave,
Gde su moje usne našle smiraj.

Uvo

Tek što sam se okrenuo, neko mi je ukrao uvo.
Kakav je to čovek koji krade samo jedno uvo?
Sa jednim uvom čuo bi samo neke stvari.
Stvari koje želi da čuje.
Čuo bi majčine pohvale, a bio gluv za prekore.
Čuo bi predanje mačke, ali ne bi
čuo fiktanje kao upozorenje.
Ali će ga verovatno samo pro-
dati na crnom tržištu.

Zid

Moj zid je krhak.
Blag povetarac bi srušio taj zid
veličine dvospratne kuće.
Veliki zid.
Moćan zid.
Trošan.
Obara se iskrenim osmehom.



Birsena Džanković

Kabur

I odavno sam prah
I zaboravih riječ datu
Prije nego zemlja postah.
I od kaplje nastah.
I zaboravih to.
I u zaboravu živjeh.

A sada – desna mi ruka.
A sada – lijeva mi ruka.

O, moja knjigo,
Na koju ćeš stati.

Mrtva trka

Pogiboh trčeći za sobom.
I podijelih se:
Nefs bi ka onom što je bilo
Ruh ka onom što bi moglo biti.

Ja sam tačka,
Među tačkama.
Tačka,
Koja ništa ne završava.

Dosta meni mene

Dode mi u san Pandora
I reče.

Meni mene preko glave
Drugima
Onoliko koliko ištu.
Gle,
Ljudi umorni od nadanja
Jedva sebe nose.

Uzalud si zatvorio kutiju.

Usud ilovače

Utvare i senke
Mojim tragovima prijetiše.

Nit ih održavam.
Nit ih utiru.

Usud nam je isti.
Dva metra ilovače iznad.



Pozorište

Pozornica.
Pajaci.
Lutkar.

Publika pomno prati.
Tišina.

Zemlja.
Krv.
Krvožedni.

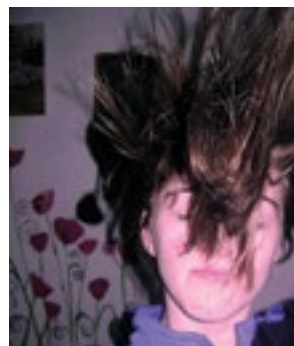
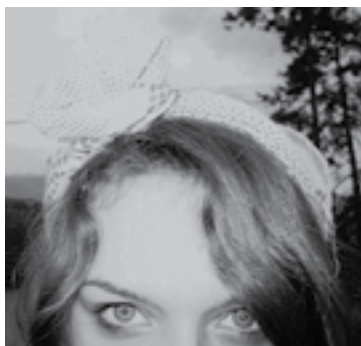
Publika pomno prati.
Tišina.

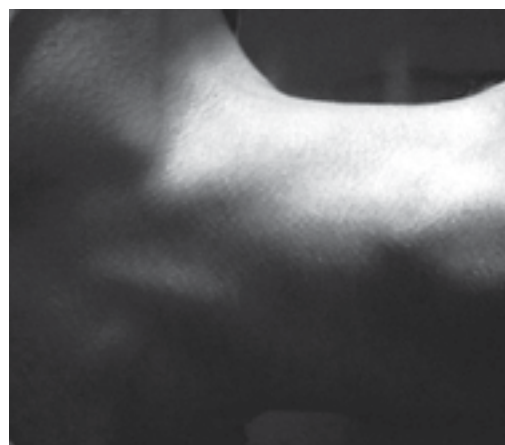


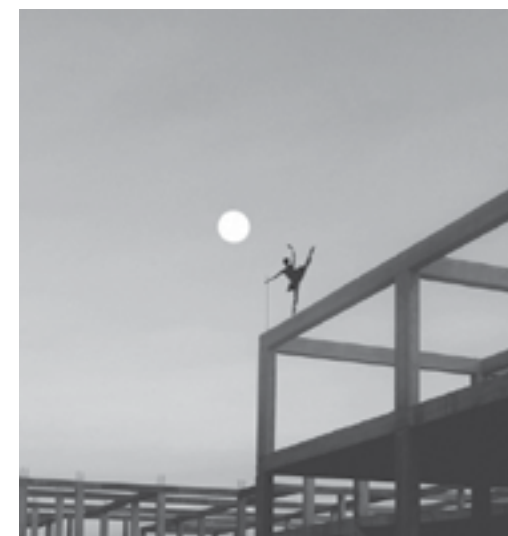
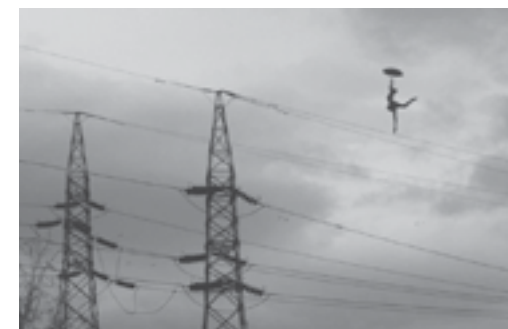
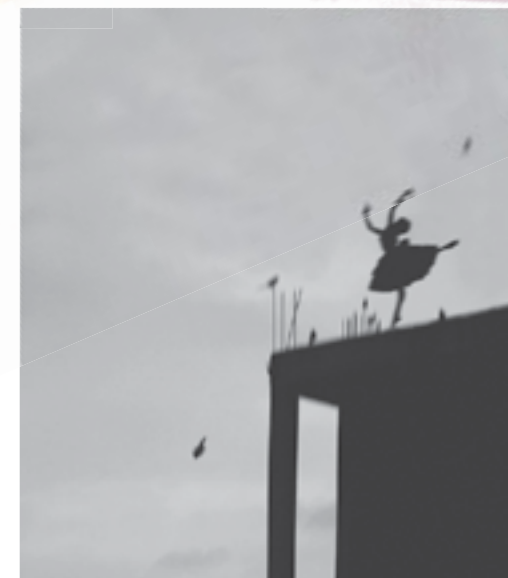
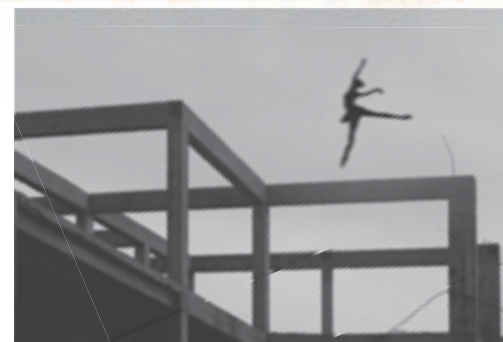
Izložba umetničke fotografije,
 autori: Azra Hamzagić, Emina
 Zilkić, Aida Camović, Nermina
 Zilkić, Aiša Šabanović, Irfan
 Ličina, Senaid Šarenkapić,
 Ilija Mirković, Ilda Koca, Hana
 Hadžibegović i Marijana
 Kulundžić.













Vizuelna radionica kreativnog pisanja

Vizuelna radionica kreativnog pisanja koja se odvijala u protekla tri meseca pokušala je da, svodeći specifičnosti i jezik pisanja i vizuelnosti na jedan zajednički imenitelj, reši probleme koji u velikoj meri zaokupljaju mlade pripadnike generacije "ovde i sad". Bili to problemi lokalni ili globalni, objektivni ili subjektivni, individualni ili kolektivni, društveno-građanski, politički, kulturni problemi ili pak pitanja o procesu umetničkog stvaranja.

Mislimo da umetnička sloboda nije nešto unapred dato; kako bismo je našli i učinili svojom pomoću kreativnosti i svog talenta, potrebne su nam različite metode, koncepti, tehnike i strategije. Tokom radionice, osvajanjem teorijskih i praktičnih znanja, svako je mogao da pronađe sebi najbliži, sopstvenom

načinu života, ličnosti odgovarajući put, na kom je, krenuvši samostalno, postao sposoban da stvori umetnička dela i razne projekte.

Radovi koji će biti izloženi su nastali na osnovu jednog zajedničkog promišljanja i kolektivnog, kreativnog rada.

Jedan deo izložbe obuhvata ostvarenja koja mogu da se tumače kao finalni prozvodi, foto-stripove, foto-kutiju koja bi mogla da se uvrsti u žanr objekta-umetnosti i u vezi sa njima jednu zvučnu instalaciju, dok će njen drugi deo biti tzv. dokumentarna izložba, koja uključuje alate, stvari korištene tokom radionica, koji su u kontekstu izložbenog prostora avanzovali u umetničke predmete.

Nakon otvaranja izložbe koncert će održati muzička formacija Senkiháza.



Kolo smrti, performans

Daniel Tikvicki

SESSION K * Inspektor Smrt i besmrt
palanke* ~ Evet Makk - - Vladda - -
Desya Lovorov ~

- Inspektor Smrt ne trpi duhove
prošlosti, sadašnjosti, ni budućnosti;
- On jeste glavni lik, ali ne i jedini;
- Leševi ne bi trebalo da leže na
ulicama, trgovima i narušavaju idlični
pogled u prazninu malograđanima;
- Mi smo obični ljudi sa neobičnim
talentima; - Naša vizija smrti i
predstava ljude tera na zamišljenost
i poneki gadljivi pogled; - Mi smo
prljavi, a tako čisti, besprizorni
u svojoj kristalno jasnoj nameri
da skandalizujemo, banalizujemo
smrtnost i jednostavnost čoveka,
običnim artističkim sredstvima kao
što su kostimi, šminka, kreda i role-
play; - Mi smo vesnici i korisnici smrti;
- Session K is not Special K;



inter city train imported larger

popiti gorku tečnost
sa poreklom odakle i voz
brežuljci se smenjuju
i domaće jare sa crnim okovratnikom
bez poplave u dve reči
nepodnošljivo sunce
jer sunčanca je lošiji izbor
kao senke koje izviruju
kuća u polju bez prozora
kao suvi pastel iznad uzglavlja
ruševine od zidova
moja tvrđava
oko tela
kran podiže blok
fabrika ničega
jer imati strah za uspomenu
od krucijalnog je značaja
za sunčanicu



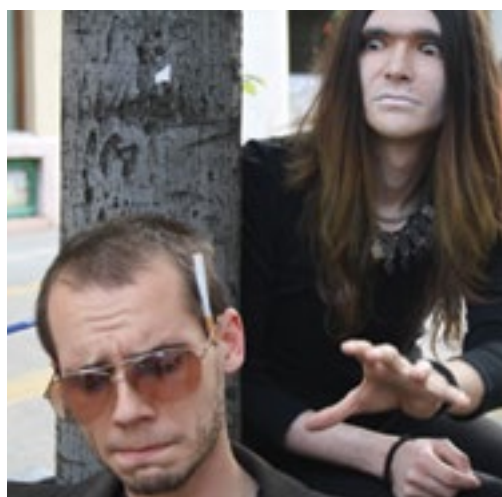
Vizuelna radionica kreativnog pisanja

nivo se podiže
od knedle pored grkljana
ubili su je/ga
prostitucija postaje opcija
sa pokvarenim zubima
i rascvetalim krajevima
kada shvatam da to nije opcija
toliko željena i tražena
a nije ni ponuđena
na jedan i dva
tri ne postoji ni četiri

otvoren prozor bez oblaka
naduvani zec i medved
sa glavićem u rukama
školjka od ekrana
tela se njišu
dišu
udišu
i ja u gomili
masovno se pomeram
drhtim bez šećera
umirem
tražićeš smisao u danima
u noćima
u međuvremenu
na grobu sasušeno cveće
od pre nekoliko meseci
bez imena
sa alergijom
gorka tečnost bez iritacija

uzimam jedan
uzimam dva
uzimam tri
četiri
pet
šest
deset
dvadeset
uzimam sve što stoji u konzervi
otvaram i zaključavam
u tvrđavi
predugo za život bez zida
za život bez kore
od grejpfruta
za život sa bakterijama i virusima
otvoreno za sunčanicu
za tupi bol u glavi
u pljuvačnim žlezdama
za ekran koji šušti
za telo koje guši
na plahti
leš
bela usta na betonu
izmišljeni čuvari reda ispituju
izmišljeni događaj
sa ptičijim govnetom
flašom od mineralne
plastičnom
ogledalom
u krugu
mrtvačkom kolu
ja sam leš

ja sam duh
u životu
uzimam dvadeset i sve
od konzerve



sloboda je gorka
i teška
jer nije moguće da poletim pre nego
što se razbijem u podnožju
isto kao što nije moguće da
iz žila poteče crveno
i da isteče
a da ipak ustanem
iz poluležećeg stava u
belom koritu sa penom
se obučem
očešljam kosu
namažem telo veštačkim mlekom ogr-
nem havelok u teget boji i krenem

kroz vrata
u pravcu sobe
u pravcu kreveta
u kojem
se nalazi
bela
praznina
ali sloboda ponekad dolazi tiho
kao revolucija
iz pozadine
iz malog mozga
u kojem
nema
hematoma
samo oporost u ustima
papile se grče
a na sivom ekranu velikim slovi-
ma RADNIČKE NOVINE i ISTINA
kao da će neko to da primeti
u noćnom terminu
davno posle ponoći
kada već i skoro sve ptice spavaju
a kamoli ljudi sa mozgom

Portreti likova,

Ema Bošnjak



Političar i kurva

Prošao sam juče gradom. Bio je ispunjen ludi-
ma, što je samo po sebi neobično. Pričao je neki
političar, što samo po sebi nije neobično. Mudro
je lupetao, ali barem nije mnogo kašljao. To rade
valjda kako bi pročistilo grlo od svih prljavština
koje tuda prolaze pre nego im izađu kroz usta.
Bio mi je odnekud poznat i shvatio sam odakle.
Juče je izlao iz Cecinog stana; to je onaj pored
mog. Da vas uputim, Ceca je najprometnija
lokalna kurva.

Političar

Završio sam pravo maštajući o Armani odelu.
Svi advokati u američkim serijama ih nose.
Želeo sam jedno i bio ubeđen da je ono kao
Supermenov plašt - kad ga obučeš dobiješ
moći da menjaš svet. Posle dvadeset godina u
stranci još uvek nemam odelo, a svet je jednako

iskrivljen koliko je i bio ne mareći za mene. Kako
sam prešao sa italijanske mode i našminkane vi-
zije o pravednim suđenjima na politiku ne znam
ni sam. Desilo se kao što mi se dešavalo i sve
ostalo. Poprilično naglo, bez mnogo mog učešća
i neplanski. Lagao bih kad bih rekao da ne volim
ono što radim. Prvo sam bio zaljubljen u sitnice
kao što su govori na trgovima. Obožavao sam
izlaziti na te bez izuzetka nezgrapne podijume
sa lošim ozvučenjem i ne obazirući se na bilo
šta od toga, danom za danom, pričati ljudima o
svemu onome što sam ja video umesto onoga
što nas je zapravo okruživalo. Pretpostavljam da
je to pomalo ličilo na onu priču o Alisi u zemlji
čuda. Ja sam bio Alisa, a svi oni koji su dolazili
da me slušaju su stajali sa druge strane ogle-
dala odakle se slika znatno razlikovala i s punim
pravom se smejali budalastoj plavuši. Kasnije
sam zavoleo svoju platu. Žena mi je bila mnogo
prijatnija kad sam joj kupovao stvari. Tako sam
naučio taj jednostavan princip razmene emocija
za novac. Danas svoj posao volim zbog teletine.
Nabacio sam koju kilu, ali nema veze. Nikad se
ne sprema toliko mekana i sočna teletina kao
kad se pravi za političare koji dolaze na poslov-
ni ručak. Svi restoranoi se ubiše da nam daju
đakonije, a ja se uhvatio za teletinu i ne puštam.
Ako već sedim u odelu iz Nikolasa, a govori su
odavno izgubili smisao i sve češće se nađem
na pogrešnoj strani ogledala zajedno sa ženom
kojoj je cena vođenja ljubavi upravo porasla sa
torbe na komplet torbe i cipela, onda ću bar
ždrati finu teletinu. Ne može se reći, onim prvim
zalogajem, stvarno zavolim svoj posao iznova
svaki put.

Kurva

Mrzim rasporede. Nisam ih očima mogla videti
ni u školi. Da budem iskrena, to nije razlog zašto
sam prestala s školom. Jednog dana kada su mi
roditeljima otišli da posete neku tetku na samrti,
a moj tadašnji dečko kom sam zaboravila ime
došao da ceo dan provedemo pijani i goli mno-
go mi se svideo taj dan i odlučila sam da ga pro-



življam od ponedeljka do ponedeljka. Tako je
i bilo. Vrlo ironično, sada stalno moram da pra-
vim rasporede jer je pravi kaos kad se mušterije
sretnu. Moji su me izbacili iz stana posle godinu
dana uzalodnog trošenja vazduha pa sam se
izdržavala prostitucijom. Nije mi išlo loše. Majka
me terala na odbojku u osnovnoj pa mi se lepo
formiralo dupe što je bilo dovoljno za početak.
Danas nema ni traga toj figuri ali stalne mušte-
rije se valjda sažale pa dolaze i dalje. Ne bunim
se. Imam sad nekog pogubljenog političara a taj
nema pojma o svetu pa plaća duplo a da ni ne
zna. Možda bih mogla to da uložim u neko član-
stvo u teretani ili tako nešto. Bilo bi lepo baš da
ne izgledam kao bure. Mada, ko bi to uopšte pri-
metio? Ljudima koji nekog vole je stalo do izgle-
da i zdravlja tog čoveka. S obzirom da kod mene
takvih nema, ipak ću kupiti nekog malo boljeg
piva. Davno sam pila nešto drugo sem radže.

Policajac

Stevan se gledao u ogledalu. Značka mu se
sajnila, ali teget od pranja ispran materijal unifor-
me je kvario sliku. Oči mu živnuše kada osmotri
nabreklu futrolu pištolja. Njoj nije smetalo
što je iskrzana na ivicama. Pod njom je stajalo
oružje, hladno i teško. Stevan ponosno pomilo-
va dršku pištolja i usna mu zaigra uz ponosan
osmeh. Pomislio je koliko je moćan. Nema veze
što ga je žena ostavila i što više nema ni traga
onoj sportskoj formi koju je nekada savesno
održavao. Sve dok je pod njegovim prstima taj
bezusloni argument za svaku svađu, taj ma-
gično štapić nasilja za koji mu je država dala
doživotnu dozvolu da zamahuje njime po svojoj

volji, on sebe smatra velikim. Pošto je Stevan
izašao na ulicu, neki automobil nepropisno
skrenu ka njemu i projuri. Stevan se samo na-
smejao. Učili su ga da za njega radno vreme ne
postoji. Dužnost mu je da služi radi javnog reda
i mira danonočno, ali tog jutra baš nije stigao
da popije kafu, a i raspoloženje mu se pokvarilo
setivši se da mu nije ušao sinoćni tiket tako da
je njemu bilo apsolutno svejedno ko je bio za
onim volanom. Da se uteši, a i da umiri svoju
svest koju je posedovao kao priglup, ali ipak
pristojno odgojen čovek, ponovio je u sebi svoj
omiljeni izgovor u fazi razbuđivanja - prazne su
ulice u to doba; neće niko nastradati. Odšetao je
skoro već do stanice i duboko zalutao u mislima.
Setio se Tanje. To je bila devojka koju je nekada
jako voleo i oženio je. Ona je nedavno otišla
bez mnogo objašnjavanja. Bolelo ga je to što je
više ne viđa u stanu. Na tom mestu sve je bilo
prosečno, i nameštaj i lokacija i renta, ali Tanja
je svetlela. Oduvek je bila lepa. Mnogi su to pri-
mećivali ali nikad nije izgradila neku reputaciju
lepotice. Sad je se Stevan sećao onako nehaljno
puštene kose u običnim farmerkama i jedno-
stavnoj majici koje su na njoj izgledale prosto
savršeno. Ta slika ga je istinski rastužila. Pas se
stvorio ni od kuda. Besan, počeo je da laje, dok
su mu gladne čeljusti škljovcale i kidale delić po
delić Tanjinih dugih trepavica i zvonkog osmeha
iz Stevanovog sećanja. Stevan se trže i bez raz-
mišljanja jednostavno izvadi pištolj i ubije psa.
Prasak, a zatim muk i krv. „U ovo doba dana
nema nikoga na ulici. Niko ovo nije video.“, po-
misli Stevan. Nastavio je da hoda razmišljajući
o tome šta bi Tanja tada rekla. U njegovoj mašti
ona je šaputala: “Stevane, kako si ti moćan!”

SLUČAJ

1. jelenet

András: párttag

Dániel: átlagpolgár

Történik ez egy átlagos délutánon egy átlagos szabadkai helyszínen.

Andás: Kuda ides?

Dániel: Na palic.

András: Ajde upadaj.

Dániel: Hvala. Ja se zovem inace Daniel.

András: András. Beszélisz magyarul?

Dániel: Igen. Letehetem a táskámat?

A. : Tegeződjünk! Persze,tedd hátra,c-sak ne gyűrd össze az öltönyöket.

D. : Aha...ok.megvan. Minek ez a sok öltöny,ha szabad...

A. : Hát,kell a váltás,mindig lezabálom magam,ehj..ismered hogy milyen ez a kispiaci kakas-here pörkölt... a politikusoknak ez is jár. Hahe

D. : Miért,tán politikus vagy?

A. : Igen,hogy egész pontosan fogalmazzak a Tiszta Közélet Pártjának tagja vagyok.

D. : S ez mit takar? Kik vagytok?

A: Igazából egy kicsit rosszul állunk a szavazatok terén,szóval nem örvendünk túl nagy népszerűségnek... Volna egy ajánlatom. Szeretnél egy kis pénzt keresni?

D: Végül is...

A: Nos, a pártom úgy működik,hogy aki ránk szavaz,az kap pézt,nem is keveset.

D: Tiszta ez? Neked is megéri?

A: Mint az ingem a kakashere pörkölt után,hih. A kesztyűtartóban találsz papírt. Töltsd ki! Annyi a dolgod,hogy ránk szavazol,és megy a lóvé. Amúgy meg persz hogy megéri,nem maradok adós a bordélyban sem,hahe.

D: oké,naitt a víztoronymál jó is lesz. Jó étvágyat a kakashere pörköltözhöz.

A. Vasánap hívlak xoxo



2.jelenet

Igor Ilic-rendőr

András-párttag

András megállítja.

Ilic: Vozacskát i szaobratyajnát kerem.

András: Persze-persze...öööö azonna-l,ööö izé...itt kell lennie valahol...ööö

Ilic: Kerem szajjon ki auto,beszelni kollegaval(Andrást megszondáztatják) Joj Andrase...joj-joj...sta tyem sa tobom...jooj..ki kell írni káznát.

András: Nem lehetene esetleg..nem

lehetne ezt valahogy megoldani,valahogy máshogy...van nálam pénz!

Ilic: Pa....mennyi?

András: Itt egy...(keresgél a pénztárcájában)

Ilic: Pedeset? E pa to tye biti okej!

András: Pa..én az ezresre gondoltam...

Ilic: Dobro Andrase,kako ti mislis,jel ti treba ova kazna?

András: Nem. (odaadja az 50 eurózt, és halkán káromkodik)

Ilic: Jo utat.



2. jelenet

Madame

Ilic: kuncsaft

Ilic betér a bordályházba.

Madame: Igore,Igore,megint korrupt voltál?

Ilic: Kuss legyel,bidös kurvo!

Madame: hahe

Ilic:Mit röhögsz te,te szopol ma?

Madame: Hahe,én a te kígyómérgedet ki nem szívom!

Ilic: Nem ertem.

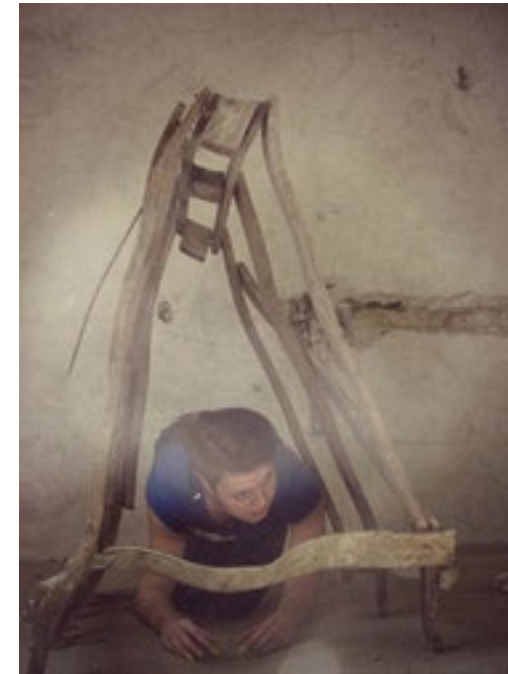
Madame: Na gyere te geci-,van egy új lány,kipróbálod?

Ilic: Hh! (Ilic bemegy)



Depresija

Pap Katalin

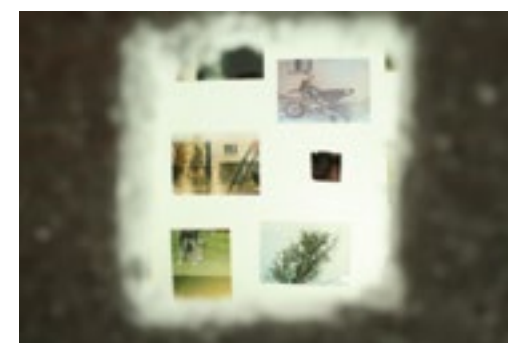
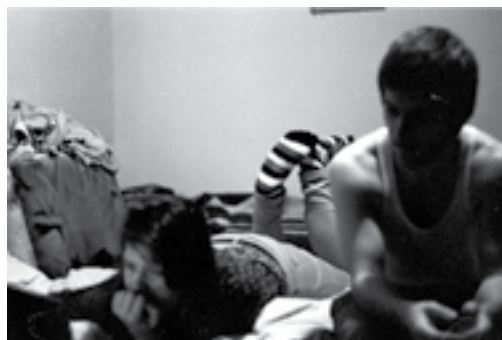


EXCEPTIO VERITATIS

(Odobrenje da se dokaže stvarnost)

Oliver Vizin

Završena je prva serija fotografija kao rezultat protoka nekoliko godina, promene nekoliko mesta stanovanja. Tako je i produkciju podsticalo nekoliko intimnih osećanja koja se najpreciznije mogu definisati kao osećaj koji pruža nešto novo i nepoznato, samoća, (platonska) ljubav, kao i sigurnost koja izvire iz pripadanja nekom mestu. Želja da otkrijemo nekakvu harmoniju i ravnotežu usred masovne entropije.



Ova pesma nema naziv.

Dejana Ljubišić

Ubija ova samoća.

Tišinu nikad nisam okusio.

Uvek je tu rika automobila i zalutali, tup glas u glavi.

Ni mrak nije isti kao pre.

Oči svetle u mraku, reflektujući odsjaj farova, ili meseca..šta god.

Svetle rupe na mračnom pokrovu.

Avaj, ja ležim sam, u mraku, zamišljajući tišinu.

Čekam uvertiru za novi dan.

Olovo na kopcima, atlas na leđima..

Ali, čovek je izum bogova, jači od svega!

Ti zamisli, a ja žu pobediti tvoju misao.

Za mi sa o.

Ponekad u onom međusvetu čujem savršenu harmoniju.

Stotinku sekunde. Utonem u dubinu. Čekam tišinu..

Više ni pored tebe ne sanjam lepo.

Takve su nedelje. Makar su sati lepi. Brzo nestanu, ali su lepi.

Deo su ružnog dana, ali su lepi.

Oh, dobro veče tišino! I mačići i kučići, kamioni, razmažena deco i ciganske svadbe!

Dobro veče tišino...

I laku noć.



Oliver Blesak

„PRECTAVA“

(dramski predložak za kritiku
hiperprošačke kulture)

SCENA II

ŠTA AKO SAM JA TA KOJA GREŠI?

BANKARKA: Izvinite...Nisam sigurna da možete da mi pomognete.. ali možda Vi možete nešto da poboljšate... Ali, ne znam kako biste baš Vi mogli da mi pomognete da pronađem posao...

TRGOVAC: Život može da postane bajka s našim proizvodima.

BANKARKA: Možete li me promeniti? Učiniti da govorim još jezika, imam bolju memoriju, opažanje? Mogu li da postajem još stručnija? Spreмна sam i na prekvalifikaciju.

TRGOVAC: Vidim zašto niste dobili posao. Vidite, ništa od onoga što ste naveli nije bitno za dobijanje posla.

BANKARKA: Molim? Ja sam doktor ekonomskih nauka! Studirala sam finansije! Imam iskustvo. Objavljivala sam naučne radove! Govorim pet jezika! Važim za odgovornu i zrelu osobu u društvu. Ja...

TRGOVAC: Svako može da nauči 100 stranica neke stare knjige, ali ne može svako biti lep i mlad. Ali upravo je to ono što je veličanstveno u našim uslugama. Iako niste ni lepi ni mladi, ja Vas mogu učiniti takvim.

BANKARKA: Molim? Ne dolazi u obzir.

TRGOVAC: Ja Vam nudim pravo rešenje. Na Vama je da procenite da li to zaista želite ili ne.

BANKARKA: (tišina)

TRGOVAC: Vaša poslednja prijava na Konkurs? Da li znate koga su zaposlili?

BANKARKA: Neku devojk.

TRGOVAC: Mlađu od Vas?

BANKARKA: Da... U kratkoj suknjici.

TRGOVAC: Ništa Vi ne brinite. Evo baš su nam juče stigli paketi i prodali smo već 1500 komada, „Podmladite sebe“, „Zdrava i lepa koža i u 40ima“, „Budite mlađi za 2,5,10, 50 godina“, „Mladost ludost“, „U godinama, ali mlad u duši“ ..

BANKARKA: Bez posla sam već godinu dana. Kad bolje razmislim, uzeli su neku mlađu svaki put! Imala sam sve neophodne kvalifikacije. Pa ja ne dobijam ni priliku! Kada izađem u grad, vidam samo tinejdžerke. A muškarci mojih godina? Zna li šta oni žele? Spomenute tinejdžerke. Prijavila sam se na jedan sajt za dejting. Nisam mogla da se registrujem. Zna li zbog čega? Starosna granica je 23 godine! Diskriminacija mojih godina, mog stečenog iskustva, mog znanja, intelektualnih sposobnosti, zrelosti. U korist čega? Navodne vitalnosti i fizičke lepote onih mlađih.

BANKARKA: Da li mogu da vidim taj paket „Budite mlađi za 2, 5 ..“?

TRGOVAC: Odmah! Ako smem da primetim, delujete veoma ogorčeno.

BANKARKA: Da li ste slušali ono što sam Vam do sada govorila? Ne mogu da dobijem posao već godinu dana i ne verujem više ni u šta. Oduvek sam radila na sebi i trudila se? Zbog čega? Svi moji kvaliteti su obezvređeni.

TRGOVAC: Rešenje je pred Vama. Zašto ste nezadovoljni?

BANKARKA: Jer, ako uzmem ovo, to više neću biti ja. To nisam ja.

TRGOVAC: Naravno da ćete biti Vi. Samo poboljšani, odnosno mlađi. Svi to rade!

BANKARKA: Ali u čemu je problem. Ja još uvek nisam stara.

TRGOVAC: Vi se samo prilagođavate potrebama okruženja. Ne želite valjda da budete autsajder? Studirali ste ekonomiju. Razumete koncept ponude i tražnje. Ili ako odete u zemlju sa drugom kulturom i tamo se prilagođavate, zar ne? Posle nekog vremena usledi asimilacija.

BANKARKA: Ali asimilacija jeste gutljaj sopstvene osobenosti.

TRGOVAC: Ne smete to da posmatrate na taj način. Svi se mi prilagođavamo. Evolucija je uslovljena prilagođavanjem. Treba samo da popijete. Jedan običan gutljaj.

BANKARKA: (odsutno) Zna li u čemu je problem? Počinjem da im verujem.

TRGOVAC: Naravno, kritikujete njihove stavove, a postoji mogućnost da su zaista u pravu. Šta ako ste Vi ta koja greši? Zar nije čudno da Vam svi govore isto?

BANKARKA: Zbog svega ovoga se zaista osećam starije nego što jesam. Ne znam, možda se to reflektuje i na moje ponašanje, razmišljanje, izgled. Počinjem da verujem da sam prestara. Ponekad, posle svih odbijanja, svih komentara na račun mojih godina, razmišljam o smrti. Ne o samoubistvu, naravno, već o prolaznosti. Ali ja se i dalje trudim, zar ne?

TRGOVAC: Pa, ako im verujete, to mora biti s razlogom.

BANKARKA: (prekriva lice rukama) Mogu li sada da popijem jednu tabletu?

TRGOVAC: Svaka naredna se pije na tri sata.



Studije konteksta - Diverzitet
diverziteta: Alternativni modeli
produkcije

**Predstavljanje rezultata
programa studije
konteksta u Subotici**

**3. oktobar, 2014., 20h
"Kosztolányi Dezső"**

U okviru programa Studije konteksta - Diverzitet diverziteta: Alternativni modeli produkcije koji organizuje Centar za kulturnu dekontaminaciju, u saradnji sa organizacijama YUROM Centar iz Niša, Sent iz Novog Pazara i Aktivni region iz Subotice, biće održano Predstavljanje rezultata rada polaznika Studija konteksta u Subotici, u petak, 3. oktobra 2014. godine. Subotički polaznici su radili u okviru dve tematske grupe projekta: Breht kao metod i Pisanje u javnosti: polemika i prevođenje.

Program:

Pozorište „Deže Kostolanji“, 20.00

Izložba Vizuelne radionice kreativnog pisanja

Pozorište „Deže Kostolanji“, 24.00

Dramski prikaz: "Prectava"

IZLOŽBA VIZUELNE RADIONICE KREATIVNOG PISANJA

Tematska grupa:
Pisanje u javnosti:
polemika i prevođenje

Mesto i vreme izložbe:
Pozorište „Deže Kostolanji“,
3. oktobar 2014, 20 sati

Vizuelnu radionicu kreativnog pisanja su vodili likovna umetnica Vanja Subotić i pisac i publicista Atila Širbik. Učesnici su: Mihaela Mihajlović, Vladimir Milojković, Danijel Tikvicki, Viktorija Mak, Fizzin Olivér, Pap Katalin, Áron Száraz, Istvan Sabo, Őrs Poborai, Jelena Lučić, Miloš Purić, Kristofer Tokodi, Ema Bošnjak, Dejana Ljubišić, Marina Zovko i Ema Bošnjak.

Vizuelna radionica kreativnog pisanja pokušala je da, svodeći specifičnosti i jezik pisanja i vizuelnosti na jedan zajednički imenitelj, reši probleme koji u velikoj meri zaokupljaju mlade pripadnike generacije "ovde i sad". Bili to problemi lokalni ili globalni, objektivni ili subjektivni, individualni ili kolektivni, društveno-gradanski, politički, kulturni problemi ili pak pitanja o procesu umetničkog stvaranja.

Mislimo da umetnička sloboda nije nešto unapred dato; kako bismo je našli i učinili svojom pomoću kreativnosti i svog

talenta, potrebne su nam različite metode, koncepti, tehnike i strategije.

Tokom radionice, osvajanjem teorijskih i praktičnih znanja, svako je mogao da pro-nađe sebi najbliži, sopstvenom načinu života, ličnosti odgovarajući put, na kom je, krenuvši samostalno, postao sposoban da stvori umetnička dela i razne projekte.

Radovi koji će biti izloženi su nastali na osnovu jednog zajedničkog promišljanja i kolektivnog, kreativnog rada.

Jedan deo izložbe obuhvata ostvarenja koja mogu da se tumače kao finalni proizvodi, foto-stripove, foto-kutiju koja bi mogla da se uvrsti u žanr objekta-umetnosti i u vezi sa njima jednu zvučnu instalaciju, dok će njen drugi deo biti tzv. dokumentarna izložba, koja uključuje alate, stvari korištene tokom radionice, koji su u kontekstu izložbenog prostora avanzovali u umetničke predmete.

DRAMSKI PRIKAZ: "PRECTAVA"

Tematska grupa:
Brecht kao metod

Mesto i vreme: Pozorište
„Deže Kostolanji“, 24.00

Učestvuju: Milja Mazarak, Jelena Cvijan, Danijela Pinterić, Stefan Stojković, Milica Golubović, Oliver Blesak & Wooden Ambulance (Subotica)

Art podrška: Branislav Filipović

Prijatelji: Daniela Mamužić, Ana Patarčić, Dragan Đurić, Pozorište "Deže Kostolanji", Art bioskop "Aleksandar Lifka"

U predstavi korišćeni citati iz knjige Ildike Erdei "Antropologija potrošnje".

„Prectava“ nije predstava. „Prectava“ je dramski prikaz prigušenog bunta prema sistemu, u kojem egzistiramo, a koji je omeđen kriterijumima, standardima, normama i merilima nametnutim, ali i prihvaćenim od strane „većine“. I sami doprinosimo održivosti tog sistema. Njegov smo deo. Naš bunt nije direktan, već smešten u formu, koju smo sami osmislili i razvili, kroz dijaloge, diskusije, vežbe, opservaciju, kao i istraživanje, prvenstveno nas samih, naših strahova, borbi i granica slobode. Navedeni

metod doveo je do toga da se u ovaj performans upletu lične priče, deo svih nas, što je, posle-dično, za cilj trebalo da ima pokušaj karikizacije, ali i konkretizacije i transfera sistema na potrošačko društvo bez limita, odnosno teror ponude i tražnje, koji svi doživljavamo drugačije.

Likovi iz dramskog prikaza predstavljaju kombinaciju imaginarnih likova, glumaca, glumaca koji hoće da budu likovi, likova koji hoće da budu glumci, likova koji glumci žele, ali i ne žele da budu. Na ovaj način, razni tipovi ljudi, pod teretom potrošačkog društva, u njegovoj fizičkoj manifestaciji, pokušavaju da isprovociraju promenu, da se snalaze sada, odnosno da se snađu, u nekom narednom periodu, prekoračujući granice onoga u čemu se osećaju ugodno, ne strepeći od ekstrema. Najbitnije od svega jeste da inicijalni cilj nije promena sistema, već nas samih, odnosno razvijanje svesti i potrebe za promenom.

Upoznavali smo jedni druge. Upoznavali smo sebe. Razvili ideju. Napisali tekst. Uvežbali pokrete. Dali značajan deo sebe samih. Naime, „moramo da počnemo od sebe“.

Organizator: Centar za kulturnu dekontaminaciju Beograd i UG Aktivni region Subotica.

Partneri projekta u Subotici:

Moderna Galerija Likovni Susret,

Позориште Kazalište Kosztolányi Dezső Színház i Art Bioskop Aleksandar Lifka.

Cilj "Studija konteksta" bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog“ otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva. Kursevi ove prve godine Studije konteksta su se istovremeno odvijali u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru (koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa "Studije konteksta: Diverzitet diverziteta" imali su priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu.

Tim projekta Studije konteksta:

Umetnički direktor: Borka Pavičević

Mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić, aleksandrasedkulec@czkd.org

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Ljubica Savković

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić (Fabrika knjiga, časopis Reč), Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić (Links), Atila Širbik (Attila Širbik, Symposion), Branislav Dimitrijević (Škola za istoriju i teoriju umetnosti u CSU, Beogradu), Snežana Skoko (predavač na kursovima Centra za stvaralaštvo mladih), Ružica Marjanović (Festival "Na pola puta", Užice), Ana Vujanović (TKH – projekat "Raškolovano znanje"), Vesna Milosavljević (SEEcult), Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat "Podrška civilnom društvu" (EU – IPA), Sekretarijat za kulturu – Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation.

Context Studies - Diversity of the
Diversity: The Alternative Models of
Production

Presentation of the results of the context studies program in Subotica

October 3, 2014, 8PM
**The “Kosztolányi Dezső”
theatre**

The Presentation of the results of the workshop within the framework of the Context Studies program *Diversity of the Diversity: The Alternative Models of Production* organized by the Center for Cultural Decontamination in collaboration with the YUCOM Center from Nis, the Sent from Novi Pazar and the Active Region from Subotica, will be held on the 3rd of October 2014. Program participants from Subotica have been working along the two thematic lines of the project: Brecht as a Method and Writing in Public: Debating and Translating.

Program:

The “Kosztolányi Dezső” theatre, Theatre, 20h

Exhibition of the Visual workshop for creative writing

The “Kosztolányi Dezső” theatre, Theater, 00h

Theatrical play: “Prectava”

EXHIBITION OF THE VISUAL WORKSHOP FOR CREATIVE WRITING

Thematic section: Writing
in Public: Debating and
Translating

Exhibition venue and opening time:
The “Kosztolányi Dezső” theatre,
October 3rd 2014, 8PM

The Visual workshop for creative writing participants Mihaela Mihajlović, Vladimir Milojković, Danijel Tikvicki, Viktoria Mak, Fizzin Olivér, Pap Katalin, Áron Száraz, Ištvan Sabo, Örs Poborai, Jelena Lučić, Miloš Purić, Kristofer Tokodi, Ema Bošnjak, Dejana Ljubišić, Marina Zovko and Ema Bošnjak were working under the supervision of visual artist Vanja Subotić and writer and essayist Atila Širbik.

The Visual workshop for creative writing aimed to address the “immediate and pressing” problems of young people by conflating the specificities and different languages of literature and visual art. The problems that the workshop tackled ranged from local to global ones, from objective issues to subjective ones, from the individual concerns to collective ones, from social, political and cultural questions to those concerning the process of artistic creation.

The workshop stressed that the artistic freedom is not something that is given but reclaimed and accomplished by creativeness and talent that

needs different methods, concepts, techniques and strategies in order to come about at all.

During the course of the workshop, the participants were empowered – through the process of acquiring both theoretical and practical knowledge – to find the most suitable and appropriate ways to artistically express their personalities and affinities, as well as being able to materialize those expressions in forms of different artworks or art projects.

The artworks that are going to be exhibited represent the outcomes of a collective process of thinking and creative work.

One part of the exhibition features finalized artworks like photographic novels, a photo-box as object-art, as well as a sound installation. The other part of it is more of a documentary display of tools and other things used during the workshop that acquire the status of artworks by the virtue of being shown in a gallery-like setting.

THEATRICAL PLAY “PRECTAVA”

Thematic section:
Brecht as a Method

Participants: Milja Mazarak, Jelena Cvijan, Danijela Pinterić, Stefan Stojković, Milica Golubović, Oliver Blesak & Wooden Ambulance (Subotica)

Art support: Branislav Filipović

Friends: Daniela Mamužić, Ana Patarčić, Dragan Đurić, The "Kosztolányi Dezső" theatre, Art bioskop "Aleksandar Lifka"

The play features passages from Ildiko Erdei's book "The Anthropology of Consumption"

The "Prectava" is not an usual theater show. The "Prectava" is in fact an theatrical depiction of a silenced protest against the system that we are all forced to live in – the one enclosed by the imposed criteria, standards, norms and measures that the "majority" obediently except. It is us that are contributing to the reproduction of that system, since we are a part of it. Our protest is not directly expressed, but molded into an artistic form that we came up with through dialogues, discussions and rehearsals, as well as through observation and research of ourselves, of our fears, our struggles and our sense of freedom. This method led us to incorporate

Exhibition venue and opening time: The "Kosztolányi Dezső" theatre, October 3rd 2014.

our personal stories into play, little pieces of ourselves, which aimed, accordingly, to caricature as well as to concretize and transfer the problems of a limitless consumer society characterized by the terrorizing free-market laws, experienced in a number of different ways.

The dramatic personae represent thus a combination of imaginary characters and actors – actors wanting to be characters and characters wanting to be actors, of actors wanting to be themselves and simultaneously wishing not be. In this way, various types of people under the burden of society of consumption's material existence are seeking to make a change. The aim is to get by, to survive the coming times by transgressing the boundaries of what is offered as comfortable, therefore doing away with the fear of extreme situations. Most importantly, the initial goal should not be the change of the social system, but of us, encompassing the development of self-consciousness and of the need for a change.

During the course of the project we got to know each other, we got to know ourselves. We developed the idea for the play and wrote a text. We rehearsed and we gave an important part of selves during the course of it. There is no other way but to "start from ourselves".

Organization of the event in Subotica:

Aktivni region, Subotica, with the support of Moderna Galerija Likovni Susret,

Позориште Kazalište Kosztolányi Dezső Színház i Art Bioskop Aleksandar Lifka.

The aim of "The Context Studies" is questioning the meaning of "public" – opening a space for critical practices related to the immediate context and the heritage of civil society. The courses have been simultaneously taking place in Belgrade (Center for Cultural Decontamination, coordinator: Ana Isaković), Subotica (coordinator: Branislav Filipović, Active Region), Niš (coordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novi Pazar (coordinator: Enes Halilović, Sent), in the period of February-June 2014. The participants of the program "The Context Studies: The *Diversity of the Diversity*" had an opportunity to produce their own programs, with the help of the mentors and selected lecturers, and to present their production in October in their cities and joint event in Belgrade.

Team of the project Context Studies – Diversity of the Diversity:

Art director: Borka Pavičević

Mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić

Project manager: Aleksandra Sekulić, aleksandraskulic@czkd.org

Coordinators: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Active Region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Sanja Nikolić, Media editor: Ivica Đorđević

Administration and organization: Slavica Vučetić

The Council of the Context Studies: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Attila Sirbik, Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

The project is supported by:

European Union – Program "Civil Society Facility" (EU –IPA)

Secretariat for Culture, City of Belgrade

Open Society Foundation Serbia

Charles Mott Foundation

FILMSKI SUSRETI

STUDIJA

KONTEKSTA

Reditelj Ognjen Glavonić je prikazivanjem svog filma „Živan pravi pank festival“ u inicijalnoj fazi Studija konteksta pozvao učesnike da o filmu misle slobodno, i podržao mentorskim radom i produkciju u ovom programu. U subotu 8. novembra, polaznici programa Studije konteksta prikazali su svoje filmske i video radove.

Reditelj Nikola Ležaić je sa autorima i grupama polaznika iz Novog Pazara, Niša i Beograda održao razgovor o prikazanim filmovima i mogućim tehnikama i orijentacijama u daljem radu na ovim i budućim filmovima i video produkciji. Teme su između ostalih bile i forma video dokumentacije traumatičnog događaja u zajednici kroz lični ugao, rad sa ljudima u pripremi dokumentarnog filma, low-fi video rasterećenje u produkciji filma.

Prisutni autori: Olja Nikolić (Beograd), Turkijan Redžepi (Niš), Armin Šaljić i Emir Hamidović (Novi Pazar).

Projekcija filmova

„Ruke“, režija: Emir Mehović (Novi Pazar)

„Roštilj u prirodi“, režija: Armin Šaljić

„Temelji revolucije“ režija: Olja Nikolić Kia i Vladimir Opsenica (Beograd)

„Mračna zvezda - naselje bez struje“ režija: Turkijan Redžepi (Niš)



Ova radionica održana je u sadejstvu sa programom CZKD Bioskop 2014.

Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda, u saradnji sa partnerima Sent – Novi Pazar i Aktivni region – Subotica, Yurom Centar iz Niša pozivaju vas na

Javno predstavljanje rezultata rada polaznika programa „Studije konteksta – Diverzitet diverziteta“ u Beogradu

Ponedjeljak, 15. 09. 2014.

19h
Gospođica Julija - isforisirani igrokaz tužne slike iz života jedne žene /montažna atrakcija /strinberg ruso vs fuko batler
Uloge igraju: Jelena Đulvezan i Mina Milošević
Režija: Uroš Jovanović

Gospođica Julija važi za najvažnije delo naturalističke drame. Pokretu koji je svoj ideal nalazio u darvinističkim idealima borbe za

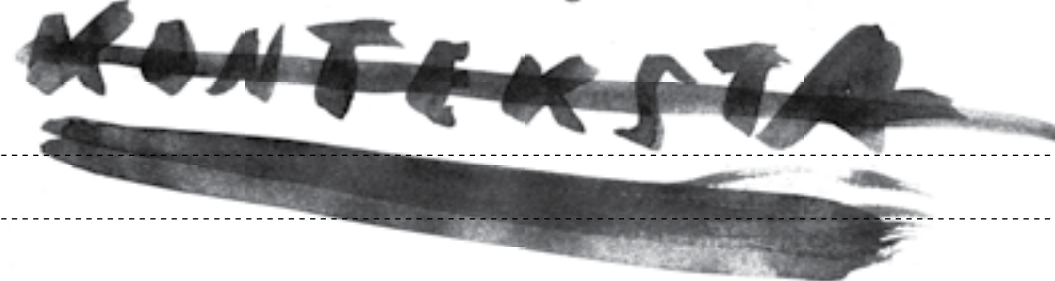


pozicije u društvu koje su nalik onima koje vode životinje za svoj vlastiti opstanak, proklamujući „prirodnu selekciju“ kao opravdani proces. U drami njega slikovito možemo videti kroz Žanovu i Julijinu borbu da spasi vlastiti život. Strinberg je tvrdio kako je osnov za sadržaj ove drame našao u isinitoj priči o mladoj plemkinji koja je imala seksualni odnos sa slugom, iako ona nije počinila samoubistvo u životu, u drami jeste. Zašto? Zato što je Strinberg želo da ospori ženama pravo na slobodu. Zato danas igramo predstavu u kojoj Strinberga suočavamo sa samim sobom, razotkrivajući njegove mizogene ideje.

20h
Predstavljanje video rada i instalacije Marije Kauzlarić i najava performansa za novembar

Utorak, 16.09.2014

17h
Danilo Prnjat Presentacija projekta Otvorena škola ekonomije



18h
Olga Simić
Work in progress performansa “O slobodi nastave”*
***Naziv dat po nazivu govora Viktora Igoa u Ustavotvornoj skupštini iz januara 1850. godine**

19h
Grupa Zazor:
Skinite lica sa vaših maski (Mišel Fuko)

Psihoanaliza – diskurs koji baziramo na Frojdovom „Uvodu u psihoanalizu“ - počiva na dve osnovne ideje: (1) nesvesno koje dominira nad svesnim i (2) seks kao osnovni izvor ljudske motivacije. Prva poenta može se dovesti u vezu sa dominacijom psihoanalize (u odnosu na druge škole psihoterapije) kao diskurs koji je preuzeo određeni nivo klasne moći u buržoaskom društvu, dok druga može biti stavljena u relaciju sa „perverzijom“ i queer seksualnošću koja remeti normu. Ove dve instance biće ukrštene i preispitane unutar grupne psihoanalitičke situacije koja uključuje queer osobe (u ovom slučaju članove grupe 3a3or). Protagonisti će govoriti o svojim intimnim problemima kao i o osnovnim postavkama psihoanalize i njenoj kritici iz svog ličnog ugla, ali i pružajući



identitete različitih teoretičara (Fuko, Delez, Poper...) kao i samog osnivača, Frojda.

Bilo ko iz publike može se uključiti u ovaj pseudo - psihoanalitički postdramski performans i preuzeti identitet koji želi. Budući da se grupa modirira metodom slobodnih asocijacija, ne postoji striktni scenario, svaki pojedinačni performans je jedinstven i nikada se ne ponavlja.

Sreda, 17.09.2014

18h
Prezentacija: Biopolitike i rak dojke
koncept: Olja Nikolić Kia

Rad Biopolitike i rak dojke, sastoji se iz instalacije Eros i tanatos (Marko Matić, Đorđije Milić, Olja Nikolić Kia, Ljiljana Bojanić) instalacije fotografija Prazno mesto (Maruška Beader, Olja Nikolic Kia) i performansa- razgovora sa Maruškom Beader.

Ovaj rad propituje bolest kao unutrašnji prostor destrukcije i/ili rasta, suočavanje sa smrću i usamljenošću, sagledavanje sopstvenog života i mogućnost promene na nivou individue.

U društvenom smislu rad se bavi kritikom odnosa na polju seksualnosti kao paradigme ljudskih odnosa, a posebno bolešću i razmatranjenjem pitanja ko ima



a ko ne, resurse da bude vidljiv u borbi za legalna prava na brzu dijagnozu, lečenje i palijativnu negu u nepravdom sistemu.

Žensko telo kao umetnički projekat i simbolički postavlja ova pitanja.

19h

Anonimno, kolektivno i bez materijalnih dokaza – razgovor sa Iztkom Osojnikom o neformalnom kontrakulturnom pokretu u Ljubljani iz druge polovine sedamdesetih
Uredio: Nenad Vujić

Sa Iztkom Osojnikom pričamo o nastanku, društvenom kontekstu i praksama anonimnog kolektivističkog pokreta čiji je bio inicijator i aktivan učesnik a u okviru kojeg je u periodu od 1975. do 1980. implementiran niz intermedijalnih akcija, hepeninga i instalacija u kojima se često gubi jasna granica između rok koncerta, performans arta i pozorišne predstave. Utemeljen na principima dekonstrukcije i dis-identifikacije, pokret od početka ima snažan anti-institucionalni naboj; tvrdoglavo odbijajući bilo kakvu formalizaciju (sistematsko arhiviranje, čuvanje evidencije o aktivnostima, itd) i institucionalizaciju (izlaganje u prostoru i kontekstu umetnosti) njihovog rada pokušavaju da preduprede sopstvenu istorizaciju.



Tim projekta Studije konteksta u Beogradu:

Ana Isaković (Yurom Centar) - koordinator projekta

Media editor: Ivica Đorđević

Gostujući predavači: Dejan Kršić, Nebojša Jovanović, Zoran Pantelić, Izток Osojnik, Bojan Đorđević, Nikola Ležajić

Cilj "Studija konteksta" bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog“ otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva. Kursevi ove prve godine Studije konteksta su se istovremeno odvijali u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru (koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa "Studije konteksta: Diverzitet diverziteta" imali su priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu

Tim projekta Studije konteskta:

Umetnički direktor: Borka Pavićević

Mentori:

Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić, aleksandrsekulic@czkd.org

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Ljubica Savković

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Atila Širbik, Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević, Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat "Podrška civilnom društvu" (EU -IPA), Sekretarijat za kulturu Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation

The aim of "The Context Studies" is questioning the meaning of "public" – opening a space for critical practices related to the immediate context and the heritage of civil society. The courses have been simultaneously taking place in Belgrade (Center for Cultural Decontamination, coordinator: Ana Isaković), Subotica (coordinator: Branislav Filipović, Active Region), Niš (coordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novi Pazar (coordinator: Enes Halilović, Sent), in the period of February-June 2014. The participants of the program "The Context Studies: The Diversity of the Diversity" had an opportunity to produce their own programs, with the help of the mentors and selected lecturers, and to present their production in October in their cities and joint event in Belgrade.

The team of the project The Context Studies – The Diversity of the Diversity:

Art director: Borka Pavićević

Mentors: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić

Project manager: Aleksandra Sekulić, aleksandrsekulic@czkd.org

Coordinators: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivne Region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Ljubica Savković

Media editor: Ivica Đorđević

Administration and organization: Slavica Vučetić

The Council of the Context Studies: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Saša Ilić, Atila Širbik, Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

The project is supported by

European Union – Program "Civil Society Facility" (EU -IPA) , Secretariat for Culture, City of Belgrade, Open Society Foundation Serbia, Charles Mott Foundation

O SLOBODI NASTAVE¹

Studenti i studentkinje su kroz mnoge primere bili nosioci kritičke misli. Univerziteti su bili mesta gde se takva misao negovala, a široko obrazovanje nešto čemu je svaki pojedinac i pojedinka težio/la. Znanje radi znanja, ne radi akumulacije, komercijalizacije, tržišta.

Šta se u međuvremenu desilo?

U šta se pretvaraju univerziteti, šta se podrazumeva pod znanjem i gde je kritička misao?

Svim ovim pitanjima bavila sam se intenzivno kroz temu obrazovanja i slobodnog obrazovanja.

Tokom rada na ovoj, meni veoma važnoj temi, odlučila sam da se usredsredim na Kritiku strategije razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine, kao i na govor Viktora Igoa u Ustavotvornoj skupštini iz 1850. godine.

Videćete u samom tekstu koji je nastao pre više od 150 godina šta se toliko promenilo sa idejom Čemu služi obrazovanje?, kao i u kom segmentu se ta ideja uopšte nije promenila.

Nadam se da ćete uživati u njegovom čitanju, koliko sam i ja u njegovom kreiranju i oblikovanju.

Srdačno,
Olga Simić

Ja se obraćam klerikalnoj stranci koja je, ako ne utvrdila, a ono bar nadahnula zakon o kome je ovde reč i kažem joj, ovaj zakon je vaš zakon.

„Sistem visokog obrazovanja i svaki njegov deo podrediće svoju delatnost, funkcionisanje i razvoj doslednom ispunjavanju misije koju ima u kontekstu celoživotnog učenja i razvojnih potreba zajednice.“

Iskreno govoreći, ja nemam poverenja u vas. Prosvećivati znači graditi. Ja nemam poverenje u ono što vi gradite.

Ja ne želim da vam poverim vaspitanje omladine, dušu dece, razvoj novih mozгова koji se otvaraju ka životu, duh novih pokolenja, to jest budućnost ove zemlje.

Ne želim da vam poverim budućnost zemlje, jer poveriti vama je, značilo bi izdati vam je.

„Podržati koncept „preduzetničkog univerziteta“ jer omogućava da Visokoškolske ustanove osposobljavaju studente za samozapošljavanje (poslovni inkubatori u kojima nastavnici-menadžeri pre nego profesori - i diplomirani student mogu da osnivaju firme radi komercijalizacije svojih ideja) i preduzetništvo“

Meni nije dovoljno da nova pokolenja posle nas dođu, moja je namera da nas ona nastave.

“Celoživotno učenje, učenje, učenje, učenje, brzo, brzo učenje, učenje, učenje, preorijentisanje, brzo, učenje, učenje, preduzetništvo.”

Eto zašto ne želim ni vašu ruku, ni vaš dah na njima. Ja ne želim da ono što su oni pre nas izgradili bude s vaše strane razgrađeno. Posle te slave, ne želim tu sramotu.

Vaš zakon je zakon koji nosi masku.

On kaže jedno,

“Studijski programi biće usklađivani sa savremenim tokovima naučnog, tehnološkog, ekonom-

1 Naziv dat po nazivu govora Viktora Igoa u Ustavotvornoj skupštini iz januara 1850. godine.



skog, socijalnog i kulturnog razvoja tako da krajnji ishod obrazovanja, meren kvalitetom naučne i stručne osposobljenosti svršenih studenata, potpuno odgovara zahtevima tržišta radne snage.”

a želi da uradi drugo.

“Ukoliko živite u Beogradu, dva puta su vam veće šanse da budete student nego ako živite u Preševu ili na severu Bačke. Deca čiji su roditelji visokoobrazovani imaju pet puta veće šanse da upišu fakultet od vršnjaka čiji su roditelji ne-kvalifikovani ili imaju samo osnovnu školu.”²

2 Ovo je istakao Nenad Popović sa Univerziteta u Nišu, predstavljajući rezultate iz studije o studentskoj populaciji, istraživanja koje predstavlja deo Tempus projekta „Jednak pristup za sve: Osnazivanje socijalne dimenzije u cilju jačanja evropskog prostora visokog obrazovanja“, kojim rukovodi Univerzitet u Nišu. <http://pe.org.rs/vesti/sve-manje-seoske-dece-i-siromasnih-na-fakultetima-u-srbiji/Sajtu> je pristupljeno: 18.12.2012. (Izvor: Časopis za teorijske prakse STVAR br.4, KSF Gerusija, Novi Sad)

Pomoćnik ministra prosvete Ljubiša Antonijević izjavio je juče da u Srbiji 40% građana nema završenu srednju školu, odnosno nikakvu radnu kvalifikaciju.³

To je misao ropstva koja navlači ruho slobode. To je pljačka, nazvana poklonom. Ja to ne želim.

Ah, mi vas poznajemo. Poznajemo mi i preduzetnički univerzitet.

On ne produkuje “akademske građane”, njegova integrisanost je tržišna integrisanost, a odgovornost njegovih polaznika za društvo osigurava tržište – tako što ne zapošljava sve one koji tokom obrazovanja nisu stekli sposobnosti potrebne tržištu rada.

Ona (vaša stranka) je ta koja čuva stražu pred vratima nepogrešivosti. Ona je ta koja je istini

3 Izvor: <http://www.tanjug.rs/novosti/140958/oko-40-odsto-gradjana-nema-završenu-srednju-skolu.htm> Sajtu je posledni put pristupljeno 31.8.2014.



našla dva divna podupirača: neznanje i zabludu. Ona je ta koja nauci i duhu zabranjuje da idu dalje od molitvenika i koja želi da misao začauri u dogmu. Svi koraci koje su načinili umovi Evrope načinjeni su uprkos njoj. Njena istorija zapisana je u istoriji ljudskog napretka, ali zapisana na obratnoj strani. Ona se odupirala svemu.

Više cene i manja ponuda onih obrazovnih profila za kojima ne postoji potražnja na tržištu rada će dati signal budućim studentima šta treba da studiraju, da toga nema o njihovom izboru studija ne bi odlučivala njihova "preduzetnička racionalnost" već nešto drugo.

Ona je ta koja je progonila Harveja zato što je dokazao da krv protiče. Ona je zatvorila Galileja, jer je otkrio zakone neba, to je bila bezbožnost. Ona je bacila u tamnicu Kristofora Kolumba, jer je otkrio jedan novi svet, to je bila jeres. Ona je ta koja je anatemisala Paskala u ime religije, Montejna u ime Morala, Molijera u ime morala i religije.

O ma ko da ste vi koji se zovete savremenom strankom, a koji ste u stvari klerikal-ska stranka, mi vas poznajemo. Ljudska svest već odavno buni se protivu vas i pita vas: „Šta hoćete vi od mene?“

I vi tražite da budete gospodari nastave. A nema nijednog pesnika, nijednog pisca, nijednog filozofa, nijednog mislioca koga ste prihvatili. Sve što je napisano (otkriveno, zaključeno, osvetljeno, izmišljeno, pronađeno, ostvareno od strane genija, blaga civilizacije, stoletno nasleđe pokolenja, zajednička dobra ljudskog uma) – vi to odbacijete.

Treba reći ne pretvaranju fakulteta i univerziteta u fabričke pogone za proizvodnju takozvanog znanja. I treba reći ne pretvaranju profesora u pogonske radnike, a studenata u sirovinu.

Niti je studentsko vreme trenutak za preispitivanje sopstvenih želja i razmišljanje o društvenoj stvarnosti budućeg intelektualca, niti je post-studentsko vreme period u kojem će visokoobrazovani pojedinac aktivno i intelektualno uticati na kretanje svog društva.

Na koga ste se vi to okomili? Reći ću vam: okomili ste se na ljudski um. A zašto? Zato što on rađa svetlost.

Eto, tu slobodnu svetlost, vi – vi hoćete da ugasi-te, a mi – mi hoćemo da sačuvamo.



Biopolitike i rak dojke

Olja Nikolić Kia



Rad Biopolitike i rak dojke, sastoji se iz instalacije „Eros i tanatos” (Marko Matić, Đorđije Milić, Olja Nikolić Kia, Ljiljana Bojanić) instalacije fotografija „Prazno mesto” (Maruška Beader, Olja Nikolić Kia) i performansa-razgovora sa Oljom Nikolić Kiom.

Ovaj rad propituje bolest kao unutrašnji prostor destrukcije i/ili rasta, suočavanje sa smrću i usamljenošću, sagledavanje sopstvenog života i mogućnost promene na nivou individue.

U društvenom smislu rad se bavi kritikom odnosa na polju seksualnosti kao paradigme ljudskih odnosa, a posebno bolešću i razmatranjem pitanja ko ima a ko ne, resurse da bude vidljiv u borbi za legalna prava na brzu dijagnozu, lečenje i palijativnu negu u nepravednom sistemu.

Žensko telo kao umetnički projekat i simbolički postavlja ova pitanja.



Performans i video instalacija „Making Their Place“

Marije Kauzlarić

Ideja za ovaj rad rodila se kada je moja ćerka iz škole donela Žabicu: papirnatu origami igračkicu za proricanje sudbine. Većina ljudi poznaje ovu lako sklopivu razbribrigu iz školskog dvorišta. Ova žabica imala je osam sakrivenih „proročanstava” pomoću kojih devojčica koja igra igru može dobiti odgovore u kojima se u budućnosti afirmiše samo uz muškarca, npr:

1. poljubićete se pod imelom
2. ne voli te
3. proputovaćete ceo svet
4. bićete zajedno samo šest meseci
5. imaćete 7 dece
6. misli da si ružna
7. zvaće te na maturu
8. uđaćeš se za njega i svi ćeće ići na Bora Boru

Rasklop žabice (otvoren) gradi zatvoren, simetričan sistem mreže, sačinjene od unakrsnih bridova. Žabica u svojoj punoj formi (sklopljena) nalikuje vagini. Pokrenuta asocira na govor. Polazeći od ovih mehaničkih i simboličkih karakteristika, kao od svojevrstne estetske matrice, nastojala sam da ih demontiram, „rasklopim” a zatim prostorno i narativno transponujem, zadržavajući stroge formalne okvire, koji proističu iz ovog „zatvorenog” sistema dečije (jezičke) igre.

Neosveščene mreže (ideološkog) govora, najprisutnije tamo gde su najmanje vidljive, upisane u materijalne životne prakse, konstituišu ženske subjekte kroz svakodnevni život, smenu generacija, istoriju. Stvarajući hibridni prostor između privatnog i javnog, prisutnog i odsutnog, vidljivog i nevidljivog, unutrašnjeg i spoljašnjeg, subjekta i objekta, medijum prostorne/video instalacije naglašava ovu temporalnost nemuštih, nevidljivih sistema transmisije i zatvorenih, cikličnih mehanizama reprodukcije, koje žene generacijama intuitivno prenose jedna na drugu.

“Poezije u kretanju“

je višemedijski doktorski umetnički projekat, autora Jelene Marković.

Ovaj projekat je zasnovan na istraživanju diverziteta pojava reči u urbanom ambijentu i odnosi se na njihovo zvucno i vizuelno pojavljivanje.

Autor projekta se sa namerom nalazi u situaciji u kojoj se susreće sa pojavama reči na stranom jeziku i time je u prividno otežanoj komunikacijskoj situaciji.

Fizički segment istraživanja je realizovan u Budimpešti, u Mađarskoj, gde je i prikupljen materijal za realizaciju projekta.

Postavka projekta u prostoru Centra za kulturnu dekontaminaciju će obuhvatati video-zvučne radove, koji deluju na recepijente iz različitih prostornih tačaka.



GRUPA ZAZOR: Skinite lica sa vaših maski (Mišel Fuko)



Psihoanaliza – diskurs koji baziramo na Frojdovom „Uvodu u psihoanalizu“- počiva na dve osnovne ideje: (1) nesvesno koje dominira nad svesnim i (2) seks kao osnovni izvor ljudske motivacije. Prva poenta može se dovesti u vezu sa dominacijom psihoanalize (u odnosu na druge škole psihoterapije) kao diskurs koji je preuzeo određeni nivo klasne moći u buržoaskom društvu, dok druga može biti stavljena u relaciju sa „perverzijom“ i queer seksualnošću koja remeti normu. Ove dve instance biće ukrštene i preispitane unutar grupne psihoanalitičke situacije koja uključuje queer

osobe (u ovom slučaju članove grupe 3a3or).

Protagonisti će govoriti o svojim intimnim problemima kao i o osnovnim postavkama psihoanalize i njenoj kritici iz svog ličnog ugla, ali i pruzimajući identitete različitih teoretičara (Fuko, Delez, Poper...) kao i samog osnivača, Frojda.

Bilo ko iz publike može se uključiti u ovaj pseudo – psihoanalitički postdramski performans i preuzeti identitet koji želi. Budući da se grupa moderira metodom slobodnih asocijacija, ne postoji striktni scenario, svaki pojedinačni performans je jedinstven i nikada se ne ponavlja.

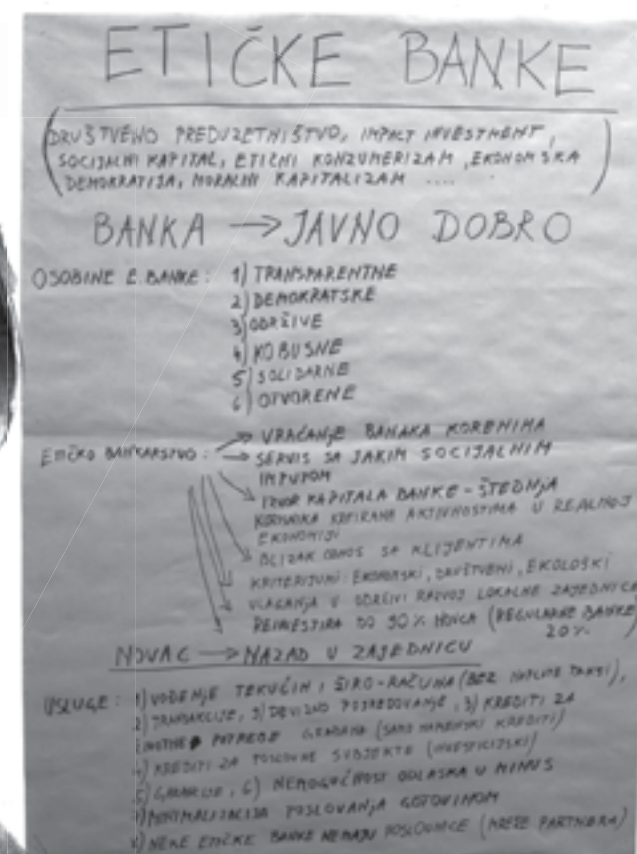
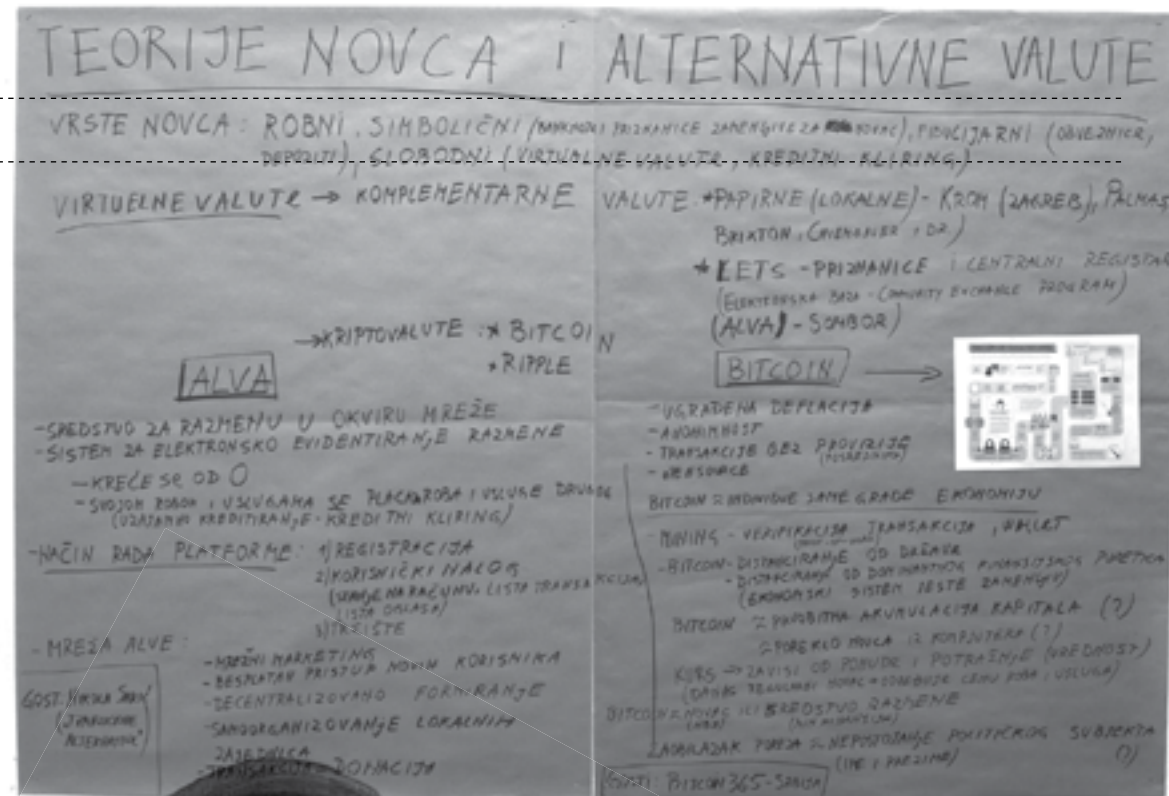


DANILO PRNJAT: „Otvorena škola ekonomije“

„Otvorena škola ekonomije“ je participativni umetnički projekat koji se realizuje u sklopu Studija konteksta, grupe Breht kao metod (mentor Zlatko Paković, inicijator projekta Danilo Prnjat). Projekat podržuje pravljenje platforme za istraživački i praktični rad na afirmaciji alternativnih ekonomskih modela koji izlaze iz okvira neoliberalnog ekonomskog sistema. Polje interesovanja je istraživanje ekonomskih teorija koje nude potencijalnu mogućnost za razvoj i uspostavljanje ekonomske razmene koja ne funkcioniše po principima profita pojedinačnih subjekata (kao što je to slučaj u neoliberalnoj kapitalističkoj teoriji) već je vođena interesom zajednice kao celine.

Projekat se realizuje u obliku grupnih radionica, čitajućih i diskusijonih grupa otvorenog tipa (na primer, po principu iznenadne pojavnosti mini učionice u javnom prostoru i sl.), unutar konkretnih društvenih ili radnih zajednica unutar kojih aplikabilnost određene alternativne ekonomije deluje izvesnije, kao praktičan i administrativni rad na terenu i td. Projekat je zamišljen kao vid samo-organizovanja, samoedukacije i kao praktična intervencija u polju ekonomske razmene u lokalnom kontekstu.

Prezentacija projekta obuhvata kratko usmeno izlaganje dosadašnjeg rada i postavku dokumentacije (obrađenu literaturu) koja će biti data publici na korišćenje. Informacije o razvoju projekta će izneti kordinator-umetnik Danilo Prnjat.



GOSPOĐICA JULIJA — isforisirani igrokaz

tužne slike iz života jedne žene /montažna
atrakcija /striberg ruso vs fuko batler

Gospođica Julija važi za najvažnije delo naturalističke drame. Pokretu koji je svoj ideal nalazio u darvinističkim idealima borbe za pozicije u društvu koje su nalik onima koje vode životinje za svoj vlastiti opstanak, proklamujući „prirodnu selekciju“ kao opravdan proces. U drami ovaj proces slikovito možemo videti kroz Žanovu i Julijinu borbu da spasi vlastiti život.

Strinberg je tvrdio kako je osnov za sadržaj ove drame našao u isinitoj priči o mladoj plemkinji koja je imala seksualni odnos sa slugom. Iako ona nije počinila samoubistvo u životu, u drami jeste. Zašto? Zato što je Strinberg želo da ospori ženama pravo na slobodu. Zato danas igramo predstavu u kojoj Strinberga suočavamo sa samim sobom, razotkrivajući njegove mizogine ideje.



Anonimno, kolektivno i bez materijalnih dokaza

– razgovor sa Iztokom Osojnikom o neformalnom kontrakulturnom pokretu u Ljubljani iz druge polovine sedamdesetih.

Sa Iztokom Osojnikom pričali smo o nastanku, društvenom kontekstu i praksama anonimnog kolektivističkog pokreta čiji je bio inicijator i aktivan učesnik a u okviru kojeg je u periodu od 1975. do 1982. implementiran niz intermedijalnih akcija, hepeninga i instalacija u kojima se često gubi jasna granica između rok koncerta, performans arta i pozorišne predstave. Utemeljen na principima dekonstrukcije i dis-identifikacije, pokret od početka ima snažan anti-institucionalni naboj; tvrdoglavo odbijajući bilo kakvu formalizaciju (sistematsko arhiviranje, čuvanje evidencije o aktivnostima, itd) i institucionalizaciju (izlaganje u prostoru i kontekstu umetnosti) njihovog rada pokušavaju da preduprede sopstvenu istorizaciju.

Od posebnog interesa nam je rok sekcija pokreta čiji se predstavnici – Papa Kinjal Band i D'Pravda – asociraju sa ljubljanskom Rock in Opposition scenom i ujedno predstavljaju nukleus post-hipijevskog podzemlja u prestonici Slovenije koje je preživelo pojavu pank-a i održalo svoje prisu-

stvo u gradu do druge polovine osamdesetih.

Razgovor moderirao: Nenad Vujić / A hogan's industrial guide

Iztok Osojnik, rođen 1951., komparativist, filozof, pesnik, slikar, pisac, esejista, prevodilac, alpinista, turistički vodič, putnik. Osnivač mnogih umetničkih pokreta, suosnivač anarhističkog "po-drealističnog pokreta", umetničkog Garbage art (Kjoto) pokreta, muzičkih grupa Papa Kinjal Band i Hidrogizma, kao i drugih značajnih umetničkih ustanova ili festivala (Galerija Equrna, Trnovski terceti, Pogovori v vili Herberstein, Vilenica, Revija v reviji, Zlati čoln i drugih). Diplomirao je komparativnu književnost na Sveučilištu u Ljubljani (1977.), diplomске studije završio u Osaki, a 2011 je stekao doktorat iz istorijske antropologije na FHŠ u Kopru. Do sada objavio 27 autorskih knjiga poezije, 4 romana i 2 zbirke eseja i studija. Njegove knjige i dela su objavljena na više od 25 jezika, a za njih je dobio niz domaćih i stranih nagrada. Živi i radi u Ljubljani.



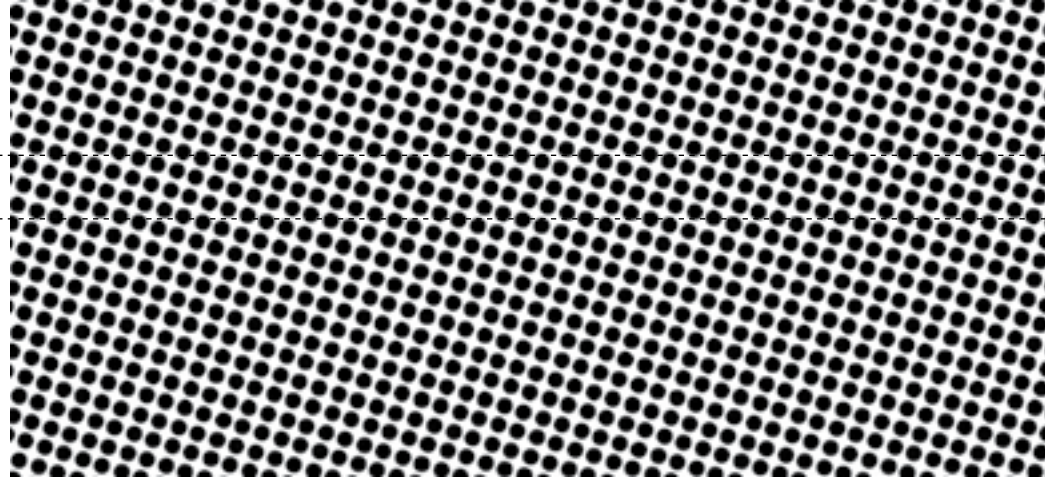
Gikovanje za medalju

– razgovor sa Bojanom Đorđevićem o Nikad Robom kolektivu

– nezavisnom kasetnom izdavaču, promoterskoj udruzi i hometaping organizaciji iz Beograda aktivnoj na alternativnoj muzičkoj sceni tokom druge polovine osamdesetih.

Urednik programa :
Nenad Vujić /
A hogan’s industrial guide.

Sa Bojanom Đorđevićem pričali smo o udruzi Nikad Robom koja je u raznim oblicima bila aktivna od 1984 do 1996 i pokrivala spektar post-RIO (Rock in opposition) muzika – od art roka preko alternativnog džeza do tzv. Nove muzike. Dvojac iza Nikad Robom kolektiva je ujedno bio pokretač istoimene kasetne edicije koja je jedan od prvih nezavisnih izdavačkih poduhvata na teritoriji bivše Jugoslavije, zatim istoimene promoterske agencije koja je organizovala koncerte brojnih post-RIO bendova u Beogradu, kao i istoimene hometaping organizacije koja se bavila kopiranjem, katalogizacijom i distribucijom izdanja koja su bila nedostupna na jugoslovenskom tržištu, praveći na taj način neku vrstu žive otvorene arhive zapadne alternativne muzike.

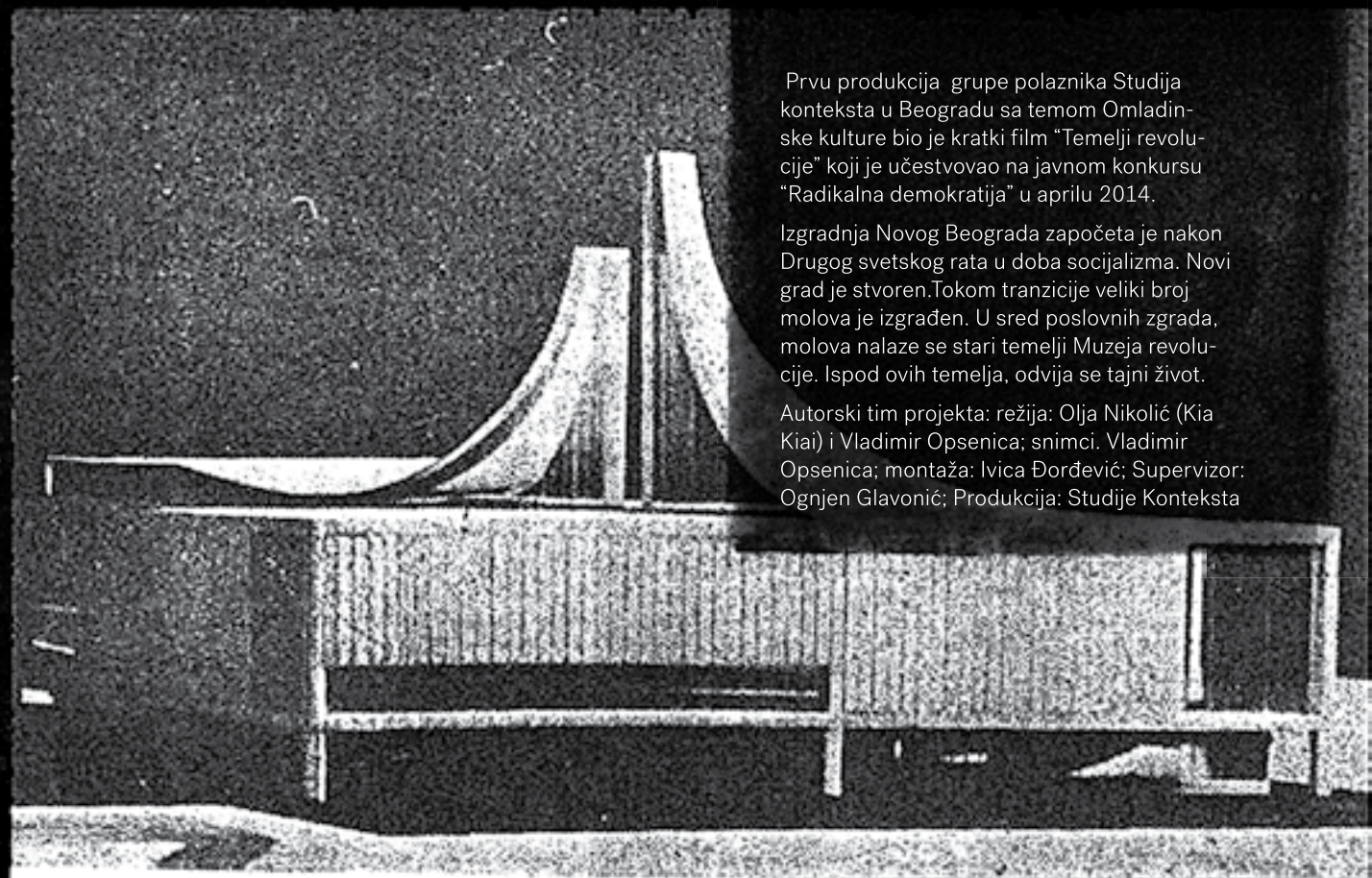
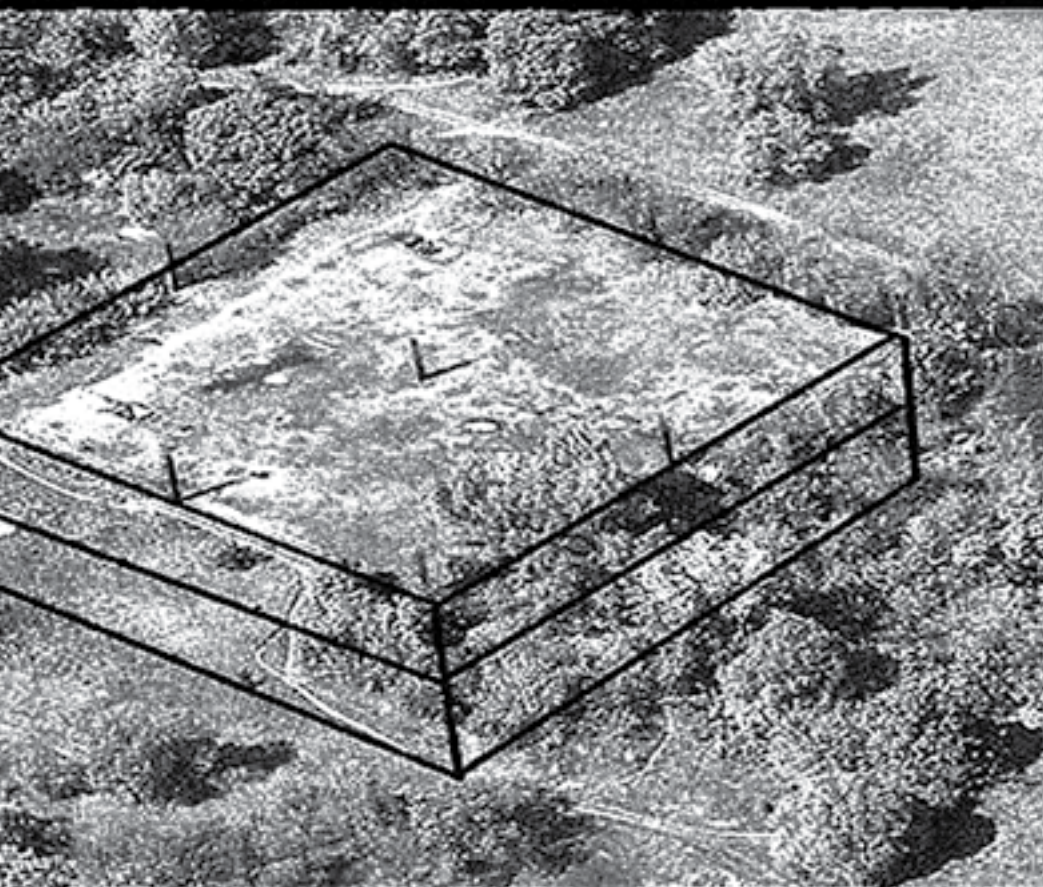


Bojan Đorđević sarađuje na programima Radija B92. Tokom 1980-tih je piše za studentske, omladinske i muzičke novine u Srbiji, Sloveniji, Makedoniji, Italiji i Velikoj Britaniji. U to vreme počinje da se bavi i organizacijom koncerata alternativne muzike u Beogradu. Nakon prvih priloga na Radiju B92, zajedno sa Aleksandrom Konjikušićem počinje da uređuje i vodi emisiju Pomen Crvenom Patuljku od 1990. emisija se bavila alternativnom, eksperimentalnom

muzikom, ali i džez i world muzikom. 1996. je osnovao Međunarodni festival nove muzike Ring Ring, čiji je umetnički direktor i danas. Program Ring Ring fesetivala je usmeren na savremene produkcije avangardne, art rok, fri džez, eksperimentalne i elektroakustičke muzike. U okviru edicije Ring Ring sačinio je kompilacijske albume Srbija: Sounds Global vol; 1, 2 i 3; Romano Suno vol. 1 i vol. 2.



TEMELJI REVOLUCIJE



Prvu produkciju grupe polaznika Studija konteksta u Beogradu sa temom Omladinske kulture bio je kratki film "Temelji revolucije" koji je učestvovao na javnom konkursu "Radikalna demokratija" u aprilu 2014.

Izgradnja Novog Beograda započeta je nakon Drugog svetskog rata u doba socijalizma. Novi grad je stvoren. Tokom tranzicije veliki broj molova je izgrađen. U sred poslovnih zgrada, molova nalaze se stari temelji Muzeja revolucije. Ispod ovih temelja, odvija se tajni život.

Autorski tim projekta: režija: Olja Nikolić (Kia Kiai) i Vladimir Opsenica; snimci: Vladimir Opsenica; montaža: Ivica Đorđević; Supervizor: Ognjen Glavonić; Produkcija: Studije Konteksta

SARADNJA

Beograd — Subotica

Jelena Marković

Magnetni polovi

Radionica "Magnetni polovi" je realizovana sa polaznicima u Subotici. Bavili smo se, tokom njenog trajanja, istraživanjem svakodnevnih pojava u gradskom ambijentu i razmatranjem mogućih kontekstualnih polarnosti.

Polaznici radionice su sprovodili istraživanje u skladu sa sopstvenim iskustvom, perceptivnim sposobnostima i ličnim afinitetima prema određenim tematikama, a tokom kretanja u gradskom okruženju.

Kreativnim interpretacijama stvarane su veze između zabeleženih pojava pojedinačno, kao i u okviru sakupljenog materijala različitih polaznika. Zajedničkim odabirom polaznici su animirani na mišljenje, obrazlaganje i iskazivanje ličnog razumevanja, ali i poštovanje specifičnosti rezultata svakog pojedinačnog istraživanja.

Fenomen magnetih polova, koji obuhvata pojave privlačenja i odbijanja je početna tačka u osmislijanju ove radionice.

U svojim suprotstavljenostima, polarnosti se povezuju u jednu celovitost, čime zapravo, postaju idealna energija, koju smo usmerili ka kreativnom razrešenju.

Izmenjim pristupom ka gradu i pojavama na koje smo nailazili, menjali smo i sopstvene ideje svakodnevice, povećali budnost i smanjili rutinsko sprovođenje egzistencijalnih šablona.

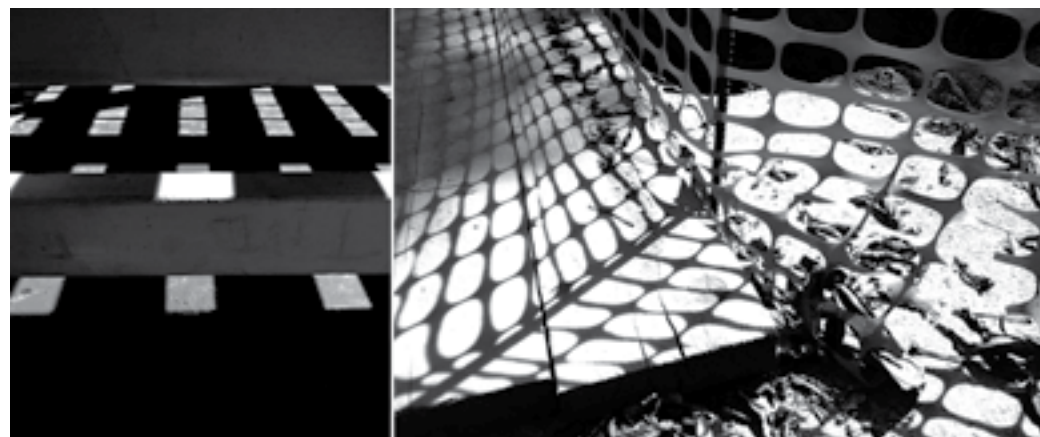
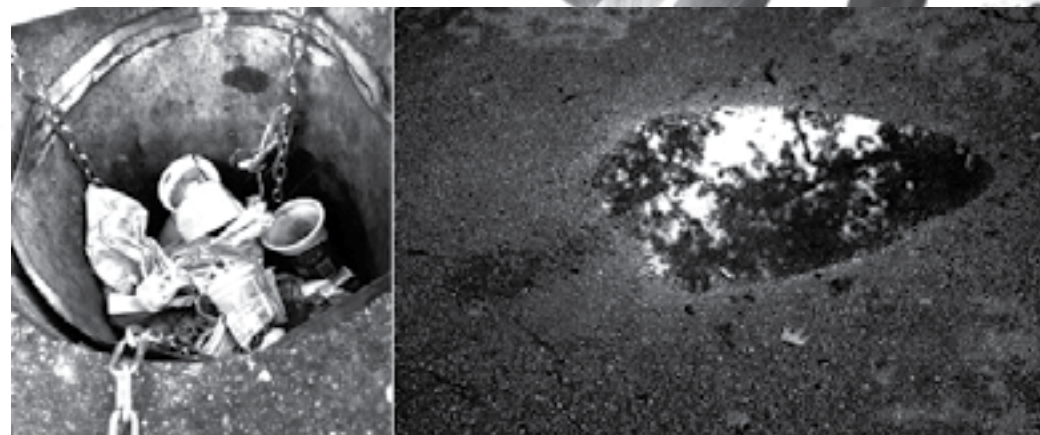
Polaznici su ličnim angažovanjem i odabirom zanimljivih tema, kao i njihovim kasnije utvrđenim odnosima doprineli da se gradska situacija, u Subotici sagleda iz više, kvalitetnih pristupa.

Danijel Bibić, polaznik radionice, analizira vidove pojava prirode u urbanom prostoru.

On piše: „Priroda: drveće, cveće, voda, otrgnuti od svog prirodnog staništa i upakovani u urbanu sredinu. Ali mali prirodni buntovnici gradske sredine pronalaze svoj put ka slobodi, ka svom nesputanom bitisanju u datom urbanom prostoru. Ove fotografije su nastale posmatranjem ove pojave i njenog beleženja putem foto aparata. Urbana sredina: sivi blokovi, ulice, izlozi, jednolične fasade, rasveta, trotoari, asfalt...(nametnutost, šabloni, sivilo-depresija).“

Neke od drugih, uočenih situacija, obuhvataju relacije: igralište (Svetlana Jakša) – gradilište (Vladimir Milojković), kao i aktuelne medijske pojave, različite vidove zastupljenosti reklama u gradskom okruženju, gde je jedna takva situacija prezentovana u kontekstualnom odnosu sa sistemom za nadzor na ulici (Slaven Dević).

Autori fotografija: Slaven Dević, Svetlana Jakša, Danijel Bibić i Vladimir Milojković su svojim pojedinačnim tematikama i zapažanjima doprineli da ova radionica bude mesto sastanka, prevođenja ličnog u drugačije, opšte ili zajedničko.



7-10. 11. 2014.

Centar za kulturnu
dekontaminaciju

Birčaninova 21, Beograd



Petak, 7.11. 2014.

17h

Biopolitike irak dojke
Olja Nikolić Kia

Rad Biopolitike i rak dojke, sastoji se iz instalacije Eros i tanatos (Marko Matić, Đorđije Milić, Olja Nikolić Kia, Ljiljana Bojanić) instalacije fotografija Prazno mesto (Maruška Beader, Olja Nikolić Kia) i performansa-razgovora sa Oljom Nikolić Kiom. Ovaj rad propituje bolest kao unutrašnji prostor destrukcije i/ili rasta, suočavanje sa smrću i usamljenošću, sagledavanje sopstvenog života i mogućnost promene na nivou individue. U društvenom smislu rad se bavi kritikom odnosa na polju seksualnosti kao paradigme ljudskih odnosa, a posebno bolešću i razmatranjenjem pitanja ko ima a ko ne, resurse da bude vidljiv u borbi za legalna prava na brzu dijagnozu, lečenje i palijativnu negu u nepravednom sistemu. Žensko telo kao umetnički projekat i simbolički postavlja ova pitanja.



PLENUM STUDIJA KONTEKSTA - DIVERZITET DIVERZITETA

Tokom 2014. godine, projekat Studije konteksta – Diverzitet diverziteta pokrenuo je različite kolektivne i individualne programe u Beogradu, Subotici, Nišu i Novom Pazaru. Sastanci polaznika sa mentorima, gostujućim predavačima, saradnicima, kao i njihova međusobna razmena i saradnja doveli su do različitih formi javnih programa koje su predstavili u svojim gradovima u septembru i oktobru 2014. Na Plenumu Studija konteksta, svi ovi su programi artikulisani u zajednički zaključak jednog eksperimenta i početak novog.

19h

Performans i video instalacija
„Making their place“
Marije Kauzlarić

Ideja za ovaj rad rodila se kada je moja ćerka iz škole donela Žabicu: papirnatu origami igračku za proricanje sudbine. Većina ljudi poznaje ovu lako sklopivu razbribrigu iz školskog dvorišta. Ova žabica imala je osam sakrivenih „proročanstava“ pomoću kojih devojčica koja igra igru može dobiti odgovore u kojima se u budućnosti afirmiše samo uz muškarca, npr:

1. poljubićete se pod imelom
2. ne voli te
3. proputovaćete ceo svet
4. bićete zajedno samo šest meseci
5. imaćete 7 dece
6. misli da si ružna
7. zvaće te na maturu
8. udaćeš se za njega i svi ćete ići na Bora Boru



Rasklop žabice (otvoren) gradi zatvoren, simetričan sistem mreže, sačinjene od unakrsnih bridova. Žabica u svojoj punoj formi (sklopljena) nalikuje vagini. Pokrenuta asocira na govor. Polazeći od ovih mehaničkih i simboličkih karakteristika, kao od svoje-vrsne estetske matrice, nastojala sam da ih demontiram, „rasklopim“ a zatim prostorno i narativno transponujem, zadržavajući stroge formalne okvire, koji proističu iz ovog „zatvorenog“ sistema dečije (jezičke) igre.

Neosveščene mreže (ideološkog) govora, najprisutnije tamo gde su najmanje vidljive, upisane u materijalne životne prakse, konstituišu ženske subjekte kroz svakodnevni život, smenu generacija, istoriju. Stvarajući hibridni prostor između privatnog i javnog, prisutnog i odsutnog, vidljivog i nevidljivog, unutrašnjeg i spoljašnjeg, subjekta i objekta, medijum prostorne/video instalacije naglašava ovu temporalnost nemuštih, nevidljivih sistema transmisije i zatvorenih, cikličnih mehanizama reprodukcije, koje žene generacijama intuitivno prenose jedna na drugu.

21h

Gospođica Julija – isforisirani igrokaz tužne slike iz života jedne žene /montažna atrakcija /striberg ruso vs fuko batler
Uloge igraju: Jelena Đulvezan i Mina Milošević; **Režija:** Uroš Jovanović

Gospođica Julija važi za najvažnije delo naturalističke drame. Pokretu koji je svoj ideal nalazio u darvinističkim idealima borbe za pozicije u društvu koje su nalik onima koje vode životinje za svoj vlastiti opstanak, proklaujući „prirodnu selekciju“ kao opravdan proces. U drami njega slikovito možemo videti kroz Žanovu i Julijinu borbu da spasi vlastiti život. Strinberg je tvrdio kako je osnov za sadržaj ove drame našao u isinitoj priči o mladoj plemkinji koja je imala seksualni odnos sa slugom. Iako ona nije počiniila samoubistvo u životu, u drami jeste. Zašto? Zato što je Strinberg želo da ospori ženama pravo na slobodu. Zato danas igramo predstavu u kojoj Strinberga suočavamo sa samim sobom, razotkrivajući njegove mizogine ideje.



Subota, 8.11.2014.

15h

Razgovor i film o radu polaznika Studija konteksta u Nišu.

Učestvuju: Osman Balić, Turkijan Redžepi, Tamara Simonović, Kastrat Brijani



16h

Filmski susreti Studija konteksta

Projekcija filmova

„Ruke“, režija: Emir Mehović (Novi Pazar)

„Roštilj u prirodi“, režija: Armin Šaljić

„Muzej revolucije“ režija: Olja Nikolić Kia i Vladimir Opsenica (Beograd)

Razgovor o filmovima vodi reditelj Nikola Ležaić.



17h

Pauza za ručak i proba



18h

Predstava „Spavanjem varaju glad“ polaznika Studija konteksta iz Niša

Predstava „Spavanjem varaju glad“ je zajednički program nekoliko radionica u Nišu. Nastala je razvijanjem inicijalnog dramskog projekta „Karta u jednom pravcu“ Jakute Osmanović i KUD ROMA „Alija Jašarević“ koju koordinira Dragan Osmanović, koja govori o migracijama i nepodnošljivom položaju Roma. U ovaj projekat su svoje pesme uključili polaznici hip-hop radionica, čime je dobijena zajednička dramska muzička forma. HIP-HOP radionice održane u Nišu u okviru Studija konteksta predstavice se u predstavi muzičkim radovima dve grupe polaznika koji su ih pohađali. Grupa koju kordinira Turkijan Redžepi, uz osmišljavanje predavanja i praktični rad sa umetnikom Kastrom Brijanijem, i saradnju sa internet TV „ROMA WORLD“, radila je na produkciji hip-hop muzike i raznim vidovima njene javne i online prezentacije. Hip-hop grupa čiji je rad koordinirala Tamara Simonović i tim NVO INDIGO u Drutvenom centru producirala je zajedničku pesmu.

Učestvuju: Janko Vučić, Sava Sulejmanović i Marko Anđelković, Turkijan Redžepi, Kastro Brijani i Ergin Avdulahu, polaznici radionice u KUD „Alija Jašarević“

Razgovor o filmovima vodi reditelj Nikola Ležaić.



19h

Olga Simić
Performans "O slobodi nastave"

19.30h

Predstavljanje književne radionice u Novom Pazaru i video prezentacija izložbe fotografija polaznika radionice u Novom Pazaru

Učesnici književnih radionica: Sjenica – Edin Turković, Anida Husović, Alma Zekić; Tutin: Ajtana Drešković, Sabina Dazdarević, Seniha Pepić, Semir Kurtanović, Amela Halilović, Anida Selmanović; Novi Pazar: Amina Ljajić, Birsena Džanković, Selma Hasanović, Haris Jašarević, Avdija Salković i Enisa Avdović.

Učesnici radionica umetničke fotografije, autori: Azra Hamzagić, Emina Zilkić, Aida Camović, Nermina Zilkić, Aiša Šabanović, Irfan Ličina, Mirza Župljanin, Senaid Šarenkapić, Ilija Mirković, Ilda Koca, Hana Hadžibegović i Marijana Kulundžić.



20h

Izvođenje komada „Čovek koji kaže da i čovek koji kaže ne“, rezultat radionice „Brecht kao metod“ u Novom Pazaru

Glumci : Aladin Škrijelj, Anisa Redžović, Irfan Preljević i Irhad Preljević.

Razgovor sa Enesom Halilovićem o radu Studija konteksta u Novom Pazaru i sa Srđanom Veljovićem o izložbi fotografija polaznika u Novom Pazaru



Nedelja, 9.11.2014.

15h

Jelena Paligorić

Performans „Šta sam naučila iz svog detinjstva“ scensko čitanje sa muzikom



16h

Pauza za ručak



18h

Olga Simić
Performans "O slobodi nastave"



19.30h

Otvaranje Izložbe Vizuelne radionice kreativnog pisanja

Tematska grupa: Pisanje u javnosti: polemika i prevođenje

Razgovor o radu Vizuelne radionice: Atila Širbik (Sirbik Attila), Vanja Subotić, učesnici radionice. Moderator: Saša Ćirić

Učesnici radionice: Mihaela Mihajlović, Vladimir Milojković, Danijel Tikvicki, Viktoria Mak, Fizzin Olivér, Pap Katalin, Áron Száraz, Istvan Sabo, Őrs Poborai, Jelena Lučić, Miloš Purić, Kristofer Tokodi, Ema Bošnjak, Dejana Ljubišić, Marina Zovko i Ema Bošnjak. Vizuelnu radionicu kreativnog pisanja su vodili likovna umetnica Vanja Subotić i pisac i publicista Atila Širbik.

Biće predstavljena Radionicom istraživanja svakodnevnih p???? u gradskom ambijentu: „Magnetni polovi“, projekat umetnice Jelene Marković, iz grupe polaznika iz Beograda, koju je ostvarila u saradnji sa kolegama iz Subotice u julu 2014.

Učesnici radionice: Slaven Dević, Svetlana Jakša, Danijel Bibić i Vladimir Milojković.

Vizuelna radionica kreativnog pisanja pokušala je da, svodeći specifičnosti i jezik pisanja i vizuelnosti na jedan zajednički imenitelj, reši probleme koji u velikoj meri zaokupljaju mlade pripadnike generacije "ovde i sad". Bili to problemi lokalni ili globalni, objektivni ili subjektivni, individualni ili kolektivni, društveno-gradanski, politički, kulturni problemi ili pak pitanja o procesu umetničkog stvaranja.

Mislmo da umetnička sloboda nije nešto unapred dato; kako bismo je našli i učinili svojom pomoću kreativnosti i svog

DIVERZITET DIVERZITETA

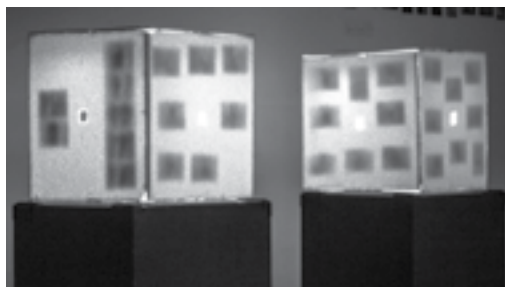
Ponedjeljak, 10.11.2014.

talenta, potrebne su nam različite metode, koncepti, tehnike i strategije.

Tokom radionice, osvajanjem teorijskih i praktičnih znanja, svako je mogao da pro-nađe sebi najbliži, sopstvenom načinu ži-vota, ličnosti odgovarajući put, na kom je, krenuvši samostalno, postao sposoban da stvori umetnička dela i razne projekte.

Radovi koji će biti izloženi su nastali na osnovu jednog zajedničkog promišlja-nja i kolektivnog, kreativnog rada.

Jedan deo izložbe obuhvata ostvarenja koja mogu da se tumače kao finalni prozvodi, foto-stripove, foto-kutiju koja bi mogla da se uvrsti u žanr objekta-umetnosti i u vezi sa njima jednu zvučnu instalaciju, dok će njen drugi deo biti tzv. dokumentarna izložba, koja uključuje alate, stvari korištene tokom radionica, koji su u kontekstu izložbenog prostora avanzovali u umetničke predmete.



Radionica "Magnetni polovi" je realizovana u Subotici i zasnivala se na istraživanju svakod-nevnih gradskih fenomena. Autor i voditelj radionice je Jelena Marković, a mentor Saša Ćirić. Polaznici su tokom istraživačkog rada, u skladu sa sopstvenim iskustvom, perceptivnim sposobnostima i ličnim afinitetima, prepozna-vali fenomene u urbanom okruženju. Putem kreativnih interpretacija stvarane su veze između zabeleženih pojava pojedinačno, kao i

između sakupljenog materijala različitih pola-znika uz zajednički odabir i poštovanje specifič-nosti rezultata njihovih istraživanja. Fenomen magnetnih polova, koji prouzrokuje pojave privlačenja i odbijanja je početna tačka u osmi-sljavanju ove radionice i osnova za razmatranje kontekstualne, gradske situacije u Subotici.

20h

Dramski prikaz: "PRECTAVA"**Tematska grupa: Breht kao metod po-laznika Studija konteksta u Subotici**

Učestvuju: Milja Mazarak, Jelena Cvi-jan, Danijela Pinterić, Stefan Stojko-vić, Milica Golubović, Oliver Blesak

Art podrška: Branislav Filipović

Prijatelji: Pozorište "Deže Kostolani", Art bioskop "Aleksandar Lifka", Daniela Ma-mužić, Ana Patarčić, Dragan Đurić

U predstavi korišćeni citati iz knjige Ildi-ke Erdei "Antropologija potrošnje".

„Prectava“ nije predstava. „Prectava“ je dramski prikaz prigušenog bunta prema sistemu, u ko-jem egzistiramo, a koji je omeđen kriterijumima, standardima, normama i merilima nametnu-tim, ali i prihvaćenim od strane „većine“. I sami doprinosimo održivosti tog sistema. Njegov smo deo. Naš bunt nije direktan, već smešten u formu, koju smo sami osmislili i razvili, kroz dijaloge, diskusije, vežbe, opservaciju, kao i istraživanje, prvenstveno nas samih, naših strahova, borbi i granica slobode. Navedeni metod doveo je do toga da se u ovaj performans upletu lične priče, deo svih nas, što je, posle-dično, za cilj trebalo da ima pokušaj karikiza-cije, ali i konkretizacije i transfera sistema na

potrošačko društvo bez limita, odnosno teror ponude i tražnje, koji svi doživljavamo drugačije.

Likovi iz dramskog prikaza predstavljaju kom-binaciju imaginarnih likova, glumaca, glumaca koji hoće da budu likovi, likova koji hoće da budu glumci, likova koji glumci žele, ali i ne žele da budu. Na ovaj način, razni tipovi ljudi, pod teretom potrošačkog društva, u njegovoj fizičkoj manifestaciji, pokušavaju da isprovociraju promenu, da se snalaze sada, odnosno da se snađu, u nekom narednom periodu, prekoraču-jući granice onoga u čemu se osećaju ugodno, ne strepeći od ekstrema. Najbitnije od svega jeste da inicijalni cilj nije promena sistema, već nas samih, odnosno razvijanje svesti i potrebe za promenom. Upoznavali smo jedni druge. Upoznavali smo sebe. Razvili ideju. Napisali tekst. Uvežbali pokrete. Dali značajan deo sebe samih. Naime, „moramo da počnemo od sebe“.

Razgovor o radu u Subotici – moderator: Branislav Filipović



18h

Danilo Prnjat Presentacija projekta „Otvorena škola ekonomije“

„Otvorena škola ekonomije“ je participativni umetnički projekat koji se realizuje u sklopu Studija konteksta, grupe Breht kao meto-d(mentor Zlatko Paković, inicijator projekta Danilo Prnjat). Projekat podrazumeva pravlje-nje platforme za istraživački i praktični rad na afirmaciji alternativnih ekonomskih modela koji izlaze iz okvira neoliberalnog ekonomskog sistema. Polje interesovanja je istraživanje ekonomskih teorija koje nude potencijalnu mogućnosti za razvoj i uspostavljanje ekonom-ske razmene koja ne funkcioniše po principima profita pojedinačnih subjekata (kao sto je to slučaj u neoliberalnoj kapitalističkoj teoriji) već je vođena interesom zajednice kao celine. Projekat se realizuje u obliku grupnih radionica, čitajućih i diskusionih grupa otvorenog tipa (na primer, po principu iznenadne pojavnosti mini učionice u javnom prostoru i sl.), unu-tar konkretnih društvenih ili radnih zajednica unutar kojih aplikabilnost određene alternativ-ne ekonomije deluje izvesnije, kao praktičan i administrativni rad na terenu i td. Projekat je zamišljen kao vid samo-organizovanja, samo-edukacije i kao praktična intervencija u polju ekonomske razmene u lokalnom kontekstu.

Presentacija projekta će obuhvatiti kratko usme-no izlaganje dosadašnjeg rada i postavku doku-mentacije (obrađenu literaturu) koja će biti data publici na korišćenje. Informacije o razvoju pro-jekta će izneti kordinator-umetnik Danilo Prnjat.

19.30h

Gikovanje za medalju – razgovor sa Bojanom Đorđevićem i Aleksandrom Konjikušićem o 'Nikad Robom' kolektivu – nezavisnom kasetnom izdavaču, promoterskoj udruzi i hometaping organizaciji iz Beograda aktivnoj na alternativnoj muzičkoj sceni tokom druge polovine osamdesetih.

Urednik programa : Nenad Vujić / A hogan's industrial guide.

Sa Bojanom Đorđevićem i Aleksandrom Konjikušićem pričamo o njihovoj udruzi Nikad Robom koja je u raznim oblicima bila aktivna od 1984 do 1996 i pokrivala spektar post-RIO (Rock in opposition) muzika – od art roka preko alternativnog džeza do tzv. Nove muzike. Dvojac iza Nikad Robom kolektiva je ujedno bio pokretač istoimene kasetne edicije koja je jedan od prvih nezavisnih izdavačkih poduhvata na teritoriji bivše Jugoslavije, zatim istoimene promoterske agencije koja je organizovala koncerte brojnih post-RIO bendova u Beogradu, kao i istoimene hometaping organizacije koja se bavila kopiranjem, katalogizacijom i distribucijom izdanja koja su bila nedostupna na jugoslovenskom tržištu, praveći na taj način neku vrstu žive otvorene arhive zapadne alternativne muzike.



21h

Grupa Zazor:

Skinite lica sa vaših maski (Mišel Fuko)

Psihoanaliza – diskurs koji baziramo na Frojdovom „Uvodu u psihoanalizu“- počiva na dve osnovne ideje: (1) nesvesno koje dominira nad svesnim i (2) seks kao osnovni izvor ljudske motivacije. Prva poenta može se dovesti u vezu sa dominacijom psihoanalize (u odnosu na druge škole psihoterapije) kao diskurs koji je preuzeo određeni nivo klasne moći u buržoaskom društvu, dok druga može biti stavljena u relaciju sa „perverzijom“ i queer seksualnošću koja remeti normu. Ove dve instance biće ukrštene i preispitane unutar grupne psihoanalitičke situacije koja uključuje queer osobe (u ovom slučaju članove grupe 3a3or). Protagonisti će govoriti o svojim intimnim problemima kao i o osnovnim postavkama psihoanalize i njenoj kritici iz svog ličnog ugla, ali i pružajući identitete različitih teoretičara (Fuko, Delez, Popper...) kao i samog osnivača, Frojda.

Bilo ko iz publike može se uključiti u ovaj pseudo – psihoanalitički postdramski performans i preuzeti identitet koji želi. Budući da se grupa moderira metodom slobodnih asocijacija, ne postoji striktni scenario, svaki pojedinačni performans je jedinstven i nikada se ne ponavlja.



Tim projekta Studije konteksta u Beogradu:

Koordinator projekta – Ana Isaković

Media editor: Ivica Đorđević

Gostujući predavači: Dejan Kršić, Nebojša Jovanović, Zoran Pantelić, Iztok Osojnik

Tim projekta u Subotici:

Koordinator projekta: Branislav Filipović

Gostujući predavači, saradnici i prijatelji projekta: Daniela Mamužić, Ana Patarčić, Vanja Subotić, Atila Širbik (Širbik Attila), Pozorište "Deže Kostolanji", Art bioskop "Aleksandar Lifka"

Tim projekta u Novom Pazaru:

Koordinator projekta: Enes Halilović

Gostujući predavači, saradnici i prijatelji projekta: Srđan Veljović, Maida Gruden, Igor Filipović, Elma Halilović, Zehnika Bulić, Narodna biblioteka „Dositej Obradović“

Tim projekta u Nišu:

Koordinator projekta: Osman Balić

Gostujući predavači, saradnici, prijatelji projekta: Kastrat Brijani, Greg de Cuir, Predrag Radovančević, Muha Blackstazy, Vladimir Đorđević, Turkijan Redžepi (koordinator online aktivnosti, prezentacije i dokumentacije projekta – Romaworld, koordinator hip-hop radionice); Tamara Simonović (NVO Indigo), Marko Anđelković (Naopak Ništarija), Dragan Osmanović, Petar Todorović, Ana Đorđević, Sadik Saitović

Cilj "Studija konteksta" bilo bi preispitivanje značenja javnosti i „javnog“ otvaranje prostora kritičkih praksi u odnosu na neposredno okruženje i nasleđe civilnog društva. Kursevi ove prve godine Studije konteksta su se istovremeno odvijali u Beogradu (CZKD, koordinator: Ana Isaković), Subotici (koordinator: Branislav Filipović, Aktivni region), Nišu (koordinator: Osman Balić, YUROM Centar), Novom Pazaru

(koordinator: Enes Halilović, SENT), u periodu februar-jun 2014. Polaznici programa "Studije konteksta: Diverzitet diverziteta" imali su priliku da u saradnji sa mentorima i izabranim predavačima pripreme svoje programe koje će javno predstaviti u svojim gradovima i na zajedničkom događaju u Beogradu

Tim projekta Studije konteksta

Umetnički direktor: Borka Pavičević

Mentori: Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić.

Tim projekta:

Menadžer projekta: Aleksandra Sekulić

Koordinatori: Ana Isaković (CZKD), Enes Halilović (Sent, Novi Pazar), Branislav Filipović (Aktivni region, Subotica), Osman Balić (YUROM Centar, Niš)

PR: Ljubica Slavković

Media editor: Ivica Đorđević

Administracija i organizacija: Slavica Vučetić

Savet Studija konteksta: prof. Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić (Fabrika knjiga, časopis Reč), Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Atila Širbik, Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević, Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Projekat su podržali: Evropska Unija – Projekat "Podrška civilnom društvu" (EU -IPA), Sekretarijat za kulturu Uprava Grada Beograda, Fondacija za otvoreno društvo, Charles Mott Foundation

SUMMARY

Chronology of the Context Studies events

Initial events:

Belgrade, Center for Cultural Decontamination
December 10th 2014

The Meeting of the Context Studies Council

December 23rd 2014 [proveriti datum!]

A Public Rehearsal of "Brecht as Methos:
Pillars of Society and Its Enemies"

January 24th 2014

Presentation of the project and open call for
Context Studies

Novi Pazar

January 31st 2014 the Public Library "Dositej
Obradović"

Niš

February 15th 2014 the Regional Center
Subotica

February 21st 2014 the Lifka Art Film Theatre
February-March

Team meetings with students in Belgrade, Niš,
Novi Pazar and Subotica

March-June

Guest lectures, workshops and public events
preparation

Lecturers: Kastro Brijani, Greg de Cuir,

Predrag Vukčević, Vladimir Đorđević, Muha
Blackstazy, Attila Širbik, Vanja Subotić, Maida
Gruden, Srđan Veljović, Igor Filipović, Dejan
Kršić, Zoran Pantelić, Izток Osojnik...

Workshops:

Literary workshop in Novi Pazar, Tutin and
Sjenica

Creative workshop for visual writing in
Subotica

Hip-hop workshops in Niš: the neighborhood
community 22nd December and the Social
Center in Collaboration with the Indigo NGO
Brecht as Method workshops in in Belgrade,
Niš, Novi Pazar and Subotica

Art Photography workshop in Novi Pazar
Film workshop during the production of the
"Foundations for Revolution" in Belgrade

July

Magnetic Poles - cooperation between groups
in Subotica and Belgrade conducted by Jelena
Marković

The exhibition of the Creative workshop for
visual writing in the Studio 11 in Subotica
September-October

Public events made by the Context Studies
students in different cities

November 7th-10th 2014
Context Studies Plenum

An ordinary miracle

Aleksandra Sekulić

The Context Studies project stemmed out from our desires at the Center for Cultural Decontamination, as well as those of our partners, to rethink and reuse the public infrastructure – which the Center had been building over the years – in the present-day context, and to make it open and accessible to some new programming editors and creative people. The key concept for it was triggered by the open call for projects aimed to rethink one of the crucial notions of the European cultural policy – diversity. Therefore, in the years 2013-2014 we reconsidered various meanings of and different perspectives on cultural diversity through the programs that involved people from four distinct cities in Serbia – Belgrade, Nis, Novi Pazar and Subotica. They all aimed to encourage and support research, critique and debate in various forms and formats of cultural, artistic and activist practices. Our tasks were wonderfully wondrous – to provide means for artistic production, to offer a "phone book" of available

and adequate mentors, lecturers, curators and artists – those which can be support the four-month preparations to realize public programs of the new participants in our public space, to interrelate the experiences from four different cities and four different magazines, to articulate and realize a number of program formats, to link up the old and the new audiences, to connect the physical and the digital space, all that with an infinite number of participants in definite time-frame, space and topics. The biggest challenge of all was to undertake this project by letting it entirely be developed, shaped and realized solely by its users. It was founded on our belief in their capabilities and their desires to express themselves in public and as public voices, on the belief that our call will be heard by the ones eager to make noteworthy public actions. Such a belief is based on the 20 years' experience of the Center for Cultural Decontamination, the partners and the community gathering around its programs, on the experience of previous generations and their independent and alternative structures, as well as on our friends' experience from other Serbian cities that there is still a viable potential of youth's critical cultural practices that are being discouraged and pushed to the background of cultural life. So, a call for this kind of wonder – to open all doors to this newly found potentiality in order for it to be free to perform all its diversity and abundance – has clearly shown how necessary are such programs for an ordinary future despite everything that prevents such miracles.

Olga Nikolić

On the Freedom of Education

I am speaking to the clerical party. The one that inspired – even enforced – the law in question. I say to them – This law is your law!

“The system of higher education, as well as all its constituent parts, will subordinate its activities, structures and its development towards the consistent fulfillment of its mission in the context of lifetime learning and the community’s developmental needs.”

Lifetime learning, learning, learning, learning, fast, fast track learning, learning, learning, career reorientation and reeducation, fast track, learning, learning, entrepreneurship.

Oh, but we know you. We very well know your entrepreneurial university.

This kind of university does not produce “academic citizens”. Its social integration is that with the free-market. The social responsibility of its students is to maintain the functioning of that market. This is enabled by denying employment to the ones that failed to acquire the required skills during the course of their education.

Your party is the one keeping guard at the entrance door to the infallibility. It founded two incredible supports to uphold their truth – ignorance and prejudice. It forbids science and spirit to venture beyond the prayer book standards, trying to encapsulate thought within the cocoon of dogma. All the advancements that the famous European minds have made have been realized despite and counter to this party. It has its name written all over the history of human progress, but on the reverse side. It always had been a constant source and vehicle of suppression.

The diminished market demand for certain educational profiles, i.e. relatively higher prices for this kind of labor-force, will send signals to the

future students as to enable them to select specific kind of professional education. This system is forcing students to choose according to their imputed “entrepreneurial rationality”, and not according to their own desires and ambitions.

This party is the one that persecuted William Harvey for demonstrating that blood circulates around the body. The one incarcerated Galileo Galilei for revealing the laws of motion for celestial bodies on the charge of spreading atheism. The one that locked up Christopher Columbus for discovering a new world and condemned him for heresy. That party is the one that put the anathema on Blasé Pascal in the name of religion, on Montaigne in the name of morality, and Molière in the name of both.

Whomever you are, claiming that you make up a modern party, we know who you really are – an age-old clerical party. Already for a long time human consciousness rebels against you, and asks you – What do you want from me?

Works cited:

- **SERBAN EDUCATIONAL STRATEGY UNTIL THE YEAR 2020** (“Službeni glasnik Republike Srbije”, no. 107/2012)
- **Aleksandar Stojanović, Darko Vesić and Vladimir Simović: Who is responsible for our Socially Responsible Education?** (STVAR no.4, KSF Gerusija, Novi Sad)
- **Victor Hugo “On the freedom of education” a speech in the French National Assembly from the January 1850**



Studije konteksta – Diverzitet diverziteta

Publikacija projekta Studije konteksta – Diverzitet diverziteta, koji je realizovan u saradnji organizacija: Centar za kulturnu dekontaminaciju (Beograd), Yurom Centra (Niš), Aktivni region (Subotica), časopisa Sent (Novi Pazar)

Tim projekta: Borka Pavićević, Aleksandra Sekulić, Enes Halilović, Osman Balić, Branislav Filipović, Ana Isaković, Turkijan Redžepi, Daniela Mamužić, Ana Patarčić, Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić, sa saradnicima: Vanja Subotić, Attila Širbik, Kastrat Brijani, Srđan Veljović, Tamara Simonović i tim Indigo iz Niša, Selma Hasanović

Tim CZKD: Slavica Vučetić, Ljubica Slavković, Dragan Škorić, Dejan Pantić, Ivica Đorđević

Savet Studija konteksta: Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Atila Širbik (Attila Širbik, Symposium), Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović, Vesna Milosavljević, Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Izdavač: Centar CZKD – Centar za kulturnu dekontaminaciju

Za izdavača: Borka Pavićević

Uredili: Saša Čirić i Aleksandra Sekulić

Korišćene dokumentarne fotografije autora: Srđan Veljović, Turkijan Redžepi, Ana Isaković, Ivica Đorđević, Kreativna radionica vizuelnog pisanja (Subotica)

Prevod na engleski: Dušan Grlja

Dizajn: Metaklinika

Štampa: Altanova

Tiraž: 400

Beograd, 2014/2015

Projekat podržali: EU - Civil Society Facility, Sekretarijat za kulturu Uprave grada Beograda, Charles Mott Foundation, Fondacija za otvoreno društvo, Terre Solidaire

Projekat finansira Evropska Unija kroz Instrument za predpristupnu pomoć — Podrška civilnom društvu. Sadržaj ovog štampanog materijala je isključiva odgovornost CZKD-a i ni pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.

STUDIJE
KONTE
KSTA

Context Studies - Diversity of the Diversity

The publication of the Context Studies project, realized in collaboration with:

The Center for Cultural Decontamination team (Beograd), the Yurom Centre (Niš), the Aktivni region (Subotica), the Sent magazine (Novi Pazar)

The project team: Borka Pavićević, Aleksandra Sekulić, Enes Halilović, Osman Balić, Branislav Filipović, Ana Isaković, Turkijan Redžepi, Daniela Mamužić, Ana Patarčić, Zlatko Paković, Ognjen Glavonić, Saša Čirić, in collaboration with: Vanja Subotić, Attila Širbik, Kastrat Brijani, Srđan Veljović, Tamara Simonović and the Indigo team from Niš, Selma Hasanović

The Center for Cultural Decontamination team: Slavica Vučetić, Ljubica Slavković, Dragan Škorić, Dejan Pantić, Ivica Đorđević

The Context Studies Council: Milena Dragičević Šešić, Dejan Ilić, Srbijanka Turajlić, Mladen Đorđević, Atila Širbik (Attila Širbik, Symposium), Branislav Dimitrijević, Snežana Skoko, Ružica Marjanović, Ana Vujanović,

Vesna Milosavljević, Nikola Dedić, Ivana Aleksić.

Publisher: The Center for Cultural Decontamination

On behalf of the publisher: Borka Pavićević

Editors: Saša Čirić i Aleksandra Sekulić

Author photography used: Srđan Veljović, Turkijan Redžepi, Ana Isaković, Ivica Đorđević, The Workshop of Creative Writing (Subotica)

English translation: Dušan Grlja

Design: Metaklinika

Print:

Editions:

Belgrade, 2014/2015

Project supported by: EU - Civil Society Facility, City of Belgrade Secretariat of Culture, Charles Mott Foundation, Open society foundation, Terre Solidaire

This publication has been produced with the assistance of the EU — Civil Society Facility. The contents of this publication are the sole responsibility of Center for Cultural Decontamination and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.



FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA



CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION



Београд
www.beograd.org.yu





CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

316.4(497.11)"2013/2014"

316.7(497.11)"2013/2014"

STUDIJE konteksta : diverzitet di-
verziteta = Context Studies :

diversity of the diversity : 2014 / [uredili Saša Ćirić,
Aleksandra Sekulić ; prevod na engleski Dušan Gr-
lja]. - Beograd : Centar za kulturnu dekontaminaciju,
2015 (Beograd : Altanova). - 161 str. : ilustr. ; 24 cm

"Studije konteksta su dogoročni projekat CZKD
-a, a u 2014. godini i partnera u gradovima Niš,
Subotici, Novom Pazaru." --> str. 3. - Deo tek-
sta štampan dvostubačno. - Tiraž 400.

ISBN 978-86-88001-06-9

COBISS.SR-ID 213093644



STUDIJE
KONTEKSTA
DIVERZITET
DIVERZITETA